

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

**ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ**

Πτυχιακή εργασία του φοιτητή : ΣΤΟΙΤΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟ

Επιβλέπουσα καθηγήτρια : κ. ΠΑΥΛΟΥΔΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή καταγράφεται η διαδικασία της λογιστικής παρακολούθησης και τεχνοοικονομικής ανάλυσης σε μια γεωργική εκμετάλλευση του Νομού Πέλλας . Στόχος είναι η καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων της γεωργικής εκμετάλλευσης και ο υπολογισμός των τεχνοοικονομικών δεδομένων προκειμένου να διεξαχθούν οικονομικά αποτελέσματα και μέσω αυτά να κριθεί το επίπεδο βιωσιμότητας της εκμετάλλευσης και να τυπωθεί αν ο τρόπος διαχείρισης των συντελεστών παραγωγής με τους κλάδους παραγωγής που συνδυάζονται είναι άριστος.

Αρχικά ορίζεται η έννοια της γεωργικής λογιστικής, αναφέρονται οι σκοποί και η σημασία της και γίνεται περιγραφή του Νομού Πέλλας από γεωοικονομικής πλευράς κυρίως. Στην συνέχεια καταγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης. Κατόπιν πραγματοποιείται η λογιστική παρακολούθηση της εκμετάλλευσης, απογραφή και ισολογισμός. Στην πορεία αναλύονται τα οικονομικά αποτελέσματα της, κάποια από αυτά είναι η ακαθάριστη πρόσοδος και οι συνολικές δαπάνες παραγωγής , με βάση την απογραφή και τον ισολογισμό. Στο φινάλε κρίνεται το επίπεδο βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης με βάση τεχνοοικονομικούς δείκτες, αυτοί είναι ο βαθμός απασχόλησης της γεωργικής οικογένειας στην εκμετάλλευση, ο δείκτης αποδοτικότητας του επενδυμένου κεφαλαίου της εκμετάλλευσης και ο δείκτης γενικής παραγωγικότητας των δαπανών.

Εν τέλει ο δείκτης γενικής παραγωγικότητας των δαπανών, δείχνει ότι υπάρχει ζημία στην εκμετάλλευση, καθώς αν η ακαθάριστη πρόσοδος της εκμετάλλευσης διαιρεθεί με το συνολικό κόστος παραγωγής, το αποτέλεσμα είναι μικρότερο της μονάδας και όταν το αποτέλεσμα είναι πάνω από το 1 έχουμε κέρδος, στη προκειμένη περίπτωση είναι κάτω από το 1 , άρα επικρατεί ζημία στην εκμετάλλευση.

Λέξεις-κλειδιά: (Γεωργική εκμετάλλευση, κλάδοι φυτικής παραγωγής, οικογενειακή γεωργική εκμετάλλευση, γεωργική λογιστική, ροδάκινα, κεράσια,).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
Πίνακας περιεχομένων	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
1.ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ.....	7
1.1.Εννοια της γεωργικής λογιστικής.....	7
1.2. Λόγοι και σπουδαιότητα της γεωργικής λογιστικής.....	7
2.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ	
2.1. Γενικά περί Νομού.....	8
2.2. Διοικητική διαίρεση και θέση του Νομού.....	9
2.3. Γεωγραφικά όρια	10
2.4. Κυριότερα γεωργικά προϊόντα του Νομού	10
2.5. Τα βασικότερα προβλήματα των παραγωγών του Νομού Πέλλας.....	15
2.6. Τρόπους που προτείνουν οι παραγωγοί για την βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
2. ΟΡΙΣΜΟΣ , ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΗ	
2.1. Ορισμός γεωργικής εκμετάλλευσης και οικογενειακής γεωργική εκμετάλλευσης.....	17
2.2. Περιουσιακά στοιχεία της γεωργικής εκμετάλλευσης	17
2.3. Ορισμός και σκοπός της απόσβεσης	18
2.4. Είδη απόσβεσης	19
2.5. Περιουσιακά στοιχεία που έχουν και περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν απόσβεση.....	20
2.6. Χρόνος έναρξης της απόσβεσης.....	20
2.7. Διάρκεια απόσβεσης.....	20
2.8. Υπολειμματική και αποσβεστέα αξία των σταθερών κεφαλαίων.....	22
2.9. Μέθοδοι υπολογισμού του ποσού της ετήσιας απόσβεσης.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	
3. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	

3.1. Γενικά.....	26
3.2. Γενικές πληροφορίες για τη γεωργική εκμετάλλευση	26
3.3. Απογραφή και ισολογισμός της γεωργικής εκμετάλλευσης	30
3.4. Λογαριασμοί των κλάδων της γεωργικής εκμετάλλευσης	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΜΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

4.1. Ακαθάριστη πρόσοδος.....	44
4.2. Συνολικές δαπάνες παραγωγής	45
4.3. Κέρδος ή Ζημία	57
4.4. Ακαθάριστο κέρδος.....	58
4.5. Γεωργικό εισόδημα	58
4.6. Γεωργικό οικογενειακό εισόδημα	58
4.7. Έγγειος Πρόσοδος	58
4.8. Εισόδημα Εργασίας	59
4.9. Πρόσοδος κεφαλαίου	59
4.10. Καθαρή Πρόσοδος.....	59
4.11.Υπολογισμός των οικονομικών αποτελεσμάτων της γεωργικής εκμετάλλευσης του Νομού. Πέλλας	60
4.12.Υπολογισμός κόστους παραγωγής των τριών κλάδων της γεωργικής εκμετάλλευσης του Ν. Πέλλας.....	67
4.13.Μέση απόδοση ανά στρέμμα στο Νομό Πέλλας	74
4.14.Σύγκριση εσόδων των καλλιεργειών ανά στρέμμα της γεωργικής εκμετάλλευσης, με έσοδα των αντίστοιχων καλλιεργειών ανά στρέμμα του κατά μέσου όρου στην επικράτεια των Γιαννιτσών.....	77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5.ΕΠΙΠΕΔΟ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΥΣΗΣ ΒΑΣΗ ΤΕΧΝΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

5.1. Βαθμός απασχόλησης της γεωργικής οικογένειας στη γεωργική εκμετάλλευση.....	81
5.2. Δείκτης αποδοτικότητας του επενδυμένου κεφαλαίου	82
5.3. Δείκτης γενικής παραγωγικότητας ή αποτελεσματικότητας των δαπανών.....	82

5.4. Υπολογισμός των βασικών τεχνοοικονομικών δεικτών στη γεωργική εκμετάλλευση του Ν. Πέλλας.....	83
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	92
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	93

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Απώτερος στόχος της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι οι γνωστοποίηση των δαπανών παραγωγής και των οικονομικών αποτελεσμάτων σε μια γεωργικής εκμετάλλευση του Ν. Πέλλας. Αυτό επιτυγχάνεται αρχικά με την τήρηση λογιστικών δεδομένων και την τεχνοοικονομική ανάλυση στην εκμετάλλευση και στη συνέχεια υπολογίζονται και εκτιμούνται τα οικονομικά αποτελέσματα της εκμετάλλευσης .

Η γεωργική λογιστική καταγράφει και αναλύει τα περιουσιακά στοιχεία και τεχνοοικονομικά δεδομένα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης κατά τη διάρκεια μιας καλλιεργητικής περιόδου. Όστε ο γεωργός της γεωργικής εκμετάλλευσης να καταλήξει σε τυχόν μετατροπές των κλάδων, που είναι απαραίτητες να συμβούν, ώστε να βελτιώσει το επίπεδο της εκμετάλλευσης και το γεωργικό του εισόδημα. Πληροφορείται δηλαδή για το οικονομικό αποτέλεσμα των επιλογών του , και κρίνει αν είναι σωστό το σχέδιο παραγωγής που εφαρμόζει στην εκμετάλλευση.

Στην αρχή του 1^{ου} κεφαλαίου δίδεται η έννοια της γεωργικής λογιστικής, οι λόγοι για τους οποίους συμβαίνει και η σπουδαιότητά της για κάθε γεωργική εκμετάλλευση . Κατόπιν γίνεται παρουσίαση του Νομού Πέλλας από γεωοικονομικής πλευράς. Έπειτα παρουσιάζονται τα βασικότερα προβλήματα των γεωργών και προτείνονται τρόποι από τους παραγωγούς για τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης.

Στο 2^ο κεφάλαιο διαχωρίζονται οι όροι της γεωργικής εκμετάλλευσης και της οικογενειακής γεωργικής εκμετάλλευσης. Επίσης καταγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία της εκμετάλλευσης .

Στο κεφάλαιο 3 παρουσιάζονται οι τρόποι λογιστικής παρακολούθησης και τα τεχνοοικονομικά δεδομένα που προέρχονται από την εφαρμογή τους σε μια γεωργική εκμετάλλευση του Ν. Πέλλας, καταγράφονται οι γενικές πληροφορίες της γεωργικής οικογένειας , οι κλάδοι παραγωγής της και οι εκτάσεις γης της . Έπειτα υλοποιείται η απογραφή των περιουσιακών στοιχείων της εκμετάλλευσης και μετά ο ισολογισμός της εκμετάλλευσης.

Στη συνέχεια λογαριάζονται και αναλύονται τα οικονομικά αποτελέσματα και οι τεχνοοικονομικοί δείκτες που προέκυψαν μετά την ολοκλήρωση της

λογιστικής παρακολούθησης και δείχνουν την οικονομικότητα και παραγωγικότητα της εκμετάλλευσης.

Ύστερα από την ανάλυση των παρακάτω οικονομικών αποτελεσμάτων, εξακριβώνεται πως η παρούσα γεωργική εκμετάλλευση είναι ζημιογόνα λόγω του κλάδου παραγωγής ροδάκινα βιομηχανικά. Η τιμή πώλησης ενός κιλού βιομηχανικά ροδάκινα, είναι μικρότερη του κόστους παραγωγής ενός κιλού βιομηχανικά ροδάκινα και επειδή ο κλάδος αυτός υπερτερεί σε έκταση έναντι των κλάδων παραγωγής κεράσια και επιτραπέζια ροδάκινα, έχει ως αποτέλεσμα να υπερτερεί και το οικονομικό του αποτέλεσμα που είναι η ζημιά. Ακόμη η εν λόγω εκμετάλλευση δεν χρησιμοποιεί όλη την διαθέσιμη εργασία, αυτό έχει σαν συνέπεια την αύξηση των μεταβλητών εξόδων, και συνεπώς την αύξηση της ζημίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1.ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

1.1. ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Γεωργική Λογιστική είναι ο κλάδος των γεωοικονομικών επιστημών που κατατάσσει ,καταγράφει και αναλύει τα περιουσιακά στοιχεία και τα τεχνοοικονομικά δεδομένα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης , επιπλέον παρακολουθεί της μεταβολές κατά τη διάρκεια ορισμένου χρονικού διαστήματος. Στη γεωργία , βλέψη της γεωργικής λογιστικής είναι ο έλεγχος και η τεχνοοικονομική εξέταση της υπάρχουσας οργάνωσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και ο λογαριασμός του επιτυχούς οικονομικού αποτελέσματος. (Κουτογλίδης:2002,σελ.1)

1.2. ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Οι σημαντικότεροι λόγοι για τους οποίους γίνεται η γεωργική λογιστική είναι οι παρακάτω:

A. Η παρακολούθηση και τεχνικοοικονομική ανάλυση της παρούσας οργάνωσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων , όσο αφορά το είδος , την ποσότητα και την αξία των συντελεστών παραγωγής που κατέχει η εκμετάλλευση , αλλά και τον τρόπο οργάνωσης και διαχείρισής αυτής . Για την εξαγωγή του οικονομικού αποτελέσματος τα στοιχεία αυτά είναι απολύτως χρήσιμα .

B. Η πλήρης καταγραφή των τεχνοοικονομικών δεδομένων των κλάδων παραγωγής της εκμετάλλευσης.

Γ. Ανάλυση των κλάδων φυτικής και ζωικής παραγωγής όταν ο στόχος είναι η εύρεση της οικονομικής θέσης μιας γεωργικής εκμετάλλευσης.

Δ. Εύρεση της παρούσας κατάστασης της γεωργικής εκμετάλλευσης.

E. Όσο αφορά τη λειτουργία της εκμετάλλευσης , παρακολούθηση δοσοληψιών που πραγματοποιούνται κατά το πέρασμα του έτους .

ΣΤ. Αναλυτική μέτρηση των τεχνικών ή φυσικών και οικονομικών δεδομένων των κλάδων παραγωγής της εκμετάλλευσης . Με τον έλεγχο αυτό ασφαλίζεται ο εύστοχος λογαριασμός του μαζικού οικονομικού αποτελέσματος , επίσης δημοσιοποιούνται οι πηγές προελεύσεως αυτού .

Ζ. Επεξήγηση της υπάρχουσας κατάστασης της γεωργικής εκμετάλλευσης και κυρίως της κεφαλαιακής συνθέσεως αυτής . Η επεξήγηση αυτή δικαιολογείται δεδομένου ότι πριν από κάθε λογιστική παρακολούθηση μιας γεωργικής εκμετάλλευσης είναι χρήσιμη η γνώση της αθροιστικής αξίας της περιουσίας αυτής και κάθε περιουσιακού στοιχείου χώρα .

Η. Ακριβής εκτίμηση του οικονομικού αποτελέσματος , υπόμνημα ή ολόκληρης της εκμετάλλευσης , ή κάθε κλάδο αυτής χωριστά . Αυτός ο λογαριασμός δείχνει με το καλύτερο δυνατό τρόπο τον όλο αγώνα του διαχειριστή της εκμετάλλευσης επιχειρηματία .

Θ. Επαλήθευση των αιτίων του μεγάλου ή μικρού οικονομικού αποτελέσματος, από τα οποία εμποτεύεται η κατεύθυνση της εκμετάλλευσης. (Κουτογλίδης:2002,σελ.1)

Αναλυτικότερα για τη γεωργική λογιστική η οποία οδηγεί τις κύριες αρχές της γενικής λογιστικής στην πολύπλοκη λειτουργία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων . Στην εφαρμογή δεν είναι μια απλή μεταβίβαση , χρειάζονται αρκετές αλλαγές για την προσαρμογή των λογιστικών αρχών στις μεταβαλλόμενες λειτουργίες μιας σειράς κλάδων γεωργικής παραγωγής της εκμετάλλευσης .

Για το γεωργό η γεωργική λογιστική είναι σπουδαία επειδή από αυτή αντλεί πληροφορίες για τον έλεγχο και το αποτέλεσμα των επιλογών του , επιπλέον κρίνεται αν είναι σωστός ο τρόπος διαχείρισης και οργάνωσης της εκμετάλλευσης , προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα τεχνοοικονομικά προβλήματα της καθημερινότητας.

Για το κράτος όταν είναι διαθέσιμα τα τεχνοοικονομικά δεδομένα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αναλυτικά , τότε ασκεί μια ορθότερη πολιτική με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τη στήριξη του εισοδήματος των γεωργών. (Κουτογλίδης:2002,σελ.1-2)

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

2.1. ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΝΟΜΟΥ

Ένας από τους παραγωγικότερους νομούς της Μακεδονίας είναι και ο νομός Πέλλας. Η πρόοδος του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα

αγροτικών προϊόντων χαρακτηρίζει το νομό ως αγροτικό . Το όνομα του νομού συναντάται ακόμη και στην Ευρώπη , επειδή είναι από τους πλέον ανεπτυγμένους γεωργικούς νομούς της χώρας και αποτελεί κέντρο παραγωγής βασικών προϊόντων της ελληνικής γεωργίας, τα ροδάκινα νωπά και μεταποιημένα είναι το κύριο εξαγωγικό προϊόν όπως και τα κεράσια αποτελούν ένα από τα κύρια εξαγωγικά φρούτα. Το ροδάκινο και το κεράσι παίζουν καθοριστικό ρόλο για το νομό Πέλλας χωρίς να σημαίνει ότι οι άλλες καλλιέργειες , όπως σπαράγγι , βαμβάκι , μήλα , σιτάρια και άλλα , δεν συμβάλουν στην παραγωγή πλούτου για τον νομό. Ο Ν. Πέλλας όπως και ο Ν. Ημαθίας χαρακτηρίζονται από τους πιο εξαγωγικούς νομούς γεωργικών προϊόντων στην Ελλάδα . Η έκταση του Ν. Πέλλας είναι 2.506 τετραγωνικά χιλιόμετρα . Καλλιεργούμενες εκτάσεις 940.000στρ. ,βοσκότοποι 745.200στρ. , δάση 588.700στρ. , νερά 79.900στρ. , οικισμοί 73.600στρ. . Απογραφή της ΕΣΥΕ, (1991).

2.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Ο νομός Πέλλας από το έτος 1997 και με την τοποθέτηση του «Προγράμματος Ι. Καποδίστριας» χωρίζεται διοικητικά σε 11 δήμους (βλέπε πίνακα 1.1.)

Πίνακας 1.1. Δήμοι Νομού Πέλλας

Α/Α	ΝΕΟΣ ΔΗΜΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ(σε στρέμματα.)
1	ΑΡΙΔΑΙΑΣ	562.910
2	ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ	289.987
3	ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	208.105
4	ΕΔΕΣΣΑΣ	321.225
5	ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ	422.907
6	ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ	76.956
7	ΚΥΡΡΟΥ	181.415
8	Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	87.529
9	ΜΕΝΗΙΔΟΣ	118.562
10	ΠΕΛΛΑΣ	113.819
11	ΣΚΥΔΡΑΣ	113.248
	ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ	2.496.663

Απογραφή της ΕΣΥΕ, (1991).

Ο Δήμος Γιαννιτών έρχεται πέμπτος στη σειρά λόγω συνολικής στρεμματικής έκτασης , την πρώτη θέση καταλαμβάνει ο Δήμος Αριδαίας.

2.3 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΟΡΙΑ

Ο νομός Πέλλας βρίσκεται στη Μακεδονία και ανήκει στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Συνορεύει στα βόρεια με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας , στα ανατολικά με το νομό Κιλκίς, στα νότιο ανατολικά με το νομό Θεσσαλονίκης , στα νότια με τους νομούς Ημαθίας και Κοζάνης και στα δυτικά με το νομό Φλώρινας .Στο νομό Πέλλας βρίσκονται τα όρη Πάϊκο (1.986 μ.), Βόρας (2.524 μ.), η λίμνη Βεγορίτιδα (54 τ. χμ.) και ο ποταμός Εδεσσαίος (29 χμ.). (www.edessacity.gr)

2.4 ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Αναλυτικά καταγράφονται τα κυριότερα αγροτικά αγαθά που παράγονται στον Νομό Πέλλας τόσο ως προς την έκταση όσο και ως προς την παραγωγή που επιτεύχθηκε της χρονιές 2008 και 2009. Επίσης αναγράφεται και το ποσοστό συμμετοχής της κάθε καλλιέργειας , στο σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων του Νομού Πέλλας (βλέπε πίνακα 1.2.)

Πίνακας 1.2. Εκτάσεις και παραγωγές κυριότερων προϊόντων του Νομού Πέλλας

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2008		ΠΑΡΑΓ. ΤΟΝΟΙ	2009		
	ΕΚΤΑΣΗ			ΕΚΤΑΣΗ		
	ΣΤΡ.			ΣΤΡ.		
Σπάρι μαλακό	2,906%	26750	7675	3,585%	33000	9480
Σπάρι σκληρό	10,093%	92900	31840	12,385%	114000	40870
Κριθάρι	3,215%	29600	9960	3,911%	36000	12610
Καλαμπόκι	13,787%	126900	131380	11,190%	103000	99600
Μηδική	6,562%	60400	73150	6,660%	61300	74250
Πατάτες	0,692%	6370	16400	0,684%	6300	14500
Σπαράγγια	1,618%	14900	4120	1,379%	12700	2740
Τεύτλα	1,586%	14600	112000	2,841%	26150	156800
Βαμβάκι	14,61%	134500	44880	12,277%	113000	43000
Τομάτα θερμοκηπίου.	0,198%	1830	12800	0,198%	1830	12800
Αγγούρι θερμοκηπίου.	0,078%	720	7100	0,077%	710	7000
Αχλάδια	0,444%	4090	6850	0,467%	4300	7500
Μήλα	2,009%	18500	41600	2,037%	18750	42600
Ροδάκινα επιτραπέζια.	5,090%	46850	82000	5,432%	50000	69000
Ροδάκινα βιομηχανικά.	14,037%	129200	207000	13,689%	126000	215000
Νεκταρίνια	2,509%	23100	32000	2,683%	24700	30000
Κεράσια	6,171%	56800	24100	6,236%	57400	16600
Βερίκοκα	0,760%	7000	5800	0,765%	7050	1800
Δαμάσκηνα	0,581%	5350	3900	0,608%	5600	5000
Σταφύλια	0,928%	8550	13300	0,921%	8480	11400
Ακτινίδια	0,260%	2400	4900	0,267%	2460	5000
Ελιές	0,706%	6500	1470	0,729%	6710	2200
Γεωργική γη	100%	920400		100%	920400	

Στατιστικής της Δ/σης Γεωργίας Έδεσσας 2009

Παρατηρώντας τον πίνακα διακρίνονται οι πιο διαδεδομένες καλλιέργειες του Νομού με βάση την έκταση σε ποσοστό επί τις εκατό, αυτές είναι τα βιομηχανικά ροδάκινα 14%, το βαμβάκι 14%, το καλαμπόκι 13%, το σκληρό σιτάρι 10% τα κεράσια 6% και τα επιτραπέζια ροδάκινα 5%. Ενώ για τη χρονιά 2009 διακρίνεται μια ανάλογη εικόνα βιομηχανικά ροδάκινα 13%, βαμβάκι 12%, καλαμπόκι 11%, σκληρό σιτάρι 12%, κεράσια 6% και επιτραπέζια ροδάκινα 5%.

Σύμφωνα με τη Εθνική Στατιστική Υπηρεσία τη χρονιά 2004, οι πιο διαδεδομένες γεωργικές καλλιέργειες στο Νομό Πέλλας, θεωρούνται η ροδακινιά και η κερασιά, αυτό το μαρτυρούν και τα συνολικά στρέμματα των έξι κυριότερων γεωργικών καλλιεργειών του Νομού, βλέπε πίνακα 1.3.

Πίνακας 1.3. Φυτικό κεφάλαιο του Ν. Πέλλας (2004)

Είδος καλλιέργειας	Ροδακινιά	Κερασιά	Μηλιά	Βερικοκιά	Ελιά	Αχλαδιά
Στρέμματα	201.205	50.208	19.022	5.407	5.128	3.532

ΕΣΥΕ (2004), Γεωργική Στατιστική

Πιο συγκεκριμένα σχετικά με της κυριότερες γεωργικές παραγωγές του Νομού Πέλλας της περιοχής Γιαννιτών τα τρία τελευταία έτη, (βλέπε πίνακες 1.4.,1.5.,1.6.,)

Πίνακας 1.4. Έτος 2008

Είδος καλλιέργειας	Στρέμματα	Τόνους	Αξία σε ευρώ/κιλό	Κιλά/στρέμμα
Ροδάκινα Βιομηχανικά	75.000	100.000	0.22	1.333
Ροδάκινα επιτραπέζια	14.850	22.000	0.44	1.480
Κεράσια	2.150	600	1.65	279

Διεύθυνση Γεωργίας Γιαννιτών 2010

Ο ανωτέρω πίνακας φανερώνει τα στρέμματα, τα κιλά και την τιμή πώλησης που επικρατούσε το έτος 2008, σε κλάδους παραγωγής που βασίζεται η εν λόγω εκμετάλλευση. Όπως προκύπτει από τον (πίνακα 1.4.), φαίνεται ότι τα

επιτραπέζια ροδάκινα είναι αποδοτικότερα από τα βιομηχανικά, αυτό όμως δεν είναι απόλυτο γιατί από πλευράς φυσιολογίας τα βιομηχανικά ροδάκινα θεωρούνται αποδοτικότερα. Το αποτέλεσμα που προκύπτει ίσως να οφείλεται στην ηλικία των δέντρων των βιομηχανικών ροδάκινων που είναι κατά μέσο όρο μικρότερης ηλικίας, από τα δέντρα των επιτραπέζιων ροδάκινων

Πίνακας 1.5. Έτος 2009

Είδος καλλιέργειας	Στρέμματα	Τόνους	Αξία σε ευρώ/κιλό	Κιλά/στρέμμα
Ροδάκινα Βιομηχανικά	73.000	125.000	0.18	1.712
Ροδάκινα επιτραπέζια	16.000	24.000	0.3	1.500
Κεράσια	2.400	600	1.8	0.250

Διεύθυνση Γεωργίας Γιαννιτσά 2010

Πίνακας 1.6. Έτος 2010

Είδος καλλιέργειας	Στρέμματα	Τόνους	Αξία σε ευρώ/κιλό	Κιλά/στρέμμα
Ροδάκινα Βιομηχανικά	60.000	115.000	0.17	1.916
Ροδάκινα επιτραπέζια	21.000	30.000	0.4	1.428
Κεράσια	4.200	1.500	1.90	0.357

Διεύθυνση Γεωργίας Γιαννιτσά 2010

Προσέχοντας τους (πίνακες 1.5 και 1.6.) παρατηρείται το γεγονός ότι οι παραγωγοί να καλλιεργούν περισσότερα βιομηχανικά ροδάκινα, παρότι η τιμή πώλησης είναι χαμηλότερη από την τιμή των επιτραπέζιων ροδάκινων, γεγονός που οφείλεται στο ότι τα βιομηχανικά ροδάκινα αποδίδουν περισσότερη παραγωγή ανά στρέμμα και είναι ανθεκτικότερα σε ασθένειες και εχθρούς σε αντίθεση από τα επιτραπέζια. Επίσης ωφέλιμο είναι να επισημανθεί ότι οι παραγωγοί της περιφέρειας Γιαννιτσών έχουν σε κοντινή απόσταση το χώρο παραλαβής ροδάκινων βιομηχανικών καθώς κάθε χωριό έχει το δικό του Συνεταιρισμό, ενώ ο χώρος παραλαβής επιτραπέζιων ροδάκινων είναι πιο

μακριά. Στην περιφέρεια των Γιαννιτσών υπάρχει μόνο ένα μέρος παραλαβής επιτραπέζιων ροδάκινων, στην επαρχία Καλλίπολη .

Ο Ν. Πέλλας όπως και ο Ν. Ημαθίας αποτελούν τις κύριες ροδακινόπαραγωγικές περιοχές της χώρας . Στο Ν. Πέλλας επικρατούν οι καλλιέργειες Πυρηνόκαρπων (ροδάκινα , κεράσια) και γιγαρτόκαρπων (μήλα , αχλάδια) . Από τα στρέμματα που καλλιεργούνται, το 33,5% είναι δενδρώδεις καλλιέργειες . Το ποσοστό αυτό χαρακτηρίζει το νομό δενδροκομικό , συγκριτικά με τους άλλους νομούς της Μακεδονίας , όπως και οι νομοί Ημαθίας, Πιερίας και Χαλκιδικής θεωρούνται δενδροκομικοί. ΕΣΥΕ (2001) Αποτελέσματα απογραφής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Μια αναφορά ιστορική γίνεται, για της πιο διαδεδομένες γεωργικές καλλιέργειες του Νομού, το ροδάκινο και το κεράσι , σχετικά με της συνολικές εκτάσεις , καθώς και στο σύνολο της παραγόμενης ποσότητας, (βλέπε πίνακες 1.7.,1.8) Σχετικά με την παραγωγή κερασιών διακρίνεται αύξηση των εκτάσεων και της παραγωγής, από τη δεκαετία του 81' έως το 2005. Ενώ για τη παραγωγή ροδάκινων παρατηρείται αύξηση της παραγωγής και των εκτάσεων από τη δεκαετία του 81' έως το 01' και υπερβολική μείωση τη χρονιά 2005.

Πίνακας 1.7. Παραγωγή ροδάκινων στον Ν. Πέλλας, (σε τόνους)

ΕΤΟΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
1981	118.199	199.532
1991	216.780	354.803
2001	198.780	422.218
2005	189.400	345.560

ΕΣΥΕ, (2007).

Πίνακας 1.8. Παραγωγή κερασιών στον Νομό Πέλλας (σε τόνους)

ΕΤΟΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
1981	19.222	7.268
1991	40.963	5.440
2001	50.519	13.365
2005	-	19.114

ΕΣΥΕ, (2007).

2.5 ΤΑ ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει έντονο πρόβλημα στα προϊόντα του Νομού Πέλλας από τις καιρικές συνθήκες, ιδιαίτερα από τον παγετό τους μήνες που αρχίζει η άνοιξη, το χαλάζι τους μήνες που τελειώνει η άνοιξη , γεγονός που χαλάνε όχι μόνο την παραγωγή αλλά και τα δέντρα. Ενώ συχνά εμφανίζεται η μυκητολογική ασθένεια σήψη καρπών (μονίλια) , που προσβάλλει τα φύλλα και κυρίως τους καρπούς γεγονός που υποβαθμίζεται η ποιότητα των καρπών και ασφαλώς δεν συγκομίζονται αλλά μένουν στον αγρό κυρίως οι καρποί της ροδακινιάς αλλά και της κερασιάς.

Οι ζημιές που αναφέρθηκαν καλείται να της αποζημιώσει ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ), ο οποίος σε αρκετές περιπτώσεις καταβάλλοντας μικρό μέγεθος αποζημιώσεων .

Δυσάρεστα είναι τα μηνύματα και για την τιμή πώλησης των βιομηχανικών ροδάκινων, καθώς κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα , τόσο χαμηλά που δεν καλύπτεται το κόστος παραγωγής τους. Κάπως καλύτερα είναι τα πράγματα για τα επιτραπέζια ροδάκινα , καθώς η τιμή τους πώλησης καλύπτει το κόστος παραγωγής και αφήνει ένα ελάχιστο γεωργικό εισόδημα . Όσο αφορά την τιμή πώλησης του κερασιού είναι ικανοποιητική στην αρχή αλλά στην συνέχεια η τιμή πέφτει σταδιακά και φθάνει σε σημείο που δεν καλύπτεται το κόστος παραγωγής . Στην αρχή της συγκομιδής η τιμή πώλησης κερασιού δίδει ένα καλό γεωργικό εισόδημα καλύτερο και από αυτό που δίδουν τα επιτραπέζια ροδάκινα.

2.6 ΤΡΟΠΟΥΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Οι αγρότες της περιοχής περιμένουν από τη πολιτεία να συμβάλει αποτελεσματικά στην διάθεση των προϊόντων τους, ανοίγοντας αγορές προς την Ιαπωνία τώρα που εκεί είναι όλα μολυσμένα , ακόμη να δώσει κίνητρα και πριμοδοτήσεις ώστε να γίνει βελτίωση των καλλιεργειών τους, καθώς και να θέσει κατώτατη τιμή, ώστε να καλύπτεται το κόστος παραγωγής και να προκύπτει κέρδος από το κάθε κιλό που πωλείται .

Επιπλέον είναι απαραίτητη και η χορήγηση επιδοτήσεων για την μεταποίηση των προϊόντων σε γλυκό, μαρμελάδα, χυμό . Από πλευράς ΕΛΓΑ , αποζημίωση ικανοποιητική για τους καλλιεργητές που πληγήκαν από της δυσμενείς καιρικές συνθήκες, λέγοντας ικανοποιητική αποζημίωση νοείται η κάλυψη των δαπανών παραγωγής, που έχουν γίνει από την αρχή της καλλιεργητικής περιόδου μέχρι και την τελευταία δαπάνη που συνέβη πριν τη πληγή της καλλιέργειας, καθώς και ένα κέρδος που να πλησιάζει όσο γίνεται το κέρδος που θα λάμβανε ο παραγωγός, αν ήταν οι καρποί της καλλιέργειας άρτιοι και συγκομιζόντουσαν για την πώληση τους . Η διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης από την πλευρά της μπορεί να αρωγή στέλνοντας συχνότερα γεωπόνους με ειδικές γνώσεις σχετικά με την λίπανση, το κλάδεμα και την καταπολέμηση των ασθενειών.

Μέλημα των αγροτών είναι η παραγωγή προϊόντων, με λιγότερη χημική λίπανση και λιγότερα ζιζανιοκτόνα φάρμακα, γεγονός που θα περιορίσει το κόστος παραγωγής . Επιπλέον να οργανωθούν σεμινάρια, ημερίδες από έμπειρους γεωργό-οικονομολόγους , σχετικά με την μείωση του κόστους παραγωγής.

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη , 2010).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. ΟΡΙΣΜΟΣ, ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΗ

2.1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Ως γεωργική εκμετάλλευση ορίζεται μια τεχνοοικονομική μονάδα , που διαθέτει ορισμένη ποσότητα συντελεστών παραγωγής , τους οποίους συνδυάζει και αξιοποιεί με ορισμένους κλάδους παραγωγής , με στόχο την παραγωγή γεωργικών προϊόντων και με σκοπό την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού γεωργικού εισοδήματος . Δηλαδή η γεωργική εκμετάλλευση είναι μια μονάδα που παράγει προς πώληση φυτικά και ζωικά προϊόντα με ενιαία διοίκηση και διαχείριση . (Κουτογλίδης:2005,σελ.17)

Με τον όρο οικογενειακής μορφή γεωργική εκμετάλλευση νοείται η τεχνοοικονομική μονάδα στην οποία ο γεωργός-κάτοχος όλων η του μεγαλύτερου μέρους των συντελεστών παραγωγής , είναι ο ίδιος εργάτης ,επενδυτής και διαχειριστής . Θεωρείται αυτή η μορφή γεωργικής εκμετάλλευσης πολύ διαδεδομένη , τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης . Στην οικογενειακή γεωργική εκμετάλλευση , της χειρωνακτικές εργασίες της εκτελεί η γεωργική οικογένεια , η οποία τροφοδοτεί την εκμετάλλευση με κεφάλαιο και ζει στην εκμετάλλευση . Ο αρχηγός της γεωργικής εκμετάλλευσης και τα μέλη έχουν συγγένεια αγχιστείας ή όμοιου αίματος . (Κουτογλίδης:2005,σελ.21)

2.2. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ

Με τον όρο περιουσιακά στοιχεία μιας γεωργικής εκμετάλλευσης νοούνται τα οικονομικά αγαθά , συν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις , που βρίσκονται στην διάθεσή της σε μια ορισμένη χρονική στιγμή. Το ενεργητικό κεφάλαιο μιας γεωργικής εκμετάλλευσης μπορεί να αποτελείται από τα εξής στοιχεία: έδαφος , γεωργικά μηχανήματα , πολυετείς καλλιέργειες , γεωργικές κατασκευές , ηρτημένη εσοδεία , έγχειες βελτιώσεις , χρηματικά ποσά (ρευστό χρήμα , γραμμάτια , επιταγές) , προϊόντα , προμήθειες , ζωικό κεφάλαιο και

προκαταβολές καλλιέργειας. Από αυτά όσα ανήκουν στον γεωργό , θεωρούνται καθαρή περιουσία , όμως όσα προέρχονται από τρίτους , θεωρούνται παθητικό κεφάλαιο.

Η αγροτική περιουσία διαιρείται σε τρεις λογιστικές κατηγορίες , το ενεργητικό (που είναι ότι κατέχει η γεωργική εκμετάλλευση σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία), το παθητικό (που είναι οι οφειλές σε τρίτους) , και η καθαρή περιουσία (δηλαδή ότι οφείλει η εκμετάλλευση στον ιδιοκτήτη της) . Το άθροισμα του παθητικού και της καθαρής περιουσίας ισούται με το ενεργητικό. Το ενεργητικό διαιρείται σε πάγιο , ημιμόνιμο και κυκλοφορούν ενεργητικό . Στο πάγιο ενεργητικό ανήκουν τα περιουσιακά στοιχεία έδαφος , έγγειες βελτιώσεις , κτίσματα και φυτείες , στο ημιμόνιμο ζώα αναπαραγωγής , ζώα εργασίας , μηχανήματα , εργαλεία και σκεύη , ενώ στο κυκλοφορούν ενεργητικό γεωργικά εφόδια , παχυνόμενα ζώα , ηρτημένη εσοδεία , συγκομισμένα προϊόντα , απαιτήσεις από τρίτους , καταθέσεις και μετρητά.

Από την άλλη πλευρά το παθητικό διασπάται σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με το χρονικό διάστημα , έτσι έχουμε το βραχυπρόθεσμο παθητικό (εξόφληση δηλαδή μέσα σε ένα έτος) , το μεσοπρόθεσμο (εξόφληση από ένα μέχρι πέντε έτη) και το μακροπρόθεσμο παθητικό (εξόφληση πάνω από πέντε χρόνια).

2.3. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Η λογιστική απεικόνιση της φθοράς , της παλαιώσης , της μείωσης , της εξάλειψης της αξίας ενός σταθερού περιουσιακού στοιχείου της γεωργική εκμετάλλευσης , εξαιτίας της χρησιμοποίησης του στην γεωργική εκμετάλλευση ή λόγω τεχνολογικής προόδου ή λόγω επίδρασης του χρόνου και των στοιχείων της φύσης (ήλιος , αέρας, βροχή , χαλάζι) σε αυτό ή λόγω άλλης αιτίας , λέγεται απόσβεση, δηλαδή το χρηματικό ποσό που έχασε το σταθερό περιουσιακό κεφάλαιο της γεωργικής εκμετάλλευσης σε ένα χρόνο .

Σκοπός της απόσβεσης είναι η απόκτηση ξανά των χρημάτων που είχαν δοθεί για την αγορά, κατασκευή, παραγωγή ή εγκατάσταση του σταθερού περιουσιακού κεφαλαίου .

Στην γεωργική λογιστική η απόσβεση είναι απαραίτητη , για τον υπολογισμό της ετήσιας δαπάνης, με την οποία βαρύνεται η εκμετάλλευση .

Η απόσβεση προστατεύει τη γεωργική εκμετάλλευση από το να πάψει μια μέρα αυτή να λειτουργήσει , υπολογίζοντας το κόστος των σταθερών κεφαλαίων (μηχανήματα , κτίρια , εργαλεία) που φέρουν μείωση της αρχικής τους αξίας.

Σε καμία περίπτωση η απόσβεση δεν ενδείκνυται να ταυτίζεται με τη συντήρηση ή επισκευή του περιουσιακού στοιχείου , η απόσβεση είναι το έξοδο που γίνεται προκειμένου να συνεχίσει το περιουσιακό στοιχείο να κινείται και να χειρίζεται καθώς είναι θεμιτό . Η απόσβεση θεωρείται κριτήριο για τον υπολογισμό της χρονικής διάρκειας του περιουσιακού στοιχείου .

Ορισμένα σταθερά περιουσιακά στοιχεία ξεκινούν την απόσβεση αμέσως μετά την πρώτη αγορά τους , όπως ο ελκυστήρας ενώ κάποια άλλα δεν ξεκινούν αμέσως την απόσβεση τους , όπως είναι το κλαδευτήρι .

2.4. ΕΙΔΗ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Η απόσβεση ανάλογα με τη μείωση της αξίας των σταθερών κεφαλαίων και τους παράγοντες που επιφέρουν βαθμιαία φθορά , διακρίνεται σε :

α) οικονομική απόσβεση, η οποία προκαλεί την ελάττωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της γεωργικής εκμετάλλευσης , λόγω της προόδου της τεχνολογίας ή της την τυχόν μεταβολή της παραγωγικής κατεύθυνσης της γεωργικής εκμετάλλευσης.

β) χρονική απόσβεση ,όπου προέρχεται από το πέρασμα του χρόνου η εξάλειψη της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των παράγοντα της φύσης (ήλιος , αέρας, βροχή , χαλάζι).

γ) λειτουργική απόσβεση , προκαλεί βαθμιαία εξάλειψη της αξίας των περιουσιακών στοιχείων , οφειλομένη στη χρησιμοποίηση αυτών εξαιτίας δηλαδή της σκληρής δοκιμασίας στην οποία υποβάλλεται , κατόπιν επανειλημμένης συμμετοχής του στην παραγωγική διαδικασία μιας εκμετάλλευσης .

Η χρονική και οικονομική απόσβεση θεωρούνται ετήσιες σταθερές δαπάνες , αντίθετα η λειτουργική απόσβεση χαρακτηρίζεται μεταβλητή δαπάνη .

2.5. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΠΟΣΒΕΣΗ

Σε απόσβεση υπόκεινται περιουσιακά στοιχεία των οποίων , η αξία διαρκώς και βαθμιαία ελαττώνεται και αυτό οφείλεται στη δυσμενή επίδραση του χρόνου, της τεχνολογικής εξέλιξης και του βαθμού χρησιμοποίησής του .Σε αυτή την κατηγορία υπάγονται περιουσιακά στοιχεία όπως είναι οι γεωργικές κατασκευές , ορισμένες έγγειες βελτιώσεις (πηγάδι , φράχτη) , οι πολυετείς καλλιέργειες , τα ζώα , οι μηχανές και τα εργαλεία . Αντίθετα περιουσιακά στοιχεία που δεν παθαίνουν φθορά , δεν έχουν απόσβεση όπως είναι το έδαφος , ορισμένες έγγειες βελτιώσεις , (εκχερσώσεις ισοπεδώσεις) , αναπτυσσόμενα πολυετή φυτά , αναπτυσσόμενα ζώα παραγωγής και εργασίας .

2.6. ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Τα περιουσιακά στοιχεία μιας γεωργικής εκμετάλλευσης χωρίζονται , στην έναρξη της απόσβεσης σε δύο σκέλη .

Το πρώτο σκέλος αποτελείται από περιουσιακά στοιχεία των οποίων η απόσβεση ξεκινά κατευθείαν μόλις αποκτηθούν ή κατασκευαστούν , όπως γίνεται με της γεωργικές κατασκευές , της έγγειες βελτιώσεις , τα εργαλεία και τα μηχανήματα .

Στο δεύτερο σκέλος ανήκουν περιουσιακά στοιχεία , όπου η απόσβεση τους ξεκινά μετά την πάροδο ορισμένου χρόνου από την παραγωγή ή την κατασκευή , όπως πολυετείς καλλιέργειες και ζώα παραγωγής.

2.7. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Όλα τα σταθερά κεφάλαια έχουν μια οικονομική διάρκεια ζωής και μια τεχνική διάρκεια ζωής. Τα σταθερά κεφάλαια της εν λόγω εκμετάλλευσης έχουν διάρκεια απόσβεσης και ξεκινούν την απόσβεση, βλέπε πίνακα 8.

Τεχνική διάρκεια ζωής έχει ένα σταθερό κεφάλαιο, όταν το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορεί να παράγει ή να χρησιμοποιείται εντός της εκμετάλλευσης δεν απαιτεί πολλές δαπάνες συντήρησής .

Οικονομική διάρκεια είναι η χρονική περίοδος μετά την οποία η αξιοποίηση του σταθερού κεφαλαίου δεν συμφέρει οικονομικά , για λόγους ανεξάρτητους από την παλαιότητα του.(Κουτογλίδης:2002,σελ.20-24)

Το έτος που ξεκινούν την απόσβεση τα σταθερά κεφάλαια της εν λόγω εκμετάλλευσης καθώς και η διάρκεια απόσβεσης σε χρόνια δημοσιεύονται παρακάτω (πίνακα 2.1.).

Πίνακας 2.1. Διάρκεια απόσβεσης των σταθερών κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται στην εκμετάλλευση .

Είδος	Διάρκεια απόσβεσης σε χρόνια	Έτος έναρξης της απόσβεσης
Ροδακινιά κανονικά δένδρα σε ελεύθερη διαμόρφωση	12	4
Κερασιά σε χαμηλό σχήμα	14	5
Αγροτικό αυτοκίνητο	10	Με την αγορά
Ψεκαστήρας μηχανοκίνητος	10	Με την αγορά
Ελκυστήρας διαξονικός με ελαστικούς τροχούς άνω των 40 HP	12	Με την αγορά
Κτίριο από τσιμεντόλιθους και σκεπή από λαμαρίνα	15	Με την κατασκευή
Υπέργεια συστήματα άρδευσης με σταγόνες	10	Με την κατασκευή
Χορτοκοπτικό αυτοκινούμενο	8	Με την αγορά
Κατασκευή Πλατφόρμας	15	Με την κατασκευή

(Κουτογλίδης:2002,σελ.26-35)

2.8.ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΣΤΑΘΕΡΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Τα σταθερά κεφάλαια στο τέλος της οικονομικής τους ζωής έχουν κάποια αξία , η οποία δεν πρόκειται άλλο να αφανιστεί , αλλά ούτε και να αυξηθεί φυσικά , αυτή είναι η λεγόμενη υπολειμματική αξία , πρακτικά υπολογίζεται σχεδόν αποκλειστικά για τα γεωργικά μηχανήματα ίση με το 10% της αξίας τους ως καινούργια και για τα ζώα παραγωγής , ίση με την αξία του κρέατός τους κατά το τέλος της οικονομικής τους ζωής .

Εάν από την αρχική αξία του σταθερού κεφαλαίου αφαιρέσουμε την πιθανόν υπάρχουσα υπολειμματική αξία , βρίσκουμε την αποσβεστέα αξία του σταθερού κεφαλαίου η οποία χρειάζεται να αποσβεσθεί κατά τη διάρκεια της οικονομικής του ζωής .

2.9. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ

Προκειμένου να υπολογίσουμε το ποσό της ετήσιας απόσβεσης ενός σταθερού κεφαλαίου χρειάζεται να ξέρουμε την αξία αγοράς, ή κατασκευής ,ή παραγωγής ή εγκατάστασης του σταθερού κεφαλαίου , την πιθανόν υπάρχουσα υπολειμματική του αξία στο τέλος της οικονομικής του ζωής και τα έτη ωφέλιμης ζωής . Σπουδαιότεροι τρόποι με τους οποίους βρίσκουμε το ποσό της ετήσιας απόσβεσης είναι οι ακόλουθοι:

A) Μέθοδος σταθερής ή ευθύγραμμης απόσβεσης

Η μέθοδος της ετήσιας απόσβεσης ταιριάζει σε κάθε έτος και είναι πανομοιότυπη και συνεχίζει να διατηρείται πάγια καθ' όλη τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Η σταθερή ή ευθύγραμμη όπως λέγεται αλλιώς απόσβεση στηρίζεται στο παράγοντα χρόνο , βασίζεται σε περιουσιακά στοιχεία (γεωργικές κατασκευές, εργαλεία και άλλα) τα οποία παθαίνουν φθορά ,εξάλειψη της αξίας τους. Με τη πάροδο του χρόνου αποσβένονται πλήρως δεν έχουν ανάγκη δαπάνης, για συντήρηση και επισκευή.

Το ποσό της σταθερής απόσβεσης όταν δεν έχει υπολειμματική αξία το περιουσιακό στοιχείο, εντοπίζεται από το τύπο :

$$A\varepsilon = \frac{A_0}{v} .$$

Και όταν έχει από τον τύπο :

$$A\varepsilon = \frac{A_0 - A_v}{v} \quad (1)$$

όπου : $A\varepsilon$ = Ποσό ετήσιας σταθερής απόσβεσης

A_0 = Η αξία αγοράς ή κατασκευής του κεφαλαίου

A_v = Η υπολειμματική αξία του σταθερού κεφαλαίου κατά το τέλος της οικονομικής του ζωής .

v = Διάρκεια οικονομικής ζωής (διάρκεια απόσβεσης) του σταθερού κεφαλαίου.

Έτσι , αν η αξία ενός σταθερού κεφαλαίου (αγροτικό αυτοκίνητο) είναι $A_0=25.000$ ευρώ , η υπολειμματική του αξία στο τέλος της οικονομικής τους ζωής είναι $A_v=2.500$ ευρώ ($25.000 \cdot 10\%$) και η διάρκεια απόσβεσής του είναι $v=10$ χρόνια , τότε το ποσό της ετήσιας σταθερής απόσβεσης είναι :

$$A\varepsilon = \frac{A_0 - A_v}{v} = \frac{25.000 - 2.500}{10} = 22.500 / 10 = 2.250 \text{ ευρώ} .$$

Η σταθερή ετήσια απόσβεση χρησιμοποιείται όταν πρόκειται για σταθερά κεφάλαια που παθαίνουν ιδίως χρονική απώλεια.

B) Μέθοδος της φθίνουσας απόσβεσης

Με τη πάροδο των χρόνων η οικονομική ζωή του σταθερού κεφαλαίου κατακυλά διαρκώς , η μέθοδος αυτή δεν είναι πάγια σε όλη τη χρονική περίοδο της οικονομικής ζωής του σταθερού κεφαλαίου . Δηλαδή η απόσβεση αυτή στην έναρξή της βρίσκεται σε μια ανώτατη τιμή και στο φινάλε βρίσκεται σε μια κατώτατη τιμή. Ο τύπος για να υπολογιστεί το ποσό της ετήσιας φθίνουσας απόσβεσης είναι :

$$A_\mu = (A_0 - A_v) \left(\frac{2(v - \mu + 1)}{v(v+1)} \right) \quad (2)$$

Όπου: A_μ = Το ποσό της ετήσιας φθίνουσας απόσβεσης κατά το έτος μ της οικονομικής ζωής του σταθερού κεφαλαίου .

A_0 ή $A_0 - A_v$: η αθροιστικά αποσβεστέα αξία $1+2+3+\dots+v$ = το σύνολο των αριθμών όλων των ετών της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου , από το πρώτο έως του τελευταίου έτους .

μ = Ο χρόνος της οικονομικής ζωής του σταθερού με βάση τον οποίο βρίσκεται το ποσό της φθίνουσας απόσβεσης . Τα υπόλοιπα σύμβολα σημαίνουν ότι και στη σχέση 1.

Η μέθοδος της φθίνουσας απόσβεσης προτείνεται για χρήση , όταν η σταδιακή εξάλειψη ορισμένων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερη κατά τα πρώτα έτη της ωφέλιμης ζωής τους.

Γ) Μέθοδος της αυξανόμενης απόσβεσης

Με γνώμονα αυτής της απόσβεσης το ποσό της ετήσιας απόσβεσης μεγιστοποιείται κάθε χρόνο , για όσο διαρκεί η οικονομική ζωή του σταθερού κεφαλαίου , δηλαδή η ετήσια απόσβεση ξεκινά από μια κατώτατη τιμή και τελικά λήγει σε μια ανώτατη τιμή και εκφράζεται από το τύπο :

$$A\mu = (A_0 - A_N) * \frac{\mu}{\sum_{\varepsilon=1}^{\nu} \varepsilon} \quad (3)$$

Όπου τα σύμβολα σημαίνουν ότι και στη σχέση 1 και 2.

Η μέθοδος της αυξανόμενης απόσβεσης προτείνεται για περιουσιακά στοιχεία των οποίων η μείωση τους μεγιστοποιείται με τη πάροδο του χρόνου .

Δ) Μέθοδος της αναλογικής απόσβεσης

Με βάση της ώρες της ετήσιας απασχόλησης του παγίου κεφαλαίου ή της ετήσιας παραγόμενης ποσότητας του προϊόντος, προσδιορίζεται το ποσό της ετήσιας απόσβεσης . Ο προσδιορισμός του ποσού αυτού δίνεται από τον τύπο :

$$A\mu = \frac{(A_0 - A_N) N\mu}{N} \quad (4)$$

Όπου: $N\mu$ = Ώρες ετήσιας λειτουργίας ή ποσότητα παραχθέντος προϊόντος κατά το έτος μ , της διάρκειας της οικονομικής ζωής του σταθερού κεφαλαίου .

N = σύνολο ωρών εργασίας ή σύνολο παραγωγής κατά τη διάρκεια της οικονομικής ζωής του περιουσιακού στοιχείου . Τα υπόλοιπα σύμβολα σημαίνουν ότι και στη σχέση 1.

Η μέθοδος αυτή ενδείκνυται σε γεωργικά μηχανήματα , των οποίων η απόσβεση βασίζεται στην ετήσια μεταχείριση σε ώρες , σε αλληλεξάρτηση με το συνολικό αριθμό ωρών , που χρησιμοποιούνται στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους . Επιπλέον εφαρμόζεται σε περιουσιακά στοιχεία όπου η από έτος σε

έτος παραγωγή δεν είναι ομοιόμορφη κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους .(Κουτογλίδης:2002,σελ.37-44)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

3.1. ΓΕΝΙΚΑ

Γνωρίζοντας ότι γεωργική λογιστική είναι ο τομέας των γεωοικονομικών επιστημών που βλέπει της αλλαγές που συμβαίνουν στη γεωργική εκμετάλλευση, κατά την όλη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος και πως γεωργική εκμετάλλευση είναι μονάδα που κατέχει συγκεκριμένη ποσότητα συντελεστών παραγωγής τους οποίους αξιοποιεί με κάποιους κλάδους παραγωγής με απώτερο σκοπό να πετύχει ένα αξιοπρεπές εισόδημα . Συμπεραίνεται ότι σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση είναι αναγκαίο να γίνεται λογιστική παρακολούθηση, η οποία περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που είναι χρήσιμα για τον εντοπισμό και την ερμηνεία του οικονομικού αποτελέσματος , τόσο αθροιστικά όσο και κατά κλάδο παραγωγής . Πριν από τη λογιστική παρακολούθηση της γεωργικής εκμετάλλευσης , γίνεται παρουσίαση της ως τεχνοοικονομική μονάδα (έδαφος και σχέδιο παραγωγής , εργασία, κεφάλαιο) αλλά και διαχωρισμός των λογαριασμών της , από εκείνους της γεωργικής οικογένειας .

Αναλυτικά τα σπουδαιότερα στοιχεία που χρειάζονται είναι: κάποιες γενικές πληροφορίες για τον αρχηγό της γεωργικής εκμετάλλευσης και τα μέλη της οικογένειάς του, που ασχολούνται στην εκμετάλλευση . Το είδος και η αξία των περιουσιακών στοιχείων που υπάρχουν στην εκμετάλλευση όπως και ο τρόπος που ληφθήκαν (δανεισμό ή με αυτοχρηματοδότηση) . Τα τεχνοοικονομικά δεδομένα του κάθε κλάδου παραγωγής της εκμετάλλευσης και κάποια στοιχεία για τις γενικής φύσεως δαπάνες. (Κουτογλίδης:2002,σελ.81-83)

3.2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Η συλλογή κάποιων συγκεκριμένων στοιχείων για την εν λόγω εκμετάλλευση, στοιχεία που δηλώνουν την περίοδο ζωής, τη καλλιέργεια, την ενασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση, του επί κεφαλής της και των ανθρώπων της οικογένειας του , ακόμη και την δουλειά που έχουν τη

δυνατότητα να παραχωρήσουν οι άνθρωποι αυτοί, για την πλήρωση των υποχρεώσεων της, (βλέπε πίνακα 3.1.,3.2.,3.3.) (Κουτογλίδης:2002,σελ.82)

Πίνακας 3.1. Σύνοψη και ενασχόληση της οικογένειας του αρχηγού της εκμετάλλευσης

α/α	Μέλη οικογένειας	Ηλικία	Γραμματικές Γνώσεις	Απασχόληση	
				Κύρια	Δευτερεύουσα
1	Αρχηγός εκμετάλλευσης	52	Απόφοιτος Δημοτικού	Γεωργία	
2	Σύζυγος	40	Απόφοιτη Γυμνασίου		Γεωργία
3	Γιος	21	Απόφοιτος ΤΕΙ		Γεωργία
4	Κόρη	20	Απόφοιτη Λυκείου		Γεωργία

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη , 2010)

Κάποιο μέλος της γεωργικής οικογένειας λέγεται πως έχει πρώτο επάγγελμα τη γεωργία, όταν το 50% τουλάχιστον της ετήσιας ενασχόλησής του είναι στη γεωργική εκμετάλλευση και λαμβάνει από αυτήν το 50% τουλάχιστον του ετήσιου εισοδήματός του .(Κουτογλίδης:2002,σελ.83)

Στο (πίνακα 3.1.) παρουσιάζονται τα μέλη της γεωργικής οικογένειας και συγκεντρώνονται πληροφορίες για την ηλικία των μελών , της γραμματικές τους γνώσεις και την απασχόληση τους στην εκμετάλλευση . Κύρια απασχόληση της γεωργικής εκμετάλλευσης έχει μόνο ο αρχηγός που είναι 52 ετών και απόφοιτος δημοτικού , αλλά με μεγάλη επαγγελματική εμπειρία (πίνακας 3.3.). Επικουρικά συμμετέχουν στις γεωργικές δραστηριότητες η σύζυγος και τα δύο παιδιά.

Στο (πίνακα 3.2.) καταγράφονται οι ώρες εργασίας που μπορεί να διαθέσει ο αρχηγός, η οικογένεια της γεωργικής εκμετάλλευσης καθώς και οι εποχικοί εργάτες , στο διάστημα μιας καλλιεργητικής χρονιάς αλλά και κάθε μήνα χωριστά. Ένας ασχολούμενος μόνο στη γεωργική εκμετάλλευση μπορεί να διαθέσει το χρόνο 233 περίπου μέρες, δηλαδή 7,5 ώρες την ημέρα , δεν συμπεριλαμβάνονται οι ημέρες αργίας και οι ημέρες που δεν είναι ο καιρός κατάλληλος για εργασία στο χωράφι . Η εργασία που είναι δυνατόν να

προσφέρουν τα άτομα επικουρικής απασχόλησης , λογαριάζεται από των αριθμό των ωρών εργασίας που προσφέρουν ανά μήνα .

Πίνακας 3.2. Διαθέσιμη ανθρώπινη εργασία για τη γεωργική εκμετάλλευση

α/α	Άτομα που μπορούν να διαθέσουν εργασία	Διαθέσιμη εργασία σε ώρες ανά μήνα											Σύνολο		
		Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	σε ώρες	σε Μ.Α. Ε.
1	Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης	70	70	140	150	200	200	200	200	200	160	100	60	1.750	1,0
2	Μέλη οικογένειας αρχηγού(α+β)	<u>110</u>	<u>125</u>	<u>115</u>	<u>115</u>	<u>220</u>	<u>180</u>	<u>270</u>	<u>140</u>	<u>200</u>	<u>160</u>	<u>110</u>	<u>110</u>	<u>1.855</u>	<u>1,06</u>
	α. Άνδρες (15-65 χρονών)	60	60	50	50	120	90	140	60	100	80	60	60	930	0,53
	β. Γυναίκες (15-65 χρονών)	50	65	65	65	100	90	130	80	100	80	50	50	925	0,53
	Σύνολο οικογενειακής εργασίας (1+2)	180	195	255	265	420	380	470	340	400	320	210	170	3.605	2,06
3	Εποχιακή εργάτες						81	150	65					296	0,17
4	Γενικό σύνολο	180	195	255	265	420	461	620	405	400	320	210	170	3.901	2,23

(Επεξεργασία δεδομένων)

Πίνακας 3.3. Είδος εμπειρίας

α/α	Μέλη οικογενείας	Εμπειρία σε χρόνια	
		Ως αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης	Ως εργαζόμενος/η στη γεωργική εκμετάλλευση του πατέρα του/της
1	Αρχηγός εκμετάλλευσης	20	14
2	Σύζυγος		15
3	Γιος		5
4	Κόρη		3

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη , 2010)

Το νούμερο των κλάδων παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης, η κατηγορία και ο όγκος, προσφέρουν μια καθαρή εικόνα για το σχέδιο παραγωγής της και συγκροτούν ένα σπουδαίο κριτήριο για τον καθορισμό του χαρακτήρα της και του επιπέδου εντατικοποίησής της, (βλέπε Πίνακα 3.4.,3.5.) (Κουτογλίδης:2002,σελ.88)

Πίνακας 3.4. Κλάδοι παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης

Κλάδοι παραγωγής	Μέγεθος σε έκταση	
	Έκταση	%
A. Κλάδοι φυτικής παραγωγής		
α. ροδάκινα βιομηχανικά	19	61,29%
β. ροδάκινα επιτραπέζια	8	25,80%
γ. κεράσια	2	6,45%
δ. ελιές	2	6,45%
Σύνολο Έκτασης Κλάδων	31	100,00%
Μείον στρέμματα διπλής καλλιέργειας		
Σύνολο καλλιεργούμενης έκτασης	31	100,00%

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη , 2010)

Η εν λόγω γεωργική εκμετάλλευση αποτελείται από τέσσερις κλάδους παραγωγής, κάθε ένας από αυτούς έχει και κάποιο ποσοστό συμμετοχής, το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής το έχει ο κλάδος βιομηχανικά ροδάκινα με 61.29%, ακολουθούν τα επιτραπέζια ροδάκινα με 25,80%, η καλλιέργεια της ελιάς είναι μη αποδοτική. (Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη , 2010)

Πίνακας 3.5. Εκτάσεις γης της γεωργικής εκμετάλλευσης

Τοποθεσία αγροτεμαχίων	Αυτοκαλλιεργούμενη γη σε στρέμματα							
	Ιδιόκτητη				Ενοικιαζόμενη από τρίτους			
	Ποτιστική		Ξηρική		Ξηρική		Ποτιστική	
Γή αξιοποιημένη με καλλιέργειες (ροδακινιές, κερασιές, ελιές)	Στρ.	Αξία	Στρ.	Αξία	Στρ.	Αξία	Στρ.	Αξία
	α. Κάμπος	13						
β. Πλαγιά(γκρεμός)	9							
γ. Πλαγιά(γκρεμός)	7							
δ. Κάμπος			2					
Σύνολο γεωργικής γης	29		2					
Σύνολο Αριθμός αγροτεμαχίων	31				0			

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη, 2010)

3.3.ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Η απογραφή και ο ισολογισμός είναι χρήσιμο να πραγματοποιούνται με την έναρξη της λογιστικής παρακολούθησης σε μια γεωργική εκμετάλλευση, καθώς έτσι απεικονίζεται εξαρχής το αντίτιμο και η κατηγορία των περιουσιακών στοιχείων που κατέχει και εφαρμόζονται στην παραγωγική διαδικασία της γεωργικής εκμετάλλευσης.

3.3.1.Απογραφή της γεωργικής εκμετάλλευσης

Με την απογραφή όλα τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει ο γεωργός και που υπάρχουν στη επιθυμία της γεωργικής εκμετάλλευσης, ομαδοποιούνται σε κατηγορίες και εκτιμάται η αξία τους και περιλαμβάνονται σε ειδικά έντυπα κατά είδος και αξία.

Με τον όρο απογραφή νοείται η λογιστική δραστηριότητα με την οποία εκτιμάται η κατηγορία και το αντίτιμο των περιουσιακών στοιχείων μιας γεωργικής εκμετάλλευσης σε μια προκαθορισμένη χρονική περίοδο.

Η σπουδαιότητα της απογραφής είναι μεγάλη επειδή χωρίς αυτήν, δεν θα γινόταν να συνταχθεί ο ισολογισμός στην γεωργικής εκμετάλλευσης και να

προσδιοριστεί η καθαρή της περιουσία , όπως και να διαμορφωθεί μια παράσταση για τη σύνθεση των επενδύσεων του σταθερού κεφαλαίου της γεωργικής εκμετάλλευσης , έτσι ώστε να ερμηνευθεί το οικονομικό της αποτέλεσμα .

Για την υλοποίηση της απογραφής τα περιουσιακά στοιχεία της γεωργικής εκμετάλλευσης ομαδοποιούνται σε κατηγορίες με ποικίλα κριτήρια , εκτιμάται η αξία τους και τοποθετούνται σε έντυπο που καλείται βιβλίο απογραφής . Οι κατηγορίες που κατατάσσονται είναι το έδαφος , οι γεωργικές κατασκευές , οι έγχειες βελτιώσεις, τα γεωργικά μηχανήματα , οι πολυετείς καλλιέργειες , τα ζώα , προϊόντα προς πώληση , προμήθειες , προκαταβολές καλλιέργειας , ηρτημένα εσοδεία και χρηματικά μέσα (χρήματα, επιταγές ,γραμμάτια), (βλέπε Πίνακα 3.6.,3.7.και 3.8.). (Κουτογλίδης:2002,σελ.91-94)

ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ. Ι ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Πίνακας 3.6. Έδαφος-φυτείες. Από: 1-1-2010 έως :31-12-2010

ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΓΗΣ - ΜΟΝΙΜΕΣ ΦΥΤΕΙΕΣ		Απογραφή στην αρχή		Νέες αγορές		Απόσβεση		Απογραφή στο τέλος	
		Στρ.	Αξία σε Ευρώ	Στρ.	Αξία	Ανά Στρ. σε Ευρώ	Συνολική σε Ευρώ	Στρ.	Αξία σε ευρώ
1.Συνολική Γή της γεωργικής εκμετάλλευσης		31	35.800					31	35.800
1.1	Ποτιστική	29	34.800					29	34.800
	Ξηρική	2	1.000					2	1.000
2.Συστηματικοί οπωρώνες , σε απόδοση		29	34.800					29	34.800
2.1	Ροδακινιές επιτραπέζιες	8	9.600			63,5	508,3	8	9.091,70
2.2	Ροδακινιές βιομηχανικές	19	22.800			60,5	1.150	19	21.650,00
2.3	Κερασιές	2	2.400			50	100	2	2.300,00
3.Συστηματικοί οπωρώνες , που δεν αποδίδουν ακόμα		2						2	
3.1	Ελιές	2	1.000					2	1.000
3.2									
4.Πολυετή φυτά									
5.Συνολική αξία			35.800				1758,3		34.041,70

(Επεξεργασία δεδομένων)

Πίνακας 3.7. Γεωργικά κτίσματα. Από: 1-1-2010 έως :31-12-2010

ΕΙΔΟΣ	Απογραφή στην αρχή		Νέες αγορές,		Αχρηστεύσεις, πωλήσεις		Ποσό ετήσιας απόσβεσης σε Ευρώ	Απογραφή στο τέλος	
	Επιφάνεια, όγκος	Αξία σε Ευρώ	Επιφάνεια, όγκος	Αξία σε Ευρώ	Επιφάνεια, όγκος	Αξία σε Ευρώ		Επιφάνεια, όγκος	Αξία σε Ευρώ
		1		2		3	4		5=(1+2)-(3+4)
1	Υπό-στεγο	25m ²	200,00 €				13,33 €	25m ²	186,67 €
Συνολική αξία			200,00 €				13,33 €		186,67 €

(Επεξεργασία δεδομένων)

Πίνακας 3.8. Γεωργικά μηχανήματα. Από: 1-1-2010 έως :31-12-2010

ΕΙΔΟΣ	Απογραφή στην αρχή		Νέες αγορές, επεκτάσεις, βελτιώσεις		Αχρηστεύσεις, πωλήσεις		Ποσό ετήσιας απόσβεσης σε Ευρώ	Απογραφή στο τέλος	
	Η Ρ	Αξία σε Ευρώ	Επιφάνεια, όγκος	Αξία σε Ευρώ	Επιφάνεια, όγκος	Αξία σε Ευρώ		Η Ρ	Αξία σε Ευρώ
		1		2		3	4		5=(1+2)-(3+4)
1	Γεωργικός ελκυστήρας	50	900				67,5	50	832,5
2	Πλατφόρμα		200				13,3		186,7
3	Ψεκαστήρα		950				95		855
4	Χορτοκοπτικό		450				50,6		399,3
5	Αγροτικό αυτοκίνητο	70	2000				180	70	1820
Συνολική αξία			4500						3238,5

(Επεξεργασία δεδομένων)

3.3.2. Ισολογισμός της γεωργικής εκμετάλλευσης

Η χρησιμότητα του ισολογισμού σε μια γεωργική εκμετάλλευση είναι απαραίτητη καθώς μέσω αυτού, υπάρχει μια περιληπτική λογιστική εικόνα της εκμετάλλευσης, στην οποία φανερώνεται η κατηγορία και το αντίτιμο των περιουσιακών της στοιχείων, όπως και οι πηγές από όπου προέρχονται σε ορισμένη χρονική συγκυρία. (βλέπε Πίνακα 3.9.)

Ο ισολογισμός στην ουσία είναι ένας πίνακας με δύο στήλες, στην αριστερή απεικονίζονται τα στοιχεία του ενεργητικού κεφαλαίου της εκμετάλλευσης και στη δεξιά στήλη τα στοιχεία του παθητικού κεφαλαίου και της καθαρής της περιουσίας. Τα αθροίσματα των δύο αυτών στηλών είναι όμοια.

Πίνακας 3.9. Ισολογισμός γεωργικής εκμετάλλευσης της 31-12-2010

I. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Αξία σε ευρώ	II. ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Αξία σε ευρώ
1. Έδαφος	35.800	1. Δάνεια μέσο-μακροπρόθεσμα	
2. Γεωργικές κατασκευές	200	2. Δάνεια βραχυπρόθεσμα	
3. Πολυετείς καλλιέργειες	35.800	3. Χρήματα που οφείλεται σε τρίτους	
4. Γεωργικά μηχανήματα	4.500	Σύνολο Παθητικού(II)	0
5. Ποσά που οφείλονται από τρίτους		III. ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	76.300
6. Ρευστό χρήμα			
7. Προϊόντα-Προμήθειες			
8. Ηρτημένη εσοδεία			
9. Προκαταβολές καλλιέργειας			
Σύνολο Ενεργητικού (1)	76.300	Σύνολο (II)+(III)	76.300

(Επεξεργασία δεδομένων)

Η καθαρή περιουσία είναι το χρηματικό αντίτιμο των στοιχείων του ενεργητικού, που υπάρχουν στην ιδιοκτησία της γεωργικής εκμετάλλευσης και έχουν πληρωθεί. Οπότε η διαφορά του ενεργητικού και του παθητικού κεφαλαίου ισούται με τη καθαρή περιουσία. Η εν λόγω εκμετάλλευση έχει ξεχρεώσει τα στοιχεία του ενεργητικού της, έτσι δεν οφείλει σε άλλα πρόσωπα χρήματα και το παθητικό της είναι ίσο με το μηδέν. Το άθροισμα των περιουσιακών στοιχείων που βρίσκεται στην ιδιοκτησία της εκμετάλλευσης είναι ίσο με 76.300 ευρώ και αν αφαιρεθεί από το παθητικό που είναι 0, τότε δίνει το ποσό της καθαρής περιουσίας ίσο με 76.300 ευρώ.

3.4. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Ο λογιστικός έλεγχος μιας γεωργικής εκμετάλλευσης και η διατήρηση λογαριασμών για τους κλάδους παραγωγής είναι χρήσιμοι για τον προσδιορισμό και την ερμηνεία του οικονομικού αποτελέσματος .

3.4.1.Λογαριασμοί κλάδων φυτικής παραγωγής

Η καταμέτρηση όλων των τεχνοοικονομικών στοιχείων του κλάδου συμβαίνει σε πίνακες. Οι πίνακες (3.10.,3.11.,3.12.), διαθέτουν περιληπτικά τους μήνες με της ώρες εργασίας του αρχηγού, των μελών της οικογενείας και των εποχικών , καθώς και της αμοιβές σε ευρώ, όλα τα στοιχεία που έχουν σχέση με την εργασία (ανθρώπινη, μηχανική) , η οποία χρησιμοποιήθηκε στους κλάδους της εκμετάλλευσης παρουσιάζονται στα παραρτήματα αναλυτικά με πλήρη καταγραφή των καλλιεργητικών φροντίδων που έγιναν στην γεωργική εκμετάλλευση την καλλιεργητική περίοδο 2010 .

Πίνακας 3.10. Εργασία που απαιτείται στο κλάδο ροδάκινα βιομηχανικά, έκταση στρεμμάτων 19 . Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010

ΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στο κλάδο βιομηχανικά ροδάκινα.						
	Αρχηγός		Μέλη οικογένειας		Εποχιακή εργάτες		Μηχανήματα ιδιόκτητα
	Ώρες	Αμοιβή	Ώρες	Αμοιβή	Ώρες	Αμοιβή	Ώρες
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	108	432,00 €					30
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	165	660,00 €					24
ΜΑΡΤΙΟΣ	12	48,00 €					12
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	10	40,00 €					10
ΜΑΙΟΣ	18	72,00 €					28
ΙΟΥΝΙΟΣ	106	424,00 €	83	332,00 €	81	324,00 €	23
ΙΟΥΛΙΟΣ	101	404,00 €	120	480,00 €	100	400,00 €	25
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	88	352,00 €	80	320,00 €	65	260,00 €	23
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	75	300,00 €					5
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	6	24,00 €					6
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	35	140€					
ΟΛΗΣ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	724	2.976,00 €	283	1.052,00 €	246	984,00 €	186

(Επεξεργασία δεδομένων)

Πίνακας 3.11. Εργασία που απαιτείται στο κλάδο κεράσια , έκταση στρεμμάτων 2 . Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στον κλάδο κεράσια						
	Αρχηγός		Μέλη οικογένειας		Εποχιακή εργάτες		Μηχανήματα ιδιότητα
	Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	38	152					11
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	2	8					2
ΜΑΡΤΙΟΣ	4	16					4
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	4	16					4
ΜΑΙΟΣ	71	284	90	360			19
ΙΟΥΝΙΟΣ	4	16					3
ΙΟΥΛΙΟΣ	4	16					3
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	3	12					3
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	6	24					1
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	2	8					2
ΟΛΗ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	138	552,00	90	360,00			52

(Επεξεργασία δεδομένων)

Πίνακας 3.12. Εργασία που απαιτείται στο κλάδο επιτραπέζια ροδάκινα , έκταση στρεμμάτων 8 . Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010

Ημερομηνία	Ανθρώπινη εργασία						
	Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης		Μέλη οικογένειας του αρχηγού		Εποχιακή εργάτες		Μηχανήματα-εργαλεία εκμετάλλευσης
	Ωρες	Αμοιβή	Ωρες	Αμοιβή	Ωρες	Αμοιβή	Ωρες
Αύγουστος	5	20,00 €					5
Νοέμβριος	2	8,00 €					2
Δεκέμβριος	120	480,00 €					10
Ιανουάριος	4	16,00 €					4
Φεβρουάριος	6	24,00 €					6
Μάρτιος	10	40,00 €					10
Απρίλιος	9	36,00 €					9
Μάιος	75	300,00 €	90	360,00 €			9
Ιούνιος	7	28,00 €					7
Ιούλιος	90	360,00 €	90	360,00 €	50	200,00 €	24
Όλη την καλλιεργητική περίοδο	328	1.312,00€	180	720,00 €	50	200,00 €	86

(Επεξεργασία δεδομένων)

Στην συνέχεια καταγράφονται τα έξοδα που σχετίζονται με τα αναλώσιμα υλικά (λιπάσματα, γεωργικά φάρμακα,) όπως και διάφορες άλλες δαπάνες (νερό), που είναι ωφέλιμες για τον κάθε κλάδος παραγωγής (βλέπε πίνακα 3.13.,3.14.,3.15.).

**Πίνακας 3.13. Μεταβλητές δαπάνες παραγωγής, κλάδος παραγωγής
ροδάκινα βιομηχανικά, έκταση στρεμμάτων 19**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	Κιλά χρησιμοποιούμενα σε μια καλλιεργητική περίοδο	Σχετική Τιμή μονάδας (ευρώ) /χλγ.	Αξία σε (ευρώ)
1.Λιπάσματα	950	0.38	361,00
2.Γεωργικά Φάρμακα			
2.1.Ζιζανιοκτόνα	1.834γρ./ψεκασμό*6ψεκασμούς=11.004	22	242,08
2.2.Εντομοκτόνα	1.834γρ./ψεκασμό*8ψεκασμούς=14.675	22	322,85
2.3.Μυκητοκτόνα	1.834γρ./ψεκασμό*9ψεκασμούς=16.509	22	363,00
Νερό			245
Σύνολο Δαπανών			1.508

(Επεξεργασία δεδομένων)

**Πίνακας 3.14. Μεταβλητές δαπάνες κλάδος παραγωγής κεράσια , έκταση
στρεμμάτων 2.**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	Κιλά χρησιμοποιούμενα σε μια καλλιεργητική περίοδο	Σχετική Τιμή μονάδας (ευρώ) /χλγ.	Αξία (ευρώ)
1.Λιπάσματα	90	0.38	34,2
2.Γεωργικά Φάρμακα			
2.1.Ζιζανιοκτόνα	192.8γρ./ψεκασμό*5ψεκασμούς=0.964	22,00	21,20
2.2.Εντομοκτόνα	192.8γρ./ψεκασμό*2ψεκασμούς=0.385,6	22,00	8,4
2.3.Μυκητοκτόνα	192.8γρ./ψεκασμό*6ψεκασμούς=1.156,8	22,00	25,43
Νερό			25,86
Σύνολο Δαπανών			115,09

(Επεξεργασία δεδομένων)

Πίνακας 3.15. Δαπάνες μεταβλητές, κλάδος παραγωγής ροδάκινα επιτραπέζια, έκταση στρεμμάτων 8.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	Κιλά χρησιμοποιούμενα σε μια καλλιεργητική περίοδο	Σχετική Τιμή μονάδας (ευρώ) /χλγ.	Αξία (ευρώ)
1.Λιπάσματα	400κιλά	0.38	152,00
2.Γεωργικά Φάρμακα			
2.1.Ζιζανιοκτόνα	0.772,4γρ./ψεκασμό*4ψεκασμούς=3.089	22,00	67,95
2.2.Εντομοκτόνα	0.772,4γρ./ψεκασμό*6ψεκασμούς=4.632	22,00	101,90
2.3.Μυκητοκτόνα	0.772,4γρ./ψεκασμό*6ψεκασμούς=4.632	22,00	101,90
Νερό			103,4
Σύνολο Δαπανών			526,7

(Επεξεργασία δεδομένων)

Στη συνέχεια ακολουθεί ο υπολογισμός της συνολικής παραγόμενης ποσότητας των προϊόντων από το κάθε κλάδο και η καταγραφή του είδους των προϊόντων που παράγει κάθε κλάδος (βλέπε πίνακα 3.16.). Επίσης καταγραφή της αντίστοιχης τιμής του προϊόντος ανά κιλό, αλλά και την αξία σε ευρώ από της πωλήσεις των προϊόντων και τυχόν επιδοτήσεις και αποζημιώσεις από έναν ή περισσότερους κλάδους της εκμετάλλευσης (βλέπε πίνακα 3.17.).

Πίνακας 3.16. Ποσότητα προϊόντος που παρήγαγε κάθε κλάδος από:1-1-2010 έως 31-12-1010.

Είδος προϊόντος	Συνολικά κιλά	*	Στρέμματα	=	Κιλά/στρέμμα
Ροδάκινα βιομηχανικά	36.100	*	19	=	1.900
Ροδάκινα επιτραπέζια	16.800	*	8	=	2.100
Κεράσια	1.200	*	2	=	600

(Επεξεργασία δεδομένων)

Ο ανωτέρω πίνακας φανερώνει ποιος από τους κλάδους παραγωγής της εκμετάλλευσης είναι πιο παραγωγικός και όπως διακρίνεται είναι ο κλάδος επιτραπέζια ροδάκινα, καθώς είναι ο κλάδος που αποδίδει τα περισσότερα κιλά

ανά στρέμμα. Αυτό όμως μπορεί να μην έχει σημασία , επειδή το ζητούμενο είναι να εντοπιστεί ποιος κλάδος είναι πιο κερδοφόρος. Η αποδοτικότητα του κλάδου βιομηχανικά ροδάκινα έπρεπε να ήταν μεγαλύτερη από τη παραγωγικότητα του κλάδου επιτραπέζια ροδάκινα, βάσει φυσιολογίας , αλλά τα δέντρα των επιτραπέζιων ροδάκινων είναι σε ηλικία πλήρους παραγωγικότητας , αντίθετα από τα 19 στρέμματα των βιομηχανικών ροδάκινων τα 11 είναι σε νεαρή ηλικία 4 ετών. Ο κλάδος παραγωγής κεράσια έρχεται τελευταίος σε παραγωγικότητα, δικαιολογημένα λόγω φυσιολογίας, η τιμή πώλησης όμως είναι πολύ μεγαλύτερη από της τιμές πώλησης των βιομηχανικών και επιτραπέζιων ροδάκινων, λογικό βάση του νόμου της προσφοράς. Όσο πιο μικρή η προσφορά , τόσο μεγαλύτερη η τιμή.

Είναι επίσης θεμιτή η γνώση των εσόδων για κάθε κλάδο παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης χωριστά , καθώς και τα έσοδα της κάθε καλλιέργειας ανά στρέμμα (βλέπε πίνακα 3.17.).

Πίνακας 3.17. Παραγωγή και διάθεση γεωργικών προϊόντων από την εκμετάλλευση , εσοδείας 2010.

Προϊόντα	Παραγόμενη ποσότητα σε κιλά	Πωλήσεις		
		Τιμή κιλού	Αξία σε Ευρώ	Έσοδα ανά στρέμμα σε Ευρώ
1.ροδάκινα βιομηχανικά	36.100	0.17	6.137	323,00
2.ροδάκινα επιτραπέζια	16.800	0.35	5.880	735,00
3.κεράσια	1.200	1.90	2.280	1140,00
4.Επιδοτήσεις από 15 στρέμματα βιομηχανικά ροδάκινα.			800	53,33
Σύνολα			15.097	

(Επεξεργασία δεδομένων)

Όπως προκύπτει από τους λογαριασμούς που έγιναν και διακρίνονται στον (πίνακα 3.17) ο κλάδος της εκμετάλλευσης που έχει τα περισσότερα έσοδα είναι ο κλάδος των κερασιών , παρότι είναι ο κλάδος που αποδίδει τα λιγότερα κιλά ανά στρέμμα , γεγονός φυσικό λόγω της φυσιολογίας, εν τούτοις η τιμή

πώλησης είναι πολύ μεγαλύτερη και για αυτό το λόγο τα έσοδα είναι περισσότερα . Στη συνέχεια φαίνεται ότι ο κλάδος επιτραπέζια ροδάκινα έρχεται δεύτερος στη σειρά , όσο αφορά τα έσοδα που προσφέρει. Όμως για να γίνει εμφανές ποιος από τους τρεις αυτούς κλάδους της εκμετάλλευσης είναι πιο κερδοφόρος πρέπει να λογαριαστούν και τα έξοδα κάθε κλάδου χωριστά.

3.4.2.Λογαριασμός λοιπών εξόδων

Στο λογαριασμό των υπόλοιπων εξόδων υπάρχουν όλες οι ειδικές ή γενικής φύσεως δαπάνες, που δεν ταιριάζουν άμεσα με κάποιο ορισμένο κλάδο παραγωγής . Τα έξοδα αυτά είναι οι δαπάνες για συντήρηση και επισκευή των παγίων κεφαλαίων της εκμετάλλευσης ,αλλά και τα καύσιμα και τα λιπαντικά μηχανημάτων . Οι λοιπές χρηματικές δαπάνες της γεωργικής εκμετάλλευσης λογαριάζονται (βλέπε πίνακα 3.18.).

**Πίνακας 3.18.Λοιπές χρηματικές δαπάνες της γεωργικής εκμετάλλευσης
Από :1-1-2010 έως :31-12-2010**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Συντήρηση – Επισκευές : μηχανημάτων, εγγείων βελτιώσεων, Αξία σε Ευρώ	Καύσιμα, Αξία σε Ευρώ	Λιπαντικά , Αξία σε Ευρώ	Συνολικά έξοδα για κάθε περιουσιακό στοιχείο χωριστά
Γεωργικός ελκυστήρας	220	100	50	370
Αγροτικό αυτοκίνητο	180	100	30	310
Σύνολο δαπανών	470	200	80	680

(Επεξεργασία δεδομένων)

Η ανθρώπινη εργασία που χρησιμοποιείται στην εν λόγω γεωργική εκμετάλλευση παρουσιάζεται στον (πίνακα 3.19.) . Πιο συγκεκριμένα προβάλλονται οι ώρες ανά μήνα που προσφέρει ο αρχηγός , τα μέλη της γεωργικής εκμετάλλευσης καθώς και οι εποχικοί εργάτες .

Πίνακας 3.19. Απαιτούμενη ανθρώπινη εργασία για τη γεωργική εκμετάλλευση από τη γεωργική οικογένεια και την ξένη εποχιακή

α/α	Ατομα που μπορούν να διαθέσουν εργασία	Απαιτούμενη εργασία σε ώρες ανά μήνα												Σύνολο	
		Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	σε ώρες	σε Μ.Α.Ε.
1	Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης	70	70	26	23	145	117	145	96	81		10	100	928	0,53
2	Μέλη οικογένειας (α+β)	<u>80</u>	<u>103</u>	-	-	<u>199</u>	<u>83</u>	<u>260</u>	<u>80</u>	-	-	-	<u>45</u>	805	0,46
	α. Άνδρες (15-65 χρονών)	40	53			102	43	135	40				45	458	0,26
	β. Γυναίκες (15-65 χρονών)	40	50			97	40	125	40					392	0,22
	Σύνολο οικογενειακής εργασίας (1+2)	150	173	26	23	344	200	405	176	81		10	155	1.694	0,97
3	Εποχιακή εργάτες						81	150	65					296	0,17
4	Γενικό σύνολο	150	173	26	23	344	281	555	241	81	-	10	155	2.039	1,165

(Επεξεργασία δεδομένων)

Στον (πίνακα 3.19.) παρατηρείται ότι ο αρχηγός της γεωργικής εκμετάλλευσης ασχολείται μόνο 928 ώρες το χρόνο σε αυτήν, ενώ τα μέλη της εκμετάλλευσης ασχολούνται 805 ώρες το χρόνο σε αυτήν και το σύνολο των ωρών της οικογενειακής εργασίας, δηλαδή της ίδιας εργασίας ανέρχεται στις 1.694 ώρες το χρόνο, σχεδόν μια μονάδα ανθρώπινης εργασίας, όσο θα έπρεπε να είναι η εργασία μόνο του αρχηγού της εκμετάλλευσης. Αυτό όμως δεν συμβαίνει καθώς ο αρχηγός δεν παρέχει όλες της διαθέσιμες του ώρες εργασίας στη γεωργική εκμετάλλευση, έτσι προκειμένου να καλυφθούν οι απαιτούμενες από την εκμετάλλευση ώρες εργασίας για κάθε μήνα, χρειάζεται να απασχοληθούν και εποχιακοί εργάτες τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Η εργασία των μελών της οικογένειας είναι απαραίτητη ακόμη και αν ο αρχηγός διαθέσει όλες της ώρες εργασίας που έχει στη διάθεση του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΜΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Η δημιουργία ενός απολογιστικού ισολογισμού διαχείρισεως είναι απαραίτητη, ώστε να λογαριαστούν, σε μια γεωργική εκμετάλλευση κατά τη πάροδο μιας καλλιεργητικής χρονιάς, τα οικονομικά αποτελέσματά της.

Προκειμένου να λογαριαστούν τα σπουδαιότερα οικονομικά αποτέλεσμα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, ενδείκνυται να είναι παρών οι κυριότερες, πληροφορίες που είναι οι ακόλουθες :

A) Η κατηγορία και το αντίτιμο των περιουσιακών δεδομένων της γεωργικής εκμετάλλευσης, που μεταχειρίζονται στην παραγωγική της διαδικασία, όπως αυτά απορρέουν από την απογραφή της.

B) Τα έξοδα και τα έσοδα που συμβαίνουν κατά τη περίοδο της καλλιεργητικής φάσης, παραχωρούνται από ξεχωριστούς λογαριασμούς, που κρατούνται για κάθε κλάδο παραγωγής.

Με μια κουβέντα το μέτρημα των οικονομικών αποτελεσμάτων μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, χρειάζεται την τήρηση γεωργικής λογιστικής από την ίδια εκμετάλλευση.

Συνεπώς αν κρατούνται και ευρίσκονται τα δεδομένα αυτά, ο υπολογισμός των σημαντικότερων οικονομικών αποτελεσμάτων που ακολουθούν, είναι εφικτός.

4.1. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

Το αντίτιμο όλων των αγροτικών προϊόντων που καρποφορούν στη γεωργική εκμετάλλευση, σε συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, πλην εκείνων που παραμένουν στους άλλους κλάδους της, καλείται ακαθάριστη πρόσοδος.

Ο υπολογισμός είναι απλός και παρουσιάζεται στον (πίνακα 4.1.). Εντούτοις οφείλεται προσήλωση προκειμένου να μην λογαριαστεί το αντίτιμο κάποιων προϊόντων πάνω από μια περίπτωση, με άλλα λόγια να μην υπολογιστεί η αξία των προϊόντων τη μια ως νωπά και την άλλη ως μεταποιημένα, για παράδειγμα ίσως να γίνει το σφάλμα της διπλής μέτρησης, στη περίπτωση του κερασιού που αν γίνεται μεταποίηση στην εκμετάλλευση και διατίθενται από αυτήν ως

μαρμελάδα κεράσι . Επιπλέον δεδομένα της ακαθάριστης προσόδου θεωρούνται οι εισοδηματικές επιχορηγήσεις, αποζημιώσεις και επιδοτήσεις που δίνονται στην εκμετάλλευση. (Κουτογλίδης:2002,σελ.141-142)

Πίνακας 4.1. Υπολογισμός ακαθάριστης προσόδου μιας γεωργικής εκμετάλλευσης

Είδος τελικού προϊόντος που παράγεται	Καθολική εσοδεία σε κιλά	Ποσότητα που επαναχρησιμοποιείται στην εκμετάλλευση	Ποσότητα για διάθεση σε κιλά
1	2	3	4=2-3
Κεράσια	1200	0	1.200

(Κουτογλίδης:2002,σελ.143)

Πίνακας 4.1.(συνέχεια)

Τιμή πώλησης σε Ευρώ/κιλό	Αξία της προς πώληση παραγωγής σε ευρώ	Επιδοτήσεις ενισχύσεις σε Ευρώ	Ακαθάριστη πρόσοδος σε ευρώ
5	6=4*5	7	8=6+7
1.90	2.280	0	2.280

(Κουτογλίδης:2002,σελ.143)

4.2.ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Συστατικά του κόστους παραγωγής των αγροτικών αγαθών θεωρούνται η ανταμοιβή, η αξία και το κόστος μεταχείρισης όλων των παραγόντων παραγωγής που παίρνουν μερίδιο στην παραγωγή τους, ενώ και οποιαδήποτε άλλο έξοδο που σχετίζεται με την παραγωγή τους, κρίνεται συστατικό της αξίας παραγωγής. Κατά συνέπεια , συστατικά του κόστους είναι οι δαπάνες της γης, της δουλειάς και οι δαπάνες του κεφαλαίου.

4.2.1.Δαπάνες εδάφους

Το έδαφος συναποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα παραγωγής όλων των γεωργικών αγαθών. Τα έξοδα που γίνονται κατά την διαδικασία της παραγωγή

γεωργικών αγαθών, είναι το ενοίκιο του το οποίο διαχωρίζεται σε ίδιο και σε ενοίκιο.

Το ιδιόκτητο ενοίκιο ή αλλιώς τεκμαρτό λογαριάζεται για την ιδιόκτητη γη, ενώ το ξένο ή καταβαλλόμενο ενοίκιο πληρώνεται, προκειμένου να εκμεταλλευθεί, από τον γαιομισθωτή. Το τεκμαρτό ενοίκιο εκφράζεται συνήθως με το γινόμενο της γεωργικής αξίας της τεκμαρτής γης επί το επιτόκιο που επικρατεί για το έδαφος, το οποίο διακυμαίνεται από 2,5% έως 7,0%. Επίσης είναι δυνατόν, να λογαριαστεί το τεκμαρτό ενοίκιο, με δεδομένο το ανάστημα των ενοικίων που σχηματίζεται στην περιοχή για ανάλογα χώματα γης. Αυτή η τακτική απαιτεί να διαμορφώνονται στη περιοχή αγρομισθώσεις σε μεγάλη σκάλα, ώστε να δημιουργείται ένα ύψος ενοικίου, με όρους προβλεπόμενους.

Το καταβαλλόμενο ενοίκιο με την πληρωμή (σε μετρητά ή σε άλλη μορφή) που γίνεται, δίνει το δικαίωμα εκμετάλλευσης της ξένης γης, σε αυτόν που μισθώνει το ενοίκιο.

4.2.2. Δαπάνες εργασίας

Τα έξοδα που δημιουργούνται για την εργασία, εκπροσωπούν την ανταμοιβή που δικαιούνται όλα τα άτομα (ιδιοκτήτης της εκμετάλλευσης, μέλη της γεωργικής οικογένειας και άλλοι απασχολούμενοι), που ασχολήθηκαν προκειμένου να παραχθούν και να συγκομισθούν γεωργικά αγαθά. Οι δαπάνες εργασίας μετριοούνται με βάση τον όρο πληρωμής της απασχόλησης. Οι σημαντικότεροι όροι είναι οι ακόλουθοι :

- 1) Πληρωμή ανάλογα με τη διάρκεια εργασίας: Ο όρος αυτός υλοποιείται στις πιο πολλές αγροτικές δραστηριότητες και ο λογαριασμός των εξόδων συμβαίνει πολλαπλασιάζοντας της ώρες ή της ημέρες απασχόλησης που απαιτήθηκαν στην παραγωγή των αγροτικών αγαθών, με το ωρομίσθιο ή μεροκάματο που ανταμείβονται για ανάλογες δραστηριότητες.
- 2) Πληρωμή ανάλογα με τη δραστηριότητα που συμβαίνει : Η πραγμάτωση της συμφωνίας αυτής συναντάται σε μερικές αγροτικές δράσεις, όπως είναι η συλλογή κάποιων γεωργικών αγαθών. Στην περίπτωση τούτη τα έξοδα λογαριάζονται πολλαπλασιάζοντας τη δράση

που υλοποιήθηκε, με την ανταμοιβή που επικρατεί ανά μονάδα μέτρησής τους.

- 3) Κάτι ακόμη , όποτε χρειάζονται αμετάθετοι απασχολούμενοι , ως έξοδα απασχόλησης θεωρούνται το μηνιάτικο τους και κάθε άλλη υποχρέωση (παροχή Ι.Κ.Α.) που σημαίνει η χρησιμοποίησή τους στην εκμετάλλευση

4.2.3.Δαπάνες κεφαλαίου

Τα έξοδα κεφαλαίου εκπροσωπούν την ανταμοιβή ή το κόστος εκμετάλλευσης ορισμένων ειδών αγροτικού κεφαλαίου. Υπάρχουν τα πάγια και μιας χρήσεως κεφάλαια, έτσι τα έξοδα κεφαλαίου διαιρούνται σε έξοδα μιας χρήσεως κεφαλαίων και σε έξοδα παγίων κεφαλαίων.

Α)Δαπάνες μιας χρησιμοποίησης κεφαλαίων

Όταν η αποδοτική αποτελεσματικότητα ορισμένων κατηγοριών κεφαλαίων παύει, με τη πρώτη χρησιμοποίηση μονάχα, τότε αυτές οι κατηγορίες κεφαλαίων, καλούνται μιας χρησιμοποίησης κεφάλαια .Όμοιες κατηγορίες κεφαλαίων θεωρούνται οι σπόροι, τα λιπάσματα, τα φάρμακα, τα καύσιμα και άλλα. Το αντίτιμο των κεφαλαίων μιας χρησιμοποίησης, επιδεινώνει οικονομικά την εσοδεία μιας καθορισμένης καλλιεργητικής φάσης. Ακόμη και ο τόκος των κεφαλαίων αυτών είναι δεδομένο του κόστους, ο τόκος λογαριάζεται με το επιτόκιο σύντομης προθεσμίας παροχής της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος ή το επιτόκιο αποθέσεων ταμιευτηρίου.

Β)Δαπάνες παγίων κεφαλαίων

Οι κατηγορίες κεφαλαίων που η αποδοτική αποτελεσματικότητα τους δεν παύει σε μια μονάχα χρησιμοποίηση, ονομάζονται παγίων κεφαλαίων . Συνεπώς πάνω από μια περίπτωση γίνεται να χρησιμοποιηθούν , χωρίς να χαθούν τα πρωτεύοντα χαρακτηριστικά τους, παθαίνουν εντούτοις κάποια μείωση της αξίας . Πάγια κεφάλαια είναι οι έγγειες βελτιώσεις, τα γεωργικά κτίσματα, οι πολυετείς καλλιέργειες , τα μηχανήματα, τα εργαλεία και τα ζώα παραγωγής. Αυτά φορτώνουν τα έξοδα παραγωγής με τις ετήσιες πάγιες δαπάνες τους , που αντιπροσωπεύουν την απόσβεση τους, τη συντήρησή τους (σε όσα χρειάζονται),το ασφάλιστρο τους και τον τόκο τους.

B1) Δαπάνες απόσβεσης

Η ελαχιστοποίηση της αξίας ενός παγίου κεφαλαίου, κάθε έτος της διάρκειας της ζωής τους, εκπροσωπεί τη δαπάνη της απόσβεσης . Προκειμένου να μετρηθεί το ποσό της ετήσιας απόσβεσης απαιτούνται :α) Το αντίτιμο αγοράς ή δημιουργίας του παγίου κεφαλαίου. β) Η πιθανόν υπολειμματική του τιμή στο φινάλε της οικονομικής του ζωής και γ) Το μήκος της οικονομικής του ζωής . Το πρώτο δεδομένο είναι γνώριμο, ενώ η υπολειμματική αξία λογαριάζεται στα γεωργικά μηχανήματα, ίση με το 10% της τιμής τους ως καινούργια και στα ζώα παραγωγής ίση με την αξία του κρέατος τους , προς το επίλογο της οικονομικής τους ζωής. Για τα υπόλοιπα πάγια κεφάλαια δεν λογαριάζεται η υπολειμματική αξία, κατά κανόνα. Το μήκος της οικονομικής ζωής των παγίων κεφαλαίων, επιλέγεται έχοντας υπόψη ορισμένους συντελεστές , όπως είναι τα τεχνικά γνωρίσματα τους, η διάρκεια της ετήσιας χρησιμοποίησής τους και το τέμπο προόδου της τεχνολογίας, που κατευθύνει την οικονομική απαξίωσή τους. (Κουτογλίδης:2004,σελ.23-26)

Στην γεωργική εκμετάλλευση του Νομού Πέλλας η απόσβεση υπολογίσθηκε ως εξής . (βλέπε πίνακα 4.2.)

Όπου : A_e = Ποσό ετήσιας σταθερής απόσβεσης.

A_0 = Η αξία αγοράς ή κατασκευής του κεφαλαίου .

A_n = Η υπολειμματική αξία του σταθερού κεφαλαίου κατά το τέλος της οικονομικής του ζωής .

n = Διάρκεια οικονομικής ζωής (διάρκεια απόσβεσης) του σταθερού κεφαλαίου .

Πίνακας 4.2.Υπολογισμός της ετήσιας σταθερής απόσβεσης στα σταθερά κεφάλαια της γεωργικής εκμετάλλευσης του Νομού Πέλλας.

Σταθερά κεφάλαια της γεωργικής εκμετάλλευσης	$A \epsilon = (A_0 - A_n) / n$
Ροδακινιές επιτραπέζιες(2000)	6.100/12= 508,33
Ροδακινιές βιομηχανικές(2006)	8.400/12= 700,00
Ροδακινιές βιομηχανικές(2000)	5.400/12= 450,00
Κερασιές(1992)	2.000/14= 142,85
Ελιές	500/30= 16,67
Υπόστεγο με τσιμεντόλιθους και σκεπή από λαμαρίνες	200/15= 13,33
Γεωργικός Ελκυστήρας	(900-90)/12= 67,5
Πλατφόρμα	(200-20)/15= 12,00
Ψεκαστήρα Μηχανοκίνητο	(950-95)/10= 85,50
Χορτοκοπτικό Αυτοκινούμενο	(450-45)/8= 50,62
Υπέργειο σύστημα άρδευσης με σταγόνες (2000)	2.100/10= 210,00
Υπέργειο σύστημα άρδευσης με σταγόνες (2006)	1.700/10= 170,00
Συνολική απόσβεση όλων των σταθερών κεφαλαίων	2.426,80

(Επεξεργασία δεδομένων)

B2) Δαπάνες συντήρησης

Με στόχο να διαφυλαχθεί σε άριστη λειτουργική κατάσταση το πάγιο κεφάλαιο κάθε έτος, προκύπτουν τα έξοδα συντήρησης τα οποία αναλαμβάνει ο κάτοχος του παγίου κεφαλαίου. Τα έξοδα αυτά πολλαπλασιάζονται περισσότερο καθώς περνούν και τα έτη ζωής του παγίου κεφαλαίου. Έπειτα, επηρεάζονται και από την εντατικότερη χρήση του παγίου κεφαλαίου.

Τα έξοδα συντήρησης λογαριάζονται με δυο τρόπους . Είτε ανάλογα με τα έξοδα που φτιάχνει ο αγρότης κάθε έτος για τη διατήρηση ορισμένων σταθερών μορφών κεφαλαίων της εκμετάλλευσής του, οπότε είναι μεταβλητές. Είτε πολλαπλασιάζοντας τη τιμή αγοράς ή δημιουργίας ορισμένων παγίων κεφαλαίων με ένα συντελεστή , οπότε είναι σταθερές. Οι συντελεστές διακυμαίνονται από 0,5% έως 2% για τις γεωργικές κατασκευές και τις έγγειες βελτιώσεις και από 3% έως 10% για τα γεωργικά μηχανήματα.

Στην γεωργική εκμετάλλευση του Νομού Πέλλας η συντήρηση υπολογίσθηκε ως εξής(βλέπε πίνακα 4.3.) . Το φυτικό και το ζωικό κεφάλαιο δεν έχει συντήρηση .

Πίνακας 4.3.Υπολογισμός της συντήρησης στα σταθερά κεφάλαια της γεωργικής εκμετάλλευσης .

Σταθερά κεφάλαια	A ο* Συντελεστής 1%	A ο* Συντελεστή 3%
Ροδακινιές επιτραπέζιες(2000)	-	
Ροδακινιές βιομηχανικές(2006)	-	
Ροδακινιές βιομηχανικές(2000)	-	
Κερασιές(1992)	-	
Ελιές	-	
Υπόστεγο με τσιμεντόλιθους και σκεπή από λαμαρίνες	$200 \cdot 0,01 = 2,00$	
Γεωργικός Ελκυστήρας		$900 \cdot 0,03 = 27,00$
Πλατφόρμα		$200 \cdot 0,03 = 6,00$
Ψεκαστήρα Μηχανοκίνητο		$950 \cdot 0,03 = 28,50$
Χορτοκοπτικό Αυτοκινούμενο		$450 \cdot 0,03 = 13,50$
Υπέργειο σύστημα άρδευσης με σταγόνες (2000)	$2.100 \cdot 0,01 = 21,00$	
Υπέργειο σύστημα άρδευσης με σταγόνες (2006)	$1.700 \cdot 0,01 = 17,00$	
Σύνολα	40,00	75,00
Συνολική συντήρηση όλων των σταθερών κεφαλαίων	$40,00 + 75,00 = 115,00$	

(Επεξεργασία δεδομένων)

B3) Δαπάνες ασφάλισης

Ο λόγος που φορτώνεται τα έξοδα ασφάλισης κάθε έτος ο αγρότης του παγίου κεφαλαίου, είναι για να το διαφυλάξει από μια απρόσμενη καταστροφή του, είτε μικρή είτε μεγάλη. Ο αγρότης εξασφαλίζει τα πάγια κεφάλαιά του σε μια ασφαλιστική εταιρία ή ο ίδιος δέχεται την υποχρέωση για τους κίνδυνους που διανύουν. Το ποσό του ασφαλιστρού εξαρτάται από τη κατηγορία και την τιμή του παγίου κεφαλαίου, καθώς και από τις μορφές των επικείμενων κινδύνων που παραμονεύουν, για τις οποίες και συνάπτει ασφάλεια.

Τα έξοδα ασφάλισης λογαριάζονται με κριτήριο τα ασφαλιστρα που ανταποδίδει ο αγρότης σε κάποια ασφαλιστική εταιρία, ή πολλαπλασιάζοντας την τιμή των παγίων κεφαλαίων με ένα συντελεστή. Οι συντελεστές παίζουν από 1^ο/οο έως 5^ο/οο για τα κτίσματα και τις έγγειες βελτιώσεις, από 3,5^ο/οο έως 10,5^ο/οο για τα γεωργικά μηχανήματα, από 2,5% έως 7,1% για τα ζώα και από 1,5^ο/οο έως 5^ο/οο για τις πολυετείς καλλιέργειες.

Στην γεωργική εκμετάλλευση του Νομού Πέλλας τα ασφαλιστρα υπολογίζονται ως εξής. (βλέπε πίνακα 4.4)

Πίνακας 4.4.Υπολογισμός των ασφαλίσεων στα σταθερά κεφάλαια της εκμετάλλευσης.

Σταθερά κεφάλαια	A ο*0,2%	A ο*0,5%	A ο*0,35%
Ροδακινιές επιτραπέζιες(2000)			6.100*0,0035= 21,35
Ροδακινιές βιομηχανικές(2006)			8.400*0,0035= 29,40
Ροδακινιές βιομηχανικές(2000)			5.400*0,0035= 18,90
Κερασιές(1992)			2.000*0,0035= 7,00
Ελιές			500*0,0035= 1,75
Υπόστεγο με τσιμεντόλιθους και σκεπή από λαμαρίνες	200*0,002= 0,40		
Γεωργικός Ελκυστήρας		900*0,005= 4,50	
Πλατφόρμα		200*0,005= 1,00	
Ψεκαστήρα Μηχανοκίνητο		950*0,005= 4,75	
Χορτοκοπτικό Αυτοκινούμενο		450*0,005= 2,25	
Υπέργειο σύστημα άρδευσης με σταγόνες (2000)	2.100*0,002= 4,20		
Υπέργειο σύστημα άρδευσης με σταγόνες (2006)	1.700*0,002= 3,40		
Σύνολα	8,00	12,50	78,40
Συνολική ασφάλιση όλων των σταθερών κεφαλαίων	8,00+12,50+78,40= 98,90		

(Επεξεργασία δεδομένων)

B4) Δαπάνες τόκου

Ο τόκος εκπροσωπεί την ανταμοιβή ή την αξία χρήσης του κεφαλαίου και η ποσότητα του τόκου εξαρτάται από το ποσό του κεφαλαίου και το επιτόκιο. Το ποσό λοιπόν του ετήσιου απλού τόκου εκφράζεται από τη σχέση :

$$\text{Τόκος} = \text{Κεφάλαιο} * \text{επιτόκιο}$$

Στην πραγματικότητα λόγω του ότι χρησιμοποιείται η μέθοδος της πάγιας απόσβεσης, το τοκιζόμενο κεφάλαιο προκειμένου να λογαριαστεί η καθαρή περιουσία, υπολογίζεται η μέση αξία του σταθερού κεφαλαίου , αυτή εκφράζεται από τη σχέση :

$$\text{Κεφάλαιο μέσο} = (\text{Αρχική αξία} + \text{Υπολειμματική αξία})/2$$

(Κουτογλίδης:2004,σελ.36-38)

Στην γεωργική εκμετάλλευση του Νομού Πέλλας ο τόκος υπολογίζονται ως εξής . (βλέπε πίνακα 4.5)

Πίνακας 4.5.Υπολογισμός του τόκου στα σταθερά κεφάλαια της εκμετάλλευσης.

Σταθερά κεφάλαια	Κεφάλαιο μέσο= {(Αρχική αξία+ Υπολειμματική αξία)/2}*6%
Ροδακινιές επιτραπέζιες(2000)	(6.100/2)*6%= 183,00
Ροδακινιές βιομηχανικές(2006)	(8.400/2)*6% = 252,00
Ροδακινιές βιομηχανικές(2000)	(5.400/2)*6% = 162,00
Κερασιές(1992)	(2.000/2)*6%= 60,00
Ελιές	(500/2)*6% = 15,00
Υπόστεγο με τσιμεντόλιθους και σκεπή από λαμαρίνες	(200/2)*6% = 6,00
Γεωργικός Ελκυστήρας	(900+90/2)*6% = 29,70
Πλατφόρμα	(200+20/2)*6% = 6,60
Ψεκαστήρα Μηχανοκίνητο	(950+95/2)*6% = 31,35
Χορτοκοπτικό Αυτοκινούμενο	(450+45/2)*6% = 14,85
Υπέργειο σύστημα άρδευσης με σταγόνες (2000)	(2.100/2)*6%= 63,00
Υπέργειο σύστημα άρδευσης με σταγόνες (2006)	(1.700/2)*6% = 51,00
Συνολικός τόκος όλων των σταθερών κεφαλαίων	874,50

(Επεξεργασία δεδομένων)

Όλων των κατηγοριών τα έξοδα που πραγματοποιούνται σε συγκεκριμένη καλλιεργητική περίοδο, για να καρποφορήσουν και να συγκομισθούν τα αγροτικά αγαθά των κλάδων παραγωγής της εκμετάλλευσης, θεωρούνται έξοδα ή δαπάνες παραγωγής.

Συνεπώς η καθολική αξία εσοδείας, εκφράζει την πληρωμή ή το κόστος διαχείρισεως των συντελεστών παραγωγής που συνεισφέρουν στην γόνιμη διαδικασία. Κατά συνέπεια συγκαταλέγονται στο συνολικό κόστος παραγωγής τα κονδύλια της γης, της δουλειάς και του κεφαλαίου. Τουτέστιν ο υπολογισμός των συνολικών δαπανών παραγωγής γίνεται ως εξής. Συνολικό Κόστος = Δαπάνες εδάφους + Δαπάνες Εργασίας + Δαπάνες Κεφαλαίου.

Διεξοδικά, ο υπολογισμός όλων των δαπανών παραγωγής μιας γεωργικής εκμετάλλευσης συμβαίνει ως εξής:

Υπολογισμός συνολικού κόστους παραγωγής

A. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

1. Ενοίκιο ιδιόκτητων εδαφών

2. Ενοίκιο ξένων εδαφών

Σύνολο δαπανών εδάφους

B. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Αμοιβή οικογενειακής εργασίας

2. Αμοιβή ξένης εργασίας

Σύνολο δαπανών εργασίας

Γ. ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. Αναλωσίμων υλικών

α) Σπόροι

β) Λιπάσματα

γ) Φάρμακα για της καλλιέργειες

δ) Καύσιμα γεωργικών μηχανημάτων

ε) Λιπαντικά γεωργικών μηχανημάτων

Σύνολο δαπανών αναλωσίμων υλικών (α+ β+...+ε)

2. Σταθερού κεφαλαίου

α) Αποσβέσεις

β) Συντηρήσεις

γ) Ασφάλιστρα

δ) Τόκοι

δ1) Ιδίων κεφαλαίων

δ2) Ξένων κεφαλαίων

Σύνολο δαπανών σταθερού κεφαλαίου ($\alpha + \beta + \dots + \delta$)

3. Άλλες δαπάνες κεφαλαίου

α) Αρδευτικά τέλη

β) Εισφορές

γ) Δαπάνη νερού

δ) Ασφάλιστρα παραγωγής

ε) Τόκος κυκλοφορούντος κεφαλαίου {Ενοίκιο ξένου εδάφους+ Αμοιβή ξένης ανθρώπινης εργασίας+ άλλες δαπάνες εκτός της εισφορές*(1/2)*7%}

ε1) Ιδίου

ε2) Ξένου

Σύνολο άλλων δαπανών κεφαλαίου ($\alpha + \beta + \dots + \varepsilon_2$)

Σύνολο δαπανών κεφαλαίου

Συνολικό κόστος παραγωγής

(Κουτογλίδης:2002,σελ.144-146)

4.3.ΚΕΡΔΟΣ Η ΖΗΜΙΑ

Κέρδος ή όφελος είναι το θετικό υπόλοιπο μεταξύ της ακαθάριστης προσόδου και του συνολικού κόστους, το οποίο όφελος απαρτίζει τη πρόσθετη πληρωμή των συντελεστών παραγωγής, που εκμεταλλεύονται στην παραγωγική διαδικασία.

Από την άλλη, η ζημία ή η απώλεια φανερώνει την αρνητική διαφορά ανάμεσα στην ακαθάριστη πρόσοδο και το συνολικό κόστος και φέρει ως εκ τούτου την υψηλή ανταμοιβή των συντελεστών παραγωγής που μεταχειρίζονται στην παραγωγική διαδικασία.

Η εκτίμηση της ωφέλειας ή της απώλειας θεωρείται εύκολη διαδικασία και συμβαίνει αφαιρώντας από την ακαθάριστη πρόσοδο το συνολικό κόστος παραγωγής. Συνεπώς. Κέρδος ή Ζημία= Ακαθάριστη Πρόσοδος - Συνολικό κόστος παραγωγής.

4.4.ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΚΕΡΔΟΣ

Αν από την ακαθάριστη πρόσοδο αφαιρέσουμε το συνολικό μεταβλητό κόστος υπολείπεται ένα ποσό, το οποίο καλείται ακαθάριστο κέρδος. Συνεπώς. Ακαθάριστο Κέρδος = Ακαθάριστη Πρόσοδος-Συνολικό μεταβλητό κόστος.

Το ακαθάριστο κέρδος συσσωματώνεται με κάθε ξεχωριστή εκμετάλλευση, αυτό δηλώνει πως για τον ταυτόσημο κλάδο παραγωγής ξεχωρίζει , από εκμετάλλευση σε εκμετάλλευση.

4.5.ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Το χρηματικό ποσό που εκπροσωπεί την πληρωμή των συντελεστών παραγωγής (Ιδίων και ξένων) όπως αυτό απορρέει από τη χρήση τους στην παραγωγική διαδικασία μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, λέγεται γεωργικό εισόδημα. Επομένως. Γεωργικό Εισόδημα= Ενοίκιο εδάφους +Αμοιβή εργασίας +Αμοιβή κεφαλαίου +Κέρδος ή –Ζημία.

4.6. ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Το χρηματικό ποσό που εκπροσωπεί την πληρωμή των συντελεστών παραγωγής, που υπάγονται στον γεωργό και στην οικογένειά του , καθώς αυτό απορρέει από τη χρήση τους στην παραγωγική διαδικασία μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, ονομάζεται γεωργικό οικογενειακό εισόδημα . Συνεπώς . Γεωργικό οικογενειακό εισόδημα =Ενοίκιο ιδιόκτητων εδαφών +Αμοιβή οικογενειακής εργασίας +Αμοιβή ιδίων κεφαλαίων +Κέρδος ή –Ζημία.

Όταν οι πάντες παράγοντες παραγωγής που εκμεταλλεύονται σε μια αποδοτική διαδικασία της γεωργικής εκμετάλλευσης , υπάγονται στον αρχηγό της εκμετάλλευσης και την οικογένειά του, τότε το γεωργικό εισόδημα με το οικογενειακό εισόδημα είναι ίδιο.

4.7.ΈΓΓΕΙΟΣ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

Η πληρωμή του παράγοντα παραγωγής γη, όπως απορρέει από την εκμετάλλευσή αυτού του παράγοντα στην γόνιμη διαδικασία μιας γεωργικής εκμετάλλευσης , ονομάζεται έγγειος πρόσοδος. Ο λογαριασμός της γίνεται αν από την ακαθάριστη πρόσοδο αφαιρεθούν τα έξοδα εργασίας και κεφαλαίου. Επίσης. Έγγειο Πρόσοδο= Ενοίκιο εδάφους +Κέρδος ή –Ζημία.

4.8.ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ανταμοιβή του παράγοντα παραγωγής εργασία , η οποία είναι αποτέλεσμα της χρησιμοποίησής του συντελεστή εργασίας στην παραγωγική διαδικασία μιας γεωργικής εκμετάλλευσης.

Ο λογαριασμός του εισοδήματος εργασίας εκφράζεται από τη σχέση $\text{Εισόδημα εργασίας} = \text{Αμοιβή εργασίας} + \text{Κέρδος ή} - \text{Ζημία}$. Διαφορετικά βρίσκεται αν από την ακαθάριστη πρόσοδο αφαιρεθούν οι δαπάνες του εδάφους και του κεφαλαίου.

4.9. ΠΡΟΣΟΔΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η πληρωμή του συντελεστή παραγωγής κεφάλαιο, όπως αυτή προκύπτει από τη χρησιμοποίηση του στην παραγωγική διαδικασία μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, θεωρείται πρόσοδος κεφαλαίου . Αν από την ακαθάριστη πρόσοδο αφαιρεθούν οι δαπάνες του εδάφους , της εργασίας, και του κεφαλαίου εκτός από το τόκο του, βρίσκεται η πρόσοδος κεφαλαίου . Διαφορετικά έγκειται αν προστεθεί ο τόκος του επενδυμένου κεφαλαίου (μεταβλητού και σταθερού) μαζί με το με το κέρδος ή τη ζημία. Συνεπώς. $\text{Πρόσοδος κεφαλαίου} = \text{Ακαθάριστη πρόσοδος} - (\text{Δαπάνες εδάφους} + \text{Δαπάνες εργασίας} + \text{Δαπάνες κεφαλαίου} - \text{Τόκος κεφαλαίου})$

4.10. ΚΑΘΑΡΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

Η μίσθωση των συντελεστών παραγωγής έδαφος και κεφάλαιο , όπως αυτή απορρέει από την εκμετάλλευση τους στην αποδοτική διεργασία μιας γεωργικής εκμετάλλευσης καλείται καθαρή πρόσοδος .Ο προσδιορισμός του ποσού της καθαρής προσόδου εκφράζεται από τον τύπο. $\text{Καθαρή Πρόσοδος} = \text{Ακαθάριστη πρόσοδος} - (\text{Δαπάνες εργασίας} + \text{Δαπάνες κεφαλαίου} - \text{Τόκος κεφαλαίου})$. Αλλιώς προκύπτει . $\text{Καθαρή Πρόσοδος} = (\text{Ενοίκιο Εδάφους} + \text{Τόκος κεφαλαίου} + \text{Κέρδος ή} - \text{Ζημία})$.

4.11. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ Ν. ΠΕΛΛΑΣ

Η οικονομική κατάσταση που εκτιμάται στη συνέχεια στηρίζεται σε τεχνικά και οικονομικά στοιχεία της χρονιάς 2010, (πίνακας 4.6.).

Πίνακας 4.6. Ακαθάριστη πρόσοδος της γεωργικής εκμετάλλευσης

Είδος τελικού προϊόντος που παράγεται	Καθολική εσοδεία σε κιλά	Ποσότητα επαναχρησιμοποιείται στην εκμετάλλευση	Ποσότητα που επαναχρησιμοποιείται στην εκμετάλλευση	Ποσότητα για διάθεση σε κιλά
1	2	3	4=2-3	4=2-3
Κεράσια	1.200	0		1.200
Ροδάκινα επιτραπέζια	16.800	0		16.800
Ροδάκινα βιομηχανικά	36.100	0		36.100
Σύνολο	—	—		—

(Επεξεργασία δεδομένων)

Πίνακας 4.6.(συνέχεια)

Είδος τελικού προϊόντος που παράγεται	Τιμή πώλησης σε Ευρώ/κιλό	Αξία της προς πώληση παραγωγής σε ευρώ	Επιδοτήσεις ενισχύσεις σε Ευρώ	Ακαθάριστη πρόσοδος σε ευρώ
1	5	6=4*5	7	8=6+7
Κεράσια	1.90	2.280	0	2.280
Ροδάκινα επιτραπέζια	0.35	5.880	0	5880
Ροδάκινα βιομηχανικά	0.17	6.137	800	6.937
Σύνολο	—	14.297	800	15.097

(Επεξεργασία δεδομένων)

Ο υπολογισμός της ακαθάριστης πρόσδοδος σε ευρώ ανά στρέμμα του κάθε κλάδου παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης , πετυχαίνεται από τη σχέση:

Συνολική ακαθάριστη πρόσδοδος ενός κλάδου παραγωγής / αριθμός των στρεμμάτων .

Επομένως για τους κλάδους παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης έχουμε :

- Κεράσια $2.280/2 = 1.140$ ευρώ/ στρέμμα
- Επιτραπέζια ροδάκινα $5.880/8 = 735$ ευρώ/ στρέμμα
- Βιομηχανικά ροδάκινα $6.937/19 = 365,11$ ευρώ/ στρέμμα

Ισχύει πως όσο μεγαλύτερο είναι το αποτέλεσμα της ακαθάριστης προσόδου, τόσο υψηλότερο αναμένεται να είναι το κέρδος ή το γεωργικό εισόδημα της γεωργικής εκμετάλλευσης. (Κίτσοπανίδης : 2007, σελ.353)

Η ακαθάριστη πρόσδοδος της γεωργικής εκμετάλλευσης ,ανέρχεται σε 15.097 ευρώ και στη διαμόρφωση αυτής συμβάλει καθοριστικά η καλλιέργεια των βιομηχανικών ροδάκινων 45,95% της ακαθάριστης προσόδου της γεωργικής εκμετάλλευσης, ακολουθούν τα επιτραπέζια ροδάκινα με 38,95% και τέλος τα κεράσια με 15,10%.

Η μεγάλη συμμετοχή του βιομηχανικού ροδάκινου στη διαμόρφωση της ακαθάριστης προσόδου της γεωργικής εκμετάλλευσης, οφείλεται στη μεγάλη έκταση που καταλαμβάνει στο σχέδιο της γεωργικής εκμετάλλευσης και όχι στην υψηλή οικονομικότητά της .

Είναι χρήσιμο να τονιστεί πως αν και τα βιομηχανικά ροδάκινα επιδοτούνται, παρόλα αυτά επιτυγχάνουν την χαμηλότερη ακαθάριστη πρόσδοδος ανά στρέμμα 365,11 ευρώ/στρέμμα .

Το ποσοστό που συμβάλει κάθε καλλιέργεια στην ακαθάριστη πρόσδοδος της γεωργικής εκμετάλλευσης , λογαριάζεται ως εξής : ακαθάριστη πρόσδοδος μιας καλλιέργειας προς συνολική ακαθάριστη πρόσδοδος της γεωργικής εκμετάλλευσης επί εκατό.

Επομένως για κάθε κλάδο παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης έχουμε:

- Κεράσια $(2.280/15.097) * 100 = 15,10\%$
- Επιτραπέζια ροδάκινα $(5.880/15.097) * 100 = 38,95\%$
- Βιομηχανικά ροδάκινα $(6.937/15.097) * 100 = 45,95\%$

Υπολογισμός συνολικό κόστος παραγωγής της εκμετάλλευσης.

A. Δαπάνες Εδάφους

1.Ενοίκιοι ιδιόκτητων χωραφιών.....	2.148,00Ευρώ
2.Ενοίκιο ξένων εδαφών.....	_
Σύνολο δαπανών εδάφους.....	2.148,00Ευρώ

B. Δαπάνες Εργασίας

1.Αμοιβή οικογενειακής εργασίας.....	6.972,00 Ευρώ
2.Αμοιβή ξένης εργασίας.....	1.224,00 Ευρώ
Σύνολο δαπανών εργασίας.....	8.156,00 Ευρώ

Γ. Δαπάνες Κεφαλαίου

1.Αναλωσίμων υλικών	_
α) Σπόροι	_
β) Λιπάσματα	547,20 Ευρώ
γ) Φάρμακα γεωργικά.....	1.254,71 Ευρώ
δ) Καύσιμα γεωργικών μηχανημάτων.....	200,00 Ευρώ
ε) Λιπαντικά γεωργικών μηχανημάτων.....	80,00 Ευρώ
Σύνολο δαπανών αναλωσίμων υλικών (α+ β+...+ε).....	2.081,91 Ευρώ
2.Σταθερού κεφαλαίου	
α) Αποσβέσεις.....	2.426,80 Ευρώ
β) Συντηρήσεις.....	115,00 Ευρώ
γ) Ασφάλιστρα.....	98,9 Ευρώ
δ1) Ιδίων κεφαλαίων	874,5 Ευρώ
δ2) Ξένων κεφαλαίων	_
Σύνολο δαπανών σταθερών κεφαλαίων (α+β+...+δ1)	3.515,20 Ευρώ
3.Άλλες δαπάνες κεφαλαίου	
α) Αρδευτικά τέλη	_
β) Εισφορές	428,91 Ευρώ
γ) Δαπάνη νερού	374,26 Ευρώ
δ) Ασφάλιστρα παραγωγής.....	_
ε) Τόκος κυκλοφορούντος κεφαλαίου	128,80 Ευρώ
Σύνολο άλλων δαπανών κεφαλαίου (α +β+...+ε).....	955,97 Ευρώ
Σύνολο δαπανών κεφαλαίου	6.553,08 Ευρώ
Συνολικό κόστος παραγωγής	16.857,08 Ευρώ

Το ύψος των δαπανών παραγωγής διαμορφώνεται από το είδος των κλάδων παραγωγής που επιλέχθηκαν από τον γεωργό , με βάση το έδαφος, την εργασία και το κεφάλαιο που διαθέτει η εκμετάλλευση του ως ιδιόκτητά ή ξένα. (Κίτσοπανίδης : 2007, σελ.355)

Ο υπολογισμός του τόκου κυκλοφορούντος κεφαλαίου γίνεται ως εξής: (Ενοίκιο ξένων εδαφών+ αμοιβή ξένης ανθρώπινης εργασίας+ σύνολο δαπανών αναλώσιμων υλικών+ Σύνολο άλλες δαπάνες κεφαλαίο, εκτός τις εισφορές) * 1/2 * 7%ο τόκος κυκλοφορούν κεφαλαίου .

Επομένως $\{0,00+1.224,00+2.081,91+374,26*(1/2)*7\% \} = 128,80$ Ευρώ

Ο υπολογισμός της εισφοράς υπολογίζεται ως εξής : έσοδα από πωλήσεις * 3% . Επομένως $(6.137,00+5880,00+2.280) * 3\% = 428,91$ ευρώ είναι οι δαπάνες εισφοράς .

Στην παρούσα γεωργική εκμετάλλευση οι δαπάνες παραγωγής ανέρχονται σε 16.857,08 ευρώ , με της δαπάνες εργασίας να συμμετέχουν σε ποσοστό 48,38% , του κεφαλαίου με 38,87% και του εδάφους με 12,74%. Από το σύνολο των δαπανών μόλις το 25,14% είναι χρηματικές δαπάνες , ενώ το 74,86% υπολογιζόμενες δαπάνες που δεν καταβάλλονται άλλο , μένουν και αυξάνουν το γεωργικό εισόδημα .

Το ποσοστό δαπανών του κάθε συντελεστή που βαρύνει της συνολικές δαπάνες παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης, υπολογίζεται για κάθε συντελεστή της γεωργικής εκμετάλλευσης χωριστά και λογαριάζεται ως εξής : συνολικές δαπάνες παραγωγής ενός συντελεστή προς συνολικές δαπάνες παραγωγής των τριών συντελεστών παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης επί εκατό.

Επομένως έχουμε:

- Δαπάνες εδάφους $(2.148/16.857,08) * 100 = 12,74\%$
- Σύνολο Δαπανών εργασίας $(8.156/16.857,08) * 100 = 48,38\%$
  - Δαπάνες οικογενειακής εργασίας $(6.972/16.857,08) * 100 = 41,35\%$.
  - Δαπάνες ξένης εργασίας $(1.224/16.857,08) * 100 = 7,26\%$.
- Δαπάνες κεφαλαίων
  - Αναλώσιμων $(2.081,91/16.857,08) * 100 = 12,35\%$
  - Σταθερών $(3.515,20/16.857,08) * 100 = 20,85\%$

- Άλλων δαπανών (955,97/16.857,08) * 100 = 5,67%
- Σύνολο δαπανών κεφαλαίου (6.553,08/16.857,08) * 100 = 38,87%

γ) Κέρδος ή Ζημία

Κ ή Ζ = Ακαθάριστη Πρόσοδος – Συνολικό Κόστος παραγωγής

15.097,00 – 16.857,08 = - **1.760,08 Ευρώ**

Το αποτέλεσμα είναι αρνητικό , αυτό σημαίνει η επιπλέον πληρωμή των συντελεστών παραγωγής, πέραν της αμοιβής που καταβάλλεται επειδή χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία όχι μόνο δεν συμβαίνει, αλλά ένα ποσοστό των συντελεστών παραγωγής δεν αμείβεται ούτε για την προσφορά του στην παραγωγική διαδικασία. Εύλογα διαπιστώνεται πως αν ο γεωργός δούλευε σε άλλη γεωργική εκμετάλλευση καθώς και η οικογένειά του και αμειβόντουσαν, καθώς και αν δάνειζε τα κεφάλαια του και ενοικίαζε τα χωράφια του σε άλλους γεωργούς, τότε θα υπήρχε κέρδος στην οικογένειά του. (Κιτσοπανίδης : 2007, σελ.376-377)

δ) Ακαθάριστο Κέρδος

Α.Κ.= Ακαθάριστη Πρόσοδος – Συνολικό Μεταβλητό Κόστος (Δαπάνες εργασίας ξένης+ Δαπάνες αναλώσιμων υλικών+ Δαπάνες άλλων δαπανών)

15.097,00 – (1.184,00+2.081,91+955,97) = 15.097,00 – 4.221,88 = **10.795,12 Ευρώ .**

Το ακαθάριστο κέρδος ανά στρέμμα υπολογίζεται αν από το συνολικό ακαθάριστο κέρδος, διαιρεθούν τα παραγωγικά στρέμματα της παρούσας γεωργικής εκμετάλλευσης .

Επομένως : 10.795,12 / 29 = 372,25 ευρώ ανά στρέμμα

Το αποτέλεσμα του ακαθάριστου κέρδους είναι θετικό , αυτό σημαίνει πως καλύπτονται οι συνολικές σταθερές δαπάνες παραγωγής. Το ακαθάριστο κέρδος αυξάνεται, όταν μειώνονται οι μεταβλητές δαπάνες, οι σταθερές δαπάνες δεν μειώνονται σχεδόν καθόλου. Στην προκειμένη περίπτωση οι σταθερές δαπάνες ανέρχονται τρεις φορές περισσότερες από της μεταβλητές, οπότε η μείωση των συνολικών δαπανών είναι εφικτή σε πολύ μικρό βαθμό . Αποτελεί σχεδόν μονόδρομος η μείωση των μεταβλητών δαπανών , μέσω περιορισμού της ξένης εργασίας , αυτό θα συμβεί αξιοποιώντας με το καλύτερο δυνατόν τρόπο τον παράγοντα οικογενειακή εργασία , μια τέτοια αξιοποίηση επιβάλλει μετατροπές στους κλάδους παραγωγής , προσθέτοντας δηλαδή

κλάδους παραγωγής που να απαιτούν εργασία περισσότερο τους μήνες που δεν απασχολείται πλήρως η οικογενειακή εργασία, συγχρόνως αφαιρώντας τους κλάδους παραγωγής που η οικογενειακή εργασία δεν είναι επαρκή και έτσι χρησιμοποιείται ξένη . Καθώς και έλεγχο της χρήσης των αναλωσίμων, ώστε να επιτευχθεί ορθολογική χρήση αυτών. Τέλος ουσιαστική συμβολή στην αύξηση του ακαθάριστου κέρδους μπορεί να επιτευχθεί με την αύξηση της παραγωγής .(Κιτσοπανίδης : 2007, σελ.399,402)

ε) Γεωργικό Εισόδημα

Γ.Ε.= Ενοίκιο Εδάφους+ Αμοιβή Εργασίας+ Αμοιβή Κεφαλαίου– Ζημία

$$(2.148,00+ 8.196,00+1.003,30) - 1.760,08 = 11.347,30 - 1.760,08 = \mathbf{9.540,22}$$

Ευρώ .

Το γεωργικό εισόδημα ανά στρέμμα εκφράζεται αν από το συνολικό γεωργικό εισόδημα διαιρεθούν όλα τα παραγωγικά στρέμματα της παρούσας εκμετάλλευσης . Επομένως $9.540,22 / 29 = 328,97$ ευρώ είναι το γεωργικό εισόδημα που δίνει κάθε στρέμμα της εν λόγω εκμετάλλευσης .

Το χρηματικό αυτό ποσό βρίσκεται στην διάθεση του παραγωγού , με το οποίο πληρώνει τα έξοδα διαβίωσης της γεωργικής οικογένειας του, τους συντελεστές παραγωγής που ανήκουν στην γεωργική οικογένεια και βελτιώνει το επίπεδο της γεωργικής εκμετάλλευσης. (Κιτσοπανίδης : 2007, σελ.380)

στ) Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα

Γ.Ο.Ε.= Ενοίκιο Ιδιόκτητων Εδαφών +Αμοιβή Οικογενειακής Εργασίας+ Αμοιβή Ιδιόκτητου Κεφαλαίου –Ζημία.

$$(2.148,00+ 6.972,00+ 874,50) - 1.760,08 = 9.994,50 - 1.760,08 =$$

8.144,42 Ευρώ.

Το γεωργικό οικογενειακό εισόδημα ανά στρέμμα εκφράζεται αν από το συνολικό γεωργικό οικογενειακό εισόδημα διαιρεθούν όλα τα παραγωγικά στρέμματα της παρούσας εκμετάλλευσης . Επομένως $8.144,42 / 29 = 280,84$ ευρώ είναι το γεωργικό οικογενειακό εισόδημα που δίνει κάθε στρέμμα της εν λόγω εκμετάλλευσης .

Όλοι οι συντελεστές παραγωγής που χρησιμοποιούνται στην γεωργική εκμετάλλευση δεν είναι του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης και της οικογένειας, αυτό επιβεβαιώνεται και από το ότι το γεωργικό οικογενειακό εισόδημα δεν είναι όμοιο με το γεωργικό εισόδημα . Η εν λόγω γεωργική

εκμετάλλευση χρησιμοποιεί και συντελεστές μη ιδιόκτητους , την ξένη εργασία. Η χρησιμοποίηση ξένων συντελεστών παραγωγής αυξάνει τις χρηματικές δαπάνες και συνεπώς μειώνει το κέρδος της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Το γεωργικό οικογενειακό εισόδημα της εκμετάλλευσης είναι το 85,37% του γεωργικού εισοδήματος , γεγονός που δηλώνει ότι η εξάρτηση της γεωργικής εκμετάλλευσης από ξένους συντελεστές υπολογίζεται στο 14,63% του γεωργικού εισοδήματος .

Το ποσοστό του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος στην εκμετάλλευση λογαριάζεται αν από το γεωργικό οικογενειακό εισόδημα διαιρεθεί το συνολικό γεωργικό εισόδημα και το αποτέλεσμα αυτό, πολλαπλασιαστεί με το εκατό.

ζ) Έγγειος Πρόσοδος

Ε.Π.= Ενοίκιο Εδάφους –Ζημία ή Α.Π.- (Δ. Ε ρ. +Δ.Κ.)

2.148,0 – 1.760,08 = **307,92 Ευρώ** / 29 στρέμματα = **10,62 ευρώ/στρέμμα.**

η) Εισόδημα Εργασίας

Ε. Ερ.= Αμοιβή Εργασίας – Ζημία ή Α.Π.- (Δ. Ε δ. + Δ.Κ.)

8.196,00 – 1.760,08 = **6.355,92 Ευρώ**

Ωρομίσθιο = Πρόσοδος εργασίας / ώρες εργασίας που χρησιμοποιήθηκαν στην εκμετάλλευση οικογενειακή και ξένη.

6.355,92 / 2.039= 3,11 Ευρώ είναι το ωρομίσθιο κατά μέσο όρο που πρέπει να λαμβάνει ο συντελεστής εργασία ανθρώπινη , ενώ στην πραγματικότητα λαμβάνει 4,00 Ευρώ . Οπότε το εισόδημα εργασίας παρουσιάζει το σφάλμα που γίνεται σχετικά με την πληρωμή της ανθρώπινης εργασίας και καλείται να διορθωθεί .

θ) Πρόσοδος Κεφαλαίου

Π.Κ.= Τόκος Κεφαλαίου – Ζημία

1.003,3 – 1.760,08 = **-756,78 Ευρώ**

Η πρόσοδος κεφαλαίου αποτελεί μέρος της ακαθάριστης προσόδου, η οποία πρόσοδος συμβάλει στη διαμόρφωση του οικονομικού αποτελέσματος αρνητικά. Προφανώς δεν αξιοποιείται το επενδύμενο κεφάλαιο κατά τον ορθότερο τρόπο, γεγονός που επιφέρει αρνητικές συνέπειες . Δηλαδή από το κεφάλαιο που επενδύθηκε δεν λήφθηκε κέρδος, αλλά ζημία.

ι) Καθαρή Πρόσοδος

Κ.Π.= Ενοίκιο Εδάφους +Τόκος Επενδυμένου Κεφαλαίου – Ζημία

2.148,00 + 1.003,3 – 1.760,08 = **1.311,22 Ευρώ**

(Επεξεργασία δεδομένων)

4.12. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ Ν. ΠΕΛΛΑΣ

Είναι θεμιτός ο λογαριασμός του κόστους παραγωγής ανά κιλό προϊόντος, για κάθε κλάδο παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης χωριστά . Έχοντας υπόψη την γνώση του κόστους παραγωγής 1 κιλού , καθώς και την τιμή πώλησης του κιλού αυτού , εύκολα λογαριάζεται το κέρδος ή η ζημία του κιλού αυτού.

4.12.1.Υπολογισμός κόστους παραγωγής ενός αγροτικού αγαθού που καρποφορείτε από πολυετή καλλιέργεια

Καλλιέργεια : Ροδάκινα βιομηχανικά

Έκταση 19 στρέμματα

Στοιχεία έτους 2010

Υπολογισμός κόστους παραγωγής ενός κιλού ροδάκινα βιομηχανικά

A. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

1.Ενοίκιο ιδιόκτητων εδαφών.....	1.368,00
2.Ενοίκιο ξένων εδαφών.....	-
Σύνολο δαπανών εδάφους.....	1.368,00

B. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.Αμοιβή οικογενειακής εργασίας.....	4.028,00
2.Αμοιβή ξένης εργασίας.....	1.024,00
Σύνολο δαπανών εργασίας.....	5.052,00

Γ. ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1.Αναλωσίμων υλικών

α) Σπόροι.....	-
β) Λιπάσματα.....	361,00
γ) Φάρμακα	927,93
δ) Καύσιμα γεωργικών μηχανημάτων.....	114,81
ε) Λιπαντικά γεωργικών μηχανημάτων.....	45,92
Σύνολο δαπανών αναλωσίμων υλικών (α+ β+...+ε).....	1.449,66

2.Σταθερού κεφαλαίου

α) Αποσβέσεις.....	1.150,00
β) Συντηρήσεις.....	-
γ) Ασφάλιστρα.....	48,30
δ) Τόκοι.....	414,00
ε) Ετήσιε δαπάνες μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν μόνο αυτή την καλλιέργεια	-
στ) Ετήσιες δαπάνες των υπόλοιπων μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν αυτήν την καλλιέργεια (ώρες που χρησιμοποιήθηκαν τα σταθερά κεφάλαια στον κλάδο * ετήσιες δαπάνες των υπόλοιπων μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν την εκμετάλλευση) / ώρες που χρησιμοποιήθηκαν τα σταθερά κεφάλαια στην εκμετάλλευση. (186*776,95) / 324 =.....	446,95
Σύνολο δαπανών κεφαλαίων (α+ β+...+στ).....	2.059,25

3.Άλλες δαπάνες κεφαλαίου

α) Αρδευτικά τέλη.....	-
β) Εισφορές	184,11
γ) Δαπάνη νερού.....	245,00
δ) Ασφάλιστρα παραγωγής.....	-
ε)Επισκευή γεωργικών μηχανημάτων.....	225,62
στ) Επισκευή γεώτρησης.....	166,43
ζ) Τόκος κυκλοφορούντος κεφαλαίου {Ενοίκιο ξένου εδάφους+ Αμοιβή ξένης ανθρώπινης εργασίας+ άλλες δαπάνες εκτός της εισφορές*(1/2)*7%}	108,87
Σύνολο άλλων δαπανών κεφαλαίου (α +β+...+ζ).....	930,03

Σύνολο δαπανών κεφαλαίου..... 4.438,94

Συνολικό κόστος παραγωγής..... 10.858,94

Κόστος 1 κιλού= Συνολικό κόστος παραγωγής/ παραγόμενη ποσότητα προϊόντος.

Δηλαδή, 10.858,95/36100 = **0,30 Ευρώ/χλγ.**

Κέρδος ή Ζημία

Ακαθάριστη πρόσοδος – Συνολικές δαπάνες παραγωγής

$(36.100 \cdot 0,17) - (36.100 \cdot 0,30) = 6.137,00 - 10.830,00 = -4.693,00$ Ευρώ είναι η ζημία από τον κλάδο παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα . Ο λογαριασμός της ζημίας ανά στρέμμα γίνεται από τον τύπο .

Κέρδος ανά στρέμμα = Κέρδος κλάδου παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα / Συνολικά στρέμματα κλάδου παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα.

Οπότε έχουμε : $-4.693,00$ Ευρώ / 19 στρέμματα = $-247,00$ Ευρώ κατά μέσο όρο έχει ζημία το κάθε στρέμμα βιομηχανικά ροδάκινα της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης.

Επίσης κόστος παραγωγής 1 κιλού ροδάκινα βιομηχανικά 0,30 Ευρώ και τιμή πώλησης 1 κιλού βιομηχανικά ροδάκινα 0,17 Ευρώ . Επομένως το αποτέλεσμα της διαφοράς αυτής εκφράζεται από την σχέση :

Έσοδα 1 κιλού – Έξοδα 1 κιλού = Κέρδος / ζημία 1 κιλού
 $0,17 - 0,30 = -0,13$ Ευρώ προκύπτει ζημιά σε κάθε κιλό.

4.12.2. Υπολογισμός κόστους παραγωγής ενός αγροτικού αγαθού που καρποφορείτε από πολυετή καλλιέργεια

Καλλιέργεια : Ροδάκινα επιτραπέζια

Έκταση 8 στρέμματα

Στοιχεία έτους 2010

Υπολογισμός κόστους παραγωγής ενός κιλού επιτραπέζια ροδάκινα

A. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

1.Ενοίκιο ιδιόκτητων εδαφών.....	576,00
2.Ενοίκιο ξένων εδαφών.....	-
Σύνολο δαπανών εδάφους.....	576,00

B. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.Αμοιβή οικογενειακής εργασίας.....	2.032,00
2.Αμοιβή ξένης εργασίας.....	200,00
Σύνολο δαπανών εργασίας.....	2.232,00

Γ. ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1.Αναλωσίμων υλικών

α) Σπόροι.....	-
β) Λιπάσματα.....	152,00
γ) Φάρμακα.....	271,75

δ) Καύσιμα γεωργικών μηχανημάτων.....	53,08
ε) Λιπαντικά γεωργικών μηχανημάτων.....	21,23
Σύνολο δαπανών αναλωσίμων υλικών (α+ β+...+ε).....	526,07

2. Σταθερού κεφαλαίου

α) Αποσβέσεις.....	508,33
β) Συντηρήσεις.....	-
γ) Ασφάλιστρα.....	21,35
δ) Τόκοι.....	183,00
ε) Ετήσιες δαπάνες μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν μόνο αυτή την καλλιέργεια	-
στ) Ετήσιες δαπάνες των υπόλοιπων μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν αυτήν την καλλιέργεια (ώρες που χρησιμοποιήθηκαν τα σταθερά κεφάλαια στον κλάδο * ετήσιες δαπάνες των υπόλοιπων μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν την εκμετάλλευση) / ώρες που χρησιμοποιήθηκαν τα σταθερά κεφάλαια στην εκμετάλλευση.(86*776,95)/324=	206,22
Σύνολο δαπανών κεφαλαίων (α+ β+...+στ).....	918,90

3. Άλλες δαπάνες κεφαλαίου

α) Αρδευτικά τέλη.....	-
β) Εισφορές.....	176,40
γ) Δαπάνη νερού.....	103,40
δ) Ασφάλιστρα παραγωγής.....	-
ε) Επισκευή γεωργικών μηχανημάτων.....	106,17
στ) Επισκευή γεώτρησης.....	-
ζ) Τόκος κυκλοφορούντος κεφαλαίου {Ενοίκιο ξένου εδάφους+ Αμοιβή ξένης ανθρώπινης εργασίας+ άλλες δαπάνες εκτός της εισφορές*(1/2)*7%}	31,75
Σύνολο άλλων δαπανών κεφαλαίου (α +β+...+ε2).....	417,71
Σύνολο δαπανών κεφαλαίου.....	1.834,67
Συνολικό κόστος παραγωγής.....	4.642,67

Κόστος 1 κιλού= Συνολικό κόστος παραγωγής/ παραγόμενη ποσότητα προϊόντος.

Δηλαδή $4.642,67 / 16.800 = 0,27$ Ευρώ

Κέρδος ή Ζημία

Ακαθάριστη πρόσοδος – Συνολικές δαπάνες παραγωγής
 $(16.800 \cdot 0,35) - (16.800 \cdot 0,27) = 5.880,00 - 4.536,00 = 1.344,00$ Ευρώ είναι το καθαρό κέρδος από τον κλάδο παραγωγής επιτραπέζια ροδάκινα . Ο λογαριασμός του κέρδους ανά στρέμμα γίνεται από τον τύπο .

Κέρδος ανά στρέμμα = Κέρδος κλάδου παραγωγής επιτραπέζια ροδάκινα / Συνολικά στρέμματα κλάδου παραγωγής επιτραπέζια ροδάκινα.

Οπότε έχουμε : $1.344,00$ Ευρώ / 8 στρέμματα = 168 Ευρώ κατά μέσο όρο έχει κέρδος το κάθε στρέμμα επιτραπέζια ροδάκινα της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης.

Επίσης κόστος παραγωγής 1 κιλού ροδάκινα επιτραπέζια $0,27$ Ευρώ και τιμή πώλησης 1 κιλού βιομηχανικά ροδάκινα $0,35$ Ευρώ . Επομένως το αποτέλεσμα της διαφοράς αυτής εκφράζεται από την σχέση :

Έσοδα 1 κιλού – Έξοδα 1 κιλού = Κέρδος / ζημία 1 κιλού

$0,35 - 0,27 = 0,08$ Ευρώ προκύπτει κέρδος σε κάθε κιλό.

4.12.3. Υπολογισμός κόστους παραγωγής ενός αγροτικού αγαθού που καρποφορείτε από πολυετή καλλιέργεια

Καλλιέργεια : Κεράσια

Έκταση 2 στρέμματα

Στοιχεία έτους 2010

Υπολογισμός κόστους παραγωγής ενός κιλού κεράσια

A. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

1.Ενοίκιο ιδιόκτητων εδαφών..... 144,00

2.Ενοίκιο ξένων εδαφών.....-

Σύνολο δαπανών εδάφους..... **144,00**

B. ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.Αμοιβή οικογενειακής εργασίας 912,00

2.Αμοιβή ξένης εργασίας.....-

Σύνολο δαπανών εργασίας..... **912,00**

Γ. ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1.Αναλωσίμων υλικών

α) Σπύροι..... -

β) Λιπάσματα.....	34,20
γ) Φάρμακα.....	55,03
δ) Καύσιμα γεωργικών μηχανημάτων.....	32,09
ε) Λιπαντικά γεωργικών μηχανημάτων.....	12,83
Σύνολο δαπανών αναλωσίμων υλικών (α+ β+...+ε).....	134,15
2.Σταθερού κεφαλαίου	
α) Αποσβέσεις.....	142,85
β) Συντηρήσεις.....	-
γ) Ασφάλιστρα.....	7,00
δ) Τόκοι.....	60,00
ε) Ετήσιε δαπάνες μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν μόνο αυτή την καλλιέργεια.....	-
στ) Ετήσιες δαπάνες των υπόλοιπων μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν αυτήν την καλλιέργεια (ώρες που χρησιμοποιήθηκαν τα σταθερά κεφάλαια στον κλάδο * ετήσιες δαπάνες των υπόλοιπων μορφών σταθερού κεφαλαίου που βαρύνουν την εκμετάλλευση) / ώρες που χρησιμοποιήθηκαν τα σταθερά κεφάλαια στην εκμετάλλευση. (52*776,95)/324=.....	124,69
Σύνολο δαπανών κεφαλαίων (α+ β+...+στ).....	334,54
3.Άλλες δαπάνες κεφαλαίου	
α) Αρδευτικά τέλη.....	-
β) Εισφορές.....	68,40
γ) Δαπάνη νερού.....	25,86
δ) Ασφάλιστρα παραγωγής.....	-
ε)Επισκευή γεωργικών μηχανημάτων.....	64,19
στ) Επισκευή γεώτρησης.....	103,56
ζ) Τόκος κυκλοφορούντος κεφαλαίου {Ενοίκιο ξένου εδάφους+ Αμοιβή ξένης ανθρώπινης εργασίας+ άλλες δαπάνες εκτός της εισφορές*(1/2)*7%}	11,47
Σύνολο άλλων δαπανών κεφαλαίου (α +β+...+ζ).....	273,48
Σύνολο δαπανών κεφαλαίου.....	742,17
Συνολικό κόστος παραγωγής.....	1.798,17

Κόστος 1 κιλού= Συνολικό κόστος παραγωγής/ παραγόμενη ποσότητα προϊόντος.

Δηλαδή $1.798,17 / 1.200 = 1,49$ Ευρώ/ χλγ.

Κέρδος ή Ζημία

Ακαθάριστη πρόσοδος – Συνολικές δαπάνες παραγωγής
 $(1.200*1,90) - (1.200*1,49) = 2.280,00 - 1.788,00 = 492,00$ Ευρώ είναι το καθαρό κέρδος από τον κλάδο παραγωγής κεράσια . Ο λογαριασμός του κέρδους ανά στρέμμα γίνεται από τον τύπο .

Κέρδος ανά στρέμμα = Κέρδος κλάδου παραγωγής κεράσια / Συνολικά στρέμματα κλάδου παραγωγής κεράσια.

Οπότε έχουμε : $492,00$ Ευρώ / 2 στρέμματα = 246 Ευρώ κατά μέσο όρο έχει κέρδος το κάθε στρέμμα κερασιάς της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης.

Επίσης κόστος παραγωγής 1 κιλού κεράσια $1,49$ Ευρώ και τιμή πώλησης 1 κιλού βιομηχανικά ροδάκινα $1,90$ Ευρώ . Επομένως το αποτέλεσμα της διαφοράς αυτής εκφράζεται από την σχέση :

Έσοδα 1 κιλού – Έξοδα 1 κιλού = Κέρδος / ζημία 1 κιλού.

$1,90 - 1,49 = 0,41$ Ευρώ προκύπτει κέρδος σε κάθε κιλό.

Εύλογα διακρίνεται ότι ο κλάδος παραγωγής με το μεγαλύτερο κέρδος είναι με τα κεράσια , ακολουθεί με τα επιτραπέζια ροδάκινα , από την άλλη ο κλάδος παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα επιφέρει το αποτέλεσμα της ζημιάς, στην γεωργική εκμετάλλευση καθώς είναι ο μόνος που παρουσιάζει αρνητικό αποτέλεσμα , στον υπολογισμό της διαφορά εσόδων και εξόδων κατά κιλό και επίσης είναι ο κλάδος με τα περισσότερα στρέμματα που υπάρχει στην εκμετάλλευση . Αυτό συνεπάγεται ότι χρειάζεται άμεση αντικατάσταση του κλάδου αυτού με άλλον κλάδο παραγωγής , ώστε να εξαιρεθεί το φαινόμενο της ζημιάς που ευδοκίμει στην εκμετάλλευση αυτή από τον κλάδο παραγωγής ροδάκινα βιομηχανικά.

Ο κλάδος βιομηχανικά ροδάκινα είναι ζημιογόνος λόγω χαμηλής τιμής πώλησης σύμφωνα με αριθμητικά στοιχεία της Διεύθυνσης Γεωργίας Γιαννιτσών μέσα σε μια τετραετία η τιμή πώλησης από $0,25$ Ευρώ έπεσε στα $0,17$ Ευρώ το κιλό. Αίτιο της πτώσης της τιμής δεν είναι μόνο η μεγάλη παραγόμενη ποσότητα που παράγεται εγχώρια, αλλά η μείωση των εξαγωγών επειδή στο διεθνή χώρο κυκλοφορεί το βιομηχανικό ροδάκινο με χαμηλότερη

τιμή πώλησης, προερχόμενο στην Ευρώπη από χώρες της Λατινικής Αμερικής. Ο περιορισμός των δαπανών παραγωγής σε επίπεδα που θα επιφέρει κέρδος θεωρείται ουσιαστικά πολύ δύσκολό έως αδύνατο. Εν κατακλείδι η αλλαγή του κλάδου βιομηχανικά ροδάκινα είναι μονόδρομος .

(Διεύθυνση Γεωργίας Γιαννιτσών 2010)

Συνεπώς είναι απαραίτητο ο γεωργός, αν θέλει να αλλάξει το οικονομικό αποτέλεσμα που είναι αρνητικό, να μετατρέψει όλο τον κλάδο σε κάποιους άλλους κλάδους . Η κίνηση αυτή απαιτεί κόστος για την αγορά του νέου κλάδου παραγωγής, αλλά και κόστος εργασίας για την φύτευση του. Επίσης η αλλαγή του κλάδου συνεπάγεται χρόνος, που απαιτείται για να φτάσει ο κλάδος σε πλήρη παραγωγική ηλικία , που σημαίνει έξι χρόνια από τη χρονιά που θα αλλάξει τον κλάδο έως να γίνει αποδοτικός ο νέος κλάδος παραγωγής, αν είναι επιτραπέζια ροδάκινα ή τουλάχιστον πέντε χρόνια αν ο κλάδος είναι κεράσια .

4.13. ΜΕΣΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ

Θεωρείται απαραίτητος ο υπολογισμός της μέσης απόδοσης ανά στρέμμα, για τους κλάδους παραγωγής κεράσια , επιτραπέζια ροδάκινα και βιομηχανικά ροδάκινα του Νομού Πέλλας , προκειμένου να συγκριθεί με της αποδόσεις των αντίστοιχων κλάδων παραγωγής της περιφέρειας Γιαννιτσών, περιοχής του Νομού Πέλλας , στην οποία περιοχή Γιαννιτσών βρίσκεται η παρούσα εκμετάλλευση , που έχει στο σχέδιο παραγωγής της αυτούς τους τρεις κλάδους.

Πίνακας 4.11. Υπολογισμός απόδοσης ανά στρέμμα, σε τρεις κλάδους παραγωγής του Νομού Πέλλας.

Κλάδος παραγωγής	Έτος 2008		Έτος 2009	
	ΣΤΡ.	Κιλά ανά στρέμμα= (Τόνοι/ Στρ)*1.000	ΣΤΡ.	Κιλά ανά στρέμμα= (Τόνοι/ Στρ)*1.000
Επιτραπέζια ροδάκινα	46.850	(82.000/46.840)* 1000= 1.750	50.000	(69.000/50.000)* 1.000= 1.380
Κεράσια	56.800	(24.100/56.800)* 1.000= 424,295	57.400	(16.600/57.400)* 1.000= 289,19
Βιομηχανικά ροδάκινα	129.200	(207.000/129.200)*1.000= 1.602	126.000	(215.000/126.000)* 1.000= 1.706,34

Στατιστική Διεύθυνση Γεωργίας Έδεσσας 2009

Είναι απόλυτα φανερό πως ο κλάδος βιομηχανικά ροδάκινα καλλιεργείται σε μεγαλύτερη στρεμματική έκταση σε όλο το Νομό Πέλλας , αυτό είναι σίγουρα ένας σημαντικός λόγος για την ανικανοποίητη τιμή πώλησης των βιομηχανικών ροδάκινων , καθώς η προσφορά είναι πολύ μεγάλη, επομένως η τιμή πώλησης είναι λογικό να είναι πολύ χαμηλή . Από την άλλη πλευρά οι κλάδοι παραγωγής κεράσια και επιτραπέζια ροδάκινα , έχουν αναμφισβήτητα καλύτερη τιμή πώλησης, καθώς οι προσφορά κερασιών και επιτραπέζιων ροδάκινων είναι πολύ μικρότερη . Είναι χρήσιμο να τονιστεί η διαφορά που υπάρχει στον κλάδο παραγωγής κεράσια τα έτη 2008 και 2009, η οποία είναι μεγάλη . Ο λόγος της διαφοράς είναι ότι τα κεράσια είναι πολύ ευπαθή την περίοδο κυρίως της συγκομιδής και έτσι οι βροχοπτώσεις ή άλλα καιρικά φαινόμενα, μπορούν την περίοδο της συγκομιδής , να καταστρέψουν το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής , αν όχι όλη την παραγωγή. Η καταστροφή αυτή εκτοξεύει σίγουρα την τιμή πώλησης κερασιών στα ύψη , καθώς η προσφορά κερασιών μειώνεται σε μεγάλο βαθμό. Βέβαια μια τέτοια ζημιά , αποζημιώνεται από τον φορέα ΕΛΓΑ .

Στην πορεία λογαριάζεται και η απόδοση ανά στρέμμα στρέμματα των τριών κλάδων παραγωγής στην επικράτεια των Γιαννιτών, της χρονιές 2009,2010 . Η εν λόγω γεωργική εκμετάλλευση του Ν. Πέλλας βρίσκεται στην περιοχή των Γιαννιτών , οπότε θεωρείται θεμιτό, να υπολογιστεί η μέση απόδοση ανά στρέμμα, των κλάδων παραγωγής κεράσια, επιτραπέζια ροδάκινα και βιομηχανικά στη περιφέρεια των Γιαννιτών (βλέπε πίνακα 4.12.).

Πίνακας 4.12. Υπολογισμός της μέσης απόδοσης ανά στρέμμα, σε τρεις κλάδους παραγωγής στη περιφέρεια Γιαννιτών

Κλάδος παραγωγής	Έτος 2009		Έτος 2010	
	ΣΤΡ.	Κιλά ανά στρέμμα= (Τόνοι/ Στρ)*1.000	ΣΤΡ.	Κιλά ανά στρέμμα= (Τόνοι/ Στρ)*1.000
Επιτραπέζια ροδάκινα	16.000	(24.000/16.000)* 1.000= 1.500	21.000	(30.000/21.000)* 1.000= 1.428
Κεράσια	2.400	(600/2.400)* 1.000= 250	4.200	(1.500/4.200)* 1.000= 357
Βιομηχανικά ροδάκινα	73.000	(125.000/73.000)* 1.000= 1.712	60.000	(115.000/60.000)* 1.000= 1.916

(Διεύθυνση Γεωργίας Γιαννιτών 2010)

Όσο αφορά την μέση απόδοση ανά στρέμμα τη χρονιά 2009 , τα επιτραπέζια ροδάκινα των Γιαννιτών είναι λίγο αποδοτικότερα από τα αντίστοιχα όλου του Νομού. Ενώ τα κεράσια και τα βιομηχανικά ροδάκινα των Γιαννιτών και όλου του Νομού γενικά έχουν την ίδια μέση απόδοση ανά στρέμμα. Στη συνέχεια παρατηρώντας τους (πίνακες 4.11.,4.12.) διακρίνεται μια ομοιότητα μεταξύ τους, ως προς τον κλάδο παραγωγής που κυριαρχεί στη περιφέρεια των Γιαννιτών και του ευρύτερου Νομού Πέλλας , μέσα στον οποίο Νομό υπάγονται και τα Γιαννισά . Επομένως τα βιομηχανικά ροδάκινα καλύπτουν τη μεγαλύτερη συνολική έκταση στρεμμάτων , όχι μόνο στην περιφέρεια των Γιαννιτών αλλά και στην ευρύτερη επικράτεια του Νομού Πέλλας. Η διαφορά της περιοχής Γιαννιτών με την ευρύτερη επικράτεια του Νομού Πέλλας είναι στους κλάδους παραγωγής κεράσια και επιτραπέζια ροδάκινα, πιο αναλυτικά διακρίνεται ότι στην περιοχή Γιαννιτών προτιμάται ο κλάδος παραγωγής επιτραπέζια ροδάκινα, έναντι του κλάδου κεράσια , ενώ στην επικράτεια του Νομού Πέλλας ο κλάδος παραγωγής κεράσια κυριαρχεί σε συνολική έκταση στρεμμάτων, έναντι των επιτραπέζιων ροδάκινων , χωρίς αυτό να σημαίνει ότι και η προσφορά κερασιών στην αγορά είναι μεγαλύτερη , καθώς οι κερασιές αποδίδουν λιγότερα κιλά από της επιτραπέζιες ροδακινιές, επομένως η προσφορά επιτραπέζιων ροδάκινων στην αγορά είναι μεγαλύτερη , παρότι η συνολική έκταση στρεμμάτων που καλλιεργούνται κεράσια είναι μεγαλύτερη (βλέπε πίνακα 4.12.).

Συμπεραίνεται λοιπόν ότι η επιμονή των παραγωγών βιομηχανικών ροδάκινων , να μην αλλάζουν την καλλιέργεια αυτή , έχει ως αποτέλεσμα την παραμονή του προβλήματος της ανικανοποίητης τιμής πώλησης. Επομένως προτείνεται διαχείριση της καλλιέργειας αυτής , σε επίπεδο Νομού από ειδικούς μελετητές γεωτεχνικούς, πιο διεξοδικά προτείνεται να μετατραπεί ένα ποσοστό στρεμμάτων, από τα συνολικά του Νομού Πέλλας, που καλλιεργούνται βιομηχανικά ροδάκινα, σε άλλες καλλιέργειες , το ποσοστό μετατροπής πρέπει να εξασφαλίσει ικανοποιητική τιμή, για τον κλάδο παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα, παράλληλα όμως να διατηρήσει και την τιμή πώλησης των άλλων κλάδων παραγωγής ικανοποιητική, με βάση τουλάχιστον αυτά τα δύο κριτήρια να προσδιοριστεί το ποσοστό μετατροπής σε άλλες καλλιέργειες. Έτσι θα επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα σε επίπεδο Νομού , καθώς το πρόβλημα

είναι καθολικό σε όλο τον Νομό Πέλλας , εφόσον ο κλάδος παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα καλλιεργείται σε τόσο μεγάλο ποσοστό εκτάσεων , με αποτέλεσμα την πτώση της τιμής πώλησης σε επίπεδα ακραία.

4.14. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ , ΜΕ ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ.

Αποτελεί ανάγκη η σύγκριση των εσόδων ανά στρέμμα, από την πώληση αγροτικών αγαθών , για κάθε κλάδο της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης, με τα αντίστοιχα έσοδα ανά στρέμμα , από την πώληση αγροτικών αγαθών , και κατά μέσο όρο, για τους κλάδους παραγωγής κεράσια, ροδάκινα επιτραπέζια και βιομηχανικά, της περιφέρειας των Γιαννιτσών . Έτσι λογαριάζονται κατά μέσο όρο τα κιλά κάθε κλάδου παραγωγής ανά στρέμμα, δηλαδή λογαριάζονται οι κλάδοι παραγωγής κεράσια , ροδάκινα επιτραπέζια και βιομηχανικά , στην περιοχή των Γιαννιτσών (βλέπε πίνακα 4.13.) . Πιο αναλυτικά για την εύρεση των κατά μέσο όρων κιλών, που παρήγαγε ανά στρέμμα ο κλάδος παραγωγής κεράσια, στην περιφέρεια των Γιαννιτσών τη χρονιά 2010 ,διαιρούνται οι συνολικοί τόνοι που παραχθήκαν από τον κλάδο παραγωγής κεράσια τη χρονιά 2010 , στην περιφέρεια των Γιαννιτσών, με την συνολική στρεμματική έκταση των κερασιών που καλλιεργήθηκαν στην περιφέρεια των Γιαννιτσών την χρονιά 2010. Έπειτα πολλαπλασιάζονται τα κιλά ανά στρέμμα του κλάδου παραγωγής κεράσια, που προέκυψαν από την παραπάνω διαίρεση, με την τιμή πώλησης των κερασιών , έτσι βρίσκονται τα έσοδα από της πωλήσεις των κερασιών. Κατά τον ίδιο τρόπο γίνεται ο λογαριασμός των εσόδων ανά στρέμμα και για τους κλάδους παραγωγής ροδάκινα επιτραπέζια και βιομηχανικά.

Πίνακας 4.13. Υπολογισμός εσόδων κατά μέσο όρο ανά στρέμμα

Κλάδος παραγωγής	Στρέμματα	Τόνοι	Κιλά ανά στρέμμα	Τιμή πώλησης σε ευρώ	Έσοδα από πωλήσεις σε ευρώ
	1	2	3=2:1	4	5=3*4
Βιομηχανικά ροδάκινα	60.000	115.000	1.916	0,17	325,72
Επιτραπέζια ροδάκινα	21.000	30.000	1.428	0,40	571,20
Κεράσια	4.200	1.500	357	1,90	678,30

(Διεύθυνση Γεωργίας Γιαννιτσών 2010)

Τα έσοδα ανά στρέμμα προκύπτουν μόνο από πωλήσεις των αγροτικών αγαθών της γεωργικής εκμετάλλευσης, η τυχόν επιδοτήσεις ή αποζημιώσεις των βιομηχανικών ροδάκινων δεν λογαριάζονται. Σκοπός είναι η εύρεση των εσόδων ανά στρέμμα και από κάθε κλάδο παραγωγής της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης (βλέπε πίνακα 4.14.). Στην πορεία σειρά έχει η σύγκριση των εσόδων ανά στρέμμα, του κατά μέσου όρου όλων των στρεμμάτων των κλάδων παραγωγής κεράσια, ροδάκινα επιτραπέζια και βιομηχανικά της περιοχής Γιαννιτσών και χωριστά καθένας από αυτόν, με τα αντίστοιχα έσοδα ανά στρέμμα των κλάδων παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης (βλέπε πίνακα 4.14.)

Πίνακας 4.14. Σύγκριση εσόδων ανά στρέμμα κάθε κλάδου παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης , με τα έσοδα ανά στρέμμα και κατά μέσο όρο των αντίστοιχων κλάδων παραγωγής της περιοχής Γιαννιτσών

Κλάδος παραγωγής	Πωλήσεις της εκμετάλλευσης			Πωλήσεις της περιοχής Γιαννιτσών κατά μέσο όρο		
	Τιμή πώλησης σε ευρώ	Κιλά κλάδου ανά στρέμμα	Έσοδα ανά στρέμμα σε ευρώ	Τιμή πώλησης σε ευρώ	Κιλά κλάδου ανά στρέμμα	Έσοδα ανά στρέμμα σε ευρώ
Επιτραπέζια ροδάκινα	0,35	2.100	735	0,40	1.428	571,20
Βιομηχανικά ροδάκινα	0,17	1.900	323	0,17	1.916	325,72
Κεράσια	1,90	600	1.140	1,90	357	678,30

Διεύθυνση Γεωργίας Γιαννιτσών 2010

Παρατηρείται ότι παρότι η τιμή πώλησης ροδάκινα επιτραπέζια, του κατά μέσου όρου της επικράτειας των Γιαννιτσών είναι υψηλότερη, από το μέσο όρο πώλησης ροδάκινα επιτραπέζια της εν λόγω γεωργικής εκμετάλλευσης , εντούτοις τα έσοδα της γεωργικής εκμετάλλευσης είναι περισσότερα , επειδή η κατά μέσο όρο απόδοση ανά στρέμμα της γεωργικής εκμετάλλευσης είναι μεγαλύτερη . Αυτή η μεγάλη διαφορά της απόδοσης , ίσως να οφείλεται στο ότι οι επιτραπέζιες ροδακινιές της εκμετάλλευσης , βρίσκονται σε πλήρη παραγωγική χρονιά , από την άλλη ο κατά μέσος όρος των επιτραπέζιων ροδάκινων λογαριάζεται με όλες της εκτάσεις επιτραπέζιων ροδάκινων της περιφέρειας των Γιαννιτσών, οπότε οι πιθανότητες να υπάρχουν σε ηλικία ανάπτυξης επιτραπέζιες ροδακινιές είναι πολλές. Στον κλάδο παραγωγής ροδάκινα βιομηχανικά η τιμή πώλησης είναι ίδια και για την εκμετάλλευση και για την επικράτεια των Γιαννιτσών, όπως και τα κιλά ανά στρέμμα είναι ίδια. Στον κλάδο παραγωγής κεράσια έχουμε σημαντική διαφορά στα κιλά ανά στρέμμα, ο λόγος είναι ίδιος όπως και στα επιτραπέζια ροδάκινα.

Συμπεραίνεται ότι, με βάση τα στοιχεία της Διεύθυνσης Γεωργίας Γιαννιτσών, και τα αποτελέσματα των λογαριασμών εσόδων, των τριών κλάδων

παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης , η μέση απόδοση ανά στρέμμα των τριών κλάδων παραγωγής είναι κανονική , εφόσον η μέση απόδοση των αντίστοιχων κλάδων στην περιφέρεια των Γιαννιτών δεν ήταν μεγαλύτερη από αυτήν των κλάδων παραγωγής της εκμετάλλευσης. Από την άλλη και η τιμή πώλησης για κάθε κλάδο από τους τρεις ήταν σχεδόν όμοια με τους αντίστοιχους κλάδους της επικράτειας των Γιαννιτών. Επομένως προκύπτει όπως διαπιστώθηκε παραπάνω, ότι το πρόβλημα είναι η τιμή πώλησης του βιομηχανικού ροδάκινου σε επίπεδο περιφέρειας Γιαννιτών , αλλά και Νομού Πέλλας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5.ΕΠΙΠΕΔΟ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΥΣΗΣ ΒΑΣΗ ΤΕΧΝΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΕΙΚΤΩΝ

Τα οικονομικά επακόλουθα της αγροτικής εκμετάλλευσης λογαριάζονται στο φινάλε της παραγωγικής χρονιάς και φανερώνουν το οικονομικό επίτευγμα που συνέβη από την εκμετάλλευση το χρονικό διάστημα της εσοδείας , όμως δεν διαδίδουν συμπεράσματα για το αν τα αποτελέσματα αυτά είναι βέλτιστα ή αν θα γινόταν να είναι βέλτιστα με στήριγμα ορθότερων συστηματοποιημένων και διαχειριστικών επιλογών του αγρότη, απλά ειδοποιούν φανερώνοντας τα αποτελέσματα της διαχείρισης και της οργάνωσης που συμβαίνει στην γεωργική εκμετάλλευση .

Στην πορεία αναλύονται οι σπουδαιότεροι δείκτες που μετρούν την τεχνοοικονομική αποδοτικότητα μιας εκμετάλλευσης.

(Κουτογλίδης:2005,σελ.119)

5.1. ΒΑΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Η ένταση εργασίας της αγροτικής οικογένεια στην εκμετάλλευση, αντιπροσωπεύει την εκατοστιαία αναλογία ανάμεσα στην απαραίτητη και τη εύκαιρη απασχόληση, από τη αγροτική οικογένεια στην εκμετάλλευση και λογαριάζεται από τον τύπο :

$$B.A. = \frac{\Pi.E.}{\Delta.E} * 100$$

Όπου: B.A. = βαθμός απασχόλησης

Π.Ε. = παρεχόμενη εργασία σε ώρες και

Δ.Ε. = διαθέσιμη εργασία σε ώρες

Ο τύπος αυτός είναι δυνατόν να λογαριάζεται κάθε χρόνο ή κάθε μήνα.

5.2. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΜΕΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η τιμή της παραγωγικότητας του επενδυμένου κεφαλαίου εκπροσωπεί την εκατοστιαία αναλογία αναμεταξύ της προσόδου και της ποσότητας αυτού του κεφαλαίου. Η μέτρηση του κεφαλαίου αυτού πετυχαίνεται από το τύπο :

$$\alpha.κ. = \frac{Κ.Π.}{Κ} * 100$$

Όπου : α. κ.= αποδοτικότητα κεφαλαίου

Κ.Π.= Καθαρή Πρόσοδος

Κ= επενδυμένο κεφάλαιο= Αμοιβή εδάφους+ Αξία κτιρίων+ Αξία έγγειων βελτιώσεων+ Αξία μηχανημάτων+ Μεταβλητές δαπάνες (αμοιβή ξένης εργασίας, αναλώσιμα υλικά και άλλες δαπάνες).

Η χρησιμότητα του τύπου αυτού είναι σημαντική , καθώς αντιπαραθέτει την αποτελεσματικότητα του κεφαλαίου που καταχωρείται στην εκμετάλλευση, με την ομόλογη αποτελεσματικότητά του σε υπόλοιπα αποδοτικά τμήματα.

5.3.ΔΕΙΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Ο τύπος του δείκτη αυτού που ακολουθεί φανερώνει την αναλογία που υφίσταται ανάμεσα στην ακαθάριστη πρόσοδο και στο ολικό κόστος παραγωγής . Ο λογαριασμός πραγματοποιείται ως έχει :

$$\Delta.Γ.Π. = \frac{Α.Π.}{Σ.Κ.}$$

Όπου: Δ.Γ.Π.= Δείκτης γενικής παραγωγικότητας ή αποτελεσματικότητας των δαπανών .

Α.Π.= Ακαθάριστη πρόσοδος σε Ευρώ και

Σ.Κ.= Συνολικό κόστος ή Συνολικές δαπάνες παραγωγής σε Ευρώ.

Όποτε το αποτέλεσμα του τύπου αυτού ισούται με το ένα, η εκμετάλλευση ή η καλλιέργεια δεν έχει ωφέλεια ή απώλεια. Αντιθέτως όποτε είναι πιο πάνω το αποτέλεσμα ή πιο κάτω από το ένα, υπάρχει ομόλογα όφελος ή απώλεια. Εν κατακλείδι, το αποτέλεσμα του τύπου είναι τόσο πιο ψηλό όσο ψηλότερο είναι το όφελος.

5.4. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ Ν. ΠΕΛΛΑΣ

Προκειμένου να λογαριαστούν οι δείκτες επαναχρησιμοποιούνται τα αριθμητικά στοιχεία της εκμετάλλευσης, τα οποία χρειάσθηκαν και για την μέτρηση των οικονομικών της αποτελεσμάτων.

5.4.1. Ένταση εργασίας της αγροτικής οικογένειας στη γεωργική εκμετάλλευση κατά μήνα

Στον (πίνακα 3.19.) αναφέρονται οι απαιτούμενες ώρες εργασίας της γεωργικής εκμετάλλευσης κατά μήνα, καθώς και ποιοι της παρέχουν, ο αρχηγός της γεωργικής εκμετάλλευσης ασχολείται μόνο 928 ώρες το χρόνο σε αυτήν, ενώ τα μέλη της εκμετάλλευσης ασχολούνται μόνο 805 ώρες το χρόνο σε αυτήν, επειδή αφιερώνονται και σε άλλες ασχολίες. Το σύνολο των ωρών της οικογενειακής εργασίας, δηλαδή της ίδιας εργασίας ανέρχεται στις 1.694 ώρες το χρόνο, σχεδόν μια μονάδα ανθρώπινης εργασίας. Η διαθέσιμη εργασία του αρχηγού της εκμετάλλευσης και της γεωργικής οικογένειας αναγράφεται σε ώρες μηνιαίος στον (πίνακα 3.2.).

Έτσι με βάση τον τύπο του βαθμού απασχόλησης και τα στοιχεία των πινάκων (3.2. και 3.19)

$$B.A. = \frac{\text{Π.Ε.}}{\Delta.Ε} * 100$$

Έχουμε :

$$\text{Ιανουάριος} = \frac{150}{180} * 100 = 83,33\%$$

$$\text{Φεβρουάριος} = \frac{173}{195} * 100 = 88,71\%$$

$$\text{Μάρτιος} = \frac{26}{255} * 100 = 10,19\%$$

$$\text{Απρίλιος} = \frac{23}{265} * 100 = 8,68\%$$

$$\text{Μάιος} = \frac{344}{420} * 100 = 81,90\%$$

$$\text{Ιούνιος} = \frac{281}{380} * 100 = 73,94\%$$

$$\text{Ιούλιος} = \frac{555}{470} * 100 = 118,08\%$$

$$\text{Αύγουστος} = \frac{241}{340} * 100 = 70,88\%$$

$$\text{Σεπτέμβριος} = \frac{81}{400} * 100 = 20,25\%$$

$$\text{Οκτώβριος} = -$$

$$\text{Νοέμβριος} = \frac{10}{210} * 100 = 4,76\%$$

$$\text{Δεκέμβριος} = \frac{155}{170} * 100 = 91,17\%$$

(Επεξεργασία δεδομένων)

Όταν το ποσοστό της διαθέσιμης οικογενειακής εργασίας που αξιοποιήθηκε είναι κάτω του 100% , σημαίνει ότι υπάρχει ποσοστό διαθέσιμης οικογενειακής εργασίας που δεν αξιοποιήθηκε από την γεωργική εκμετάλλευση, λόγω του ότι δεν υπήρξε απαιτούμενη εργασία από την γεωργική εκμετάλλευση ή ότι υπήρξε αλλά προτιμήθηκε η ξένη εποχιακή εργασία . Όσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό της οικογενειακής εργασίας που δεν αξιοποιείται στην γεωργική εκμετάλλευση , τόσο δεν χρησιμοποιείται ορθά ο συντελεστής εργασίας. Ο συντελεστής εργασίας χρησιμοποιείται κατά τον καλύτερο δυνατόν τρόπο, εφόσον παρέχει στην οικογενειακή εργασία πλήρη απασχόληση.

Όταν το ποσοστό της διαθέσιμης εργασίας αξιοποιείται πάνω από το 100% , σημαίνει πως στην γεωργική εκμετάλλευση γίνεται χρήση ξένης ανθρώπινης

εργασίας . Το φαινόμενο αυτό επηρεάζει αρνητικά την διαμόρφωση του οικονομικού αποτελέσματος της εκμετάλλευσης.

Όταν το ποσοστό της διαθέσιμης οικογενειακής εργασίας που αξιοποιήθηκε το μήνα, είναι ίσο με το 100% , σημαίνει ότι η διαθέσιμη οικογενειακή εργασία αξιοποιείται πλήρως και στην γεωργική εκμετάλλευση δεν χρησιμοποιείται ξένος συντελεστής εργασίας .

Εύλογα παρατηρείται πως τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο, Οκτώβριο και Νοέμβριο η διαθέσιμη οικογενειακή εργασία , υποαπασχολείται σε πολύ μεγάλο ποσοστό. Αντίθετα τους μήνες Ιούνιο , Ιούλιο και Αύγουστο στην γεωργική εκμετάλλευση χρησιμοποιήθηκε ξένη εργασία. Οπότε είναι χρήσιμο να μειωθούν τα στρέμματα του κλάδου παραγωγής , που απαιτεί τόση εργασία που δεν καλύπτετε μονάχα από την οικογενειακή εργασία ή καλύπτετε αλλά παρόλα αυτά χρησιμοποιεί τον συντελεστή ξένη εργασία η γεωργική εκμετάλλευση , που επιδρά αρνητικά στη διαμόρφωση του οικονομικού αποτελέσματος αυτής . Επίσης είναι απαραίτητο συγχρόνως να προσθέσει κλάδο ή κλάδους παραγωγής που να απαιτούν εργασία τους μήνες που η οικογενειακή εργασία της εν λόγω εκμετάλλευσης υποαπασχολείται σε μεγάλο ποσοστό.

5.4.2. Δείκτης αποδοτικότητας του επενδυμένου κεφαλαίου της εκμετάλλευσης

$$\alpha.κ. = \frac{Κ.Π.}{Κ} * 100 \quad \alpha.κ. = \frac{1.311,22}{16.225,88} * 100 \quad \alpha.κ. = 8,08\%$$

Η απόδοση του επενδυμένου κεφαλαίου της παρούσας γεωργικής εκμετάλλευσης είναι περίπου 8% αυτό το ποσοστό δεν απέχει πολύ από το υπάρχον ποσοστό στην αγορά για επενδύσεις κεφαλαίων .

Κ= επενδυμένο κεφάλαιο= Αμοιβή εδάφους+ Αξία κτιρίων+ Αξία έργων βελτιώσεων+ Αξία μηχανημάτων+ Μεταβλητές δαπάνες (αμοιβή ξένης εργασίας, αναλώσιμα υλικά και άλλες δαπάνες).

$$Κ= 2.148,00+200,00+6.380,00+4.500,00+(2.041,91+955,97)= 16.225,88$$

5.4.3. Δείκτης αποτελεσματικότητας των εξόδων που διαμορφώνονται στην εκμετάλλευση

$$\Delta.Γ.Π. = \frac{Α.Π.}{Σ.Κ.} \quad \Delta.Γ.Π. = \frac{15.097}{16.817,08} = 0.8977 < 1$$

Άρα, έχουμε ζημιά στην γεωργική εκμετάλλευση .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε αυτό το θέμα της πτυχιακής εργασίας υλοποιήθηκε η έρευνα των τεχνικών και οικονομικών δεδομένων μιας γεωργικής εκμετάλλευσης του Νομού Πέλλας. Η έρευνα στηρίχθηκε σε τεχνοοικονομικά στοιχεία της παρούσας γεωργικής εκμετάλλευσης, την καλλιεργητική περίοδο του 2010, ύστερα από προσωπική συνέντευξη του αρχηγού της παρούσας εκμετάλλευσης . Ο λόγος της περιγραφής και της ανάλυσης των τεχνοοικονομικών δεδομένων της εκμετάλλευσης , καθώς και ο υπολογισμός των οικονομικών αποτελεσμάτων είναι η προσέγγιση της οικονομικότητας , της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της παρούσας εκμετάλλευσης με το υπάρχον σχέδιο παραγωγής που διαθέτει .

Η μεγάλη συμμετοχή του βιομηχανικού ροδάκινου στη διαμόρφωση της ακαθάριστης προσόδου της γεωργικής εκμετάλλευσης, οφείλεται στη μεγάλη έκταση που καταλαμβάνει στο σχέδιο της γεωργικής εκμετάλλευσης και όχι στην υψηλή οικονομικότητά της . Είναι χρήσιμο να τονιστεί πως αν και τα βιομηχανικά ροδάκινα επιδοτούνται, παρόλα αυτά επιτυγχάνουν την χαμηλότερη ακαθάριστη πρόσοδο ανά στρέμμα 365,11 ευρώ/στρέμμα .

Στην παρούσα γεωργική εκμετάλλευση οι δαπάνες παραγωγής ανέρχονται σε 16.857,08 ευρώ , με της δαπάνες εργασίας να συμμετέχουν σε ποσοστό 48,38% , του κεφαλαίου με 38,87% και του εδάφους με 12,74%. Από το σύνολο των δαπανών μόλις το 25,14% είναι χρηματικές δαπάνες , ενώ το 74,86% υπολογιζόμενες δαπάνες που δεν καταβάλλονται άλλο , μένουν και αυξάνουν το γεωργικό εισόδημα .

Η διαφορά της συνολικής ακαθάριστης προσόδου με το συνολικό κόστος παραγωγής δίνουν αποτέλεσμα αρνητικό (- 1.760,08 Ευρώ) άρα ζημία για την παρούσα εκμετάλλευση , αυτό σημαίνει η επιπλέον πληρωμή των συντελεστών παραγωγής, πέραν της αμοιβής που καταβάλλεται επειδή χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία όχι μόνο δεν συμβαίνει, αλλά ένα ποσοστό των συντελεστών παραγωγής δεν αμείβεται ούτε για την προσφορά του στην παραγωγική διαδικασία. Εύλογα διαπιστώνεται πως αν ο γεωργός δούλευε σε άλλη γεωργική εκμετάλλευση καθώς και η οικογένειά του και αμειβόντουσαν,

καθώς και αν δάνειζε τα κεφάλαια του και ενοικίαζε τα χωράφια του σε άλλους γεωργούς, τότε θα υπήρχε κέρδος στην οικογένειά του.

Το αποτέλεσμα του ακαθάριστου κέρδους είναι θετικό (10.795,12 Ευρώ), αυτό σημαίνει πως καλύπτονται οι συνολικές σταθερές δαπάνες παραγωγής. Το ακαθάριστο κέρδος αυξάνεται, όταν μειώνονται οι μεταβλητές δαπάνες, οι σταθερές δαπάνες δεν μειώνονται σχεδόν καθόλου. Στην προκειμένη περίπτωση οι σταθερές δαπάνες ανέρχονται τρεις φορές περισσότερες από της μεταβλητές, οπότε η μείωση των συνολικών δαπανών είναι εφικτή σε πολύ μικρό βαθμό . Αποτελεί σχεδόν μονόδρομος η μείωση των μεταβλητών δαπανών , μέσω περιορισμού της ξένης εργασίας , αυτό θα συμβεί αξιοποιώντας με το καλύτερο δυνατόν τρόπο τον παράγοντα οικογενειακή εργασία , μια τέτοια αξιοποίηση επιβάλλει μετατροπές στους κλάδους παραγωγής , προσθέτοντας δηλαδή κλάδους παραγωγής που να απαιτούν εργασία περισσότερο τους μήνες που δεν απασχολείται πλήρως η οικογενειακή εργασία, συγχρόνως αφαιρώντας τους κλάδους παραγωγής που η οικογενειακή εργασία δεν είναι επαρκή και έτσι χρησιμοποιείται ξένη . Καθώς και έλεγχος της χρήσης των αναλωσίμων, ώστε να επιτευχθεί ορθολογική χρήση αυτών. Τέλος ουσιαστική συμβολή στην αύξηση του ακαθάριστου κέρδους μπορεί να επιτευχθεί με την αύξηση της παραγωγής .

Το ωρομίσθιο κατά μέσο όρο που πρέπει να λαμβάνει ο συντελεστής εργασία ανθρώπινη είναι $6.355,92 / 2.039 = 3,11$ Ευρώ , ενώ στην πραγματικότητα λαμβάνει 4,00 Ευρώ . Οπότε το εισόδημα εργασίας παρουσιάζει το σφάλμα που γίνεται σχετικά με την πληρωμή της ανθρώπινης εργασίας και καλείται να διορθωθεί .

Η πρόσοδος κεφαλαίου αποτελεί μέρος της ακαθάριστης προσόδου, η οποία πρόσοδος συμβάλει στη διαμόρφωση του οικονομικού αποτελέσματος αρνητικά. Προφανώς δεν αξιοποιείται το επενδύμενο κεφάλαιο κατά τον ορθότερο τρόπο, γεγονός που επιφέρει αρνητικές συνέπειες . Πρόσοδος κεφαλαίου -756,78 Ευρώ. Δηλαδή από το κεφάλαιο που επενδύθηκε δεν λήφθηκε κέρδος, αλλά ζημία .

Στη συνέχεια διακρίνεται ότι ο κλάδος παραγωγής με το μεγαλύτερο κέρδος είναι με τα κεράσια , ακολουθεί με τα επιτραπέζια ροδάκινα , από την άλλη ο κλάδος παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα επιφέρει το αποτέλεσμα της ζημιάς

στην γεωργική εκμετάλλευση, καθώς είναι ο μόνος που παρουσιάζει αρνητικό αποτέλεσμα , στον υπολογισμό της διαφορά εσόδων και εξόδων κατά κιλό. Αυτό συνεπάγεται ότι χρειάζεται άμεση αντικατάσταση του κλάδου αυτού με άλλον κλάδο παραγωγής , ώστε να εξαλειφθεί το φαινόμενο της ζημίας που ευδοκίμει στην εκμετάλλευση αυτή από τον κλάδο παραγωγής ροδάκινα βιομηχανικά.

Ο περιορισμός των δαπανών παραγωγής και πιο συγκεκριμένα των ξένων συντελεστών όπως είναι η εποχιακή εργασία είναι απαραίτητος, όμως σίγουρα δεν θα μειώσει το κόστος παραγωγής ενός κιλού βιομηχανικά ροδάκινα , τόσο που θα επιφέρει κέρδος. Εν κατακλείδι η αλλαγή του κλάδου βιομηχανικά ροδάκινα είναι μονόδρομος, καθώς η τιμή πώλησης αυτού του κλάδου δεν ξεπερνά το κόστος παραγωγής ενός κιλού .

Συνεπώς είναι απαραίτητο ο γεωργός, αν θέλει να αλλάξει το οικονομικό αποτέλεσμα που είναι αρνητικό, να μετατρέψει όλο τον κλάδο σε κάποιους άλλους κλάδους . Η κίνηση αυτή απαιτεί κόστος για την αγορά του νέου κλάδου παραγωγής, αλλά και κόστος εργασίας για την φύτευση του.

Είναι απόλυτα φανερό πως ο κλάδος βιομηχανικά ροδάκινα καλλιεργείται σε μεγαλύτερη στρεμματική έκταση σε όλο το Νομό Πέλλας , αυτό είναι σίγουρα ένας σημαντικός λόγος για την ανικανοποίητη τιμή πώλησης των βιομηχανικών ροδάκινων , καθώς η προσφορά είναι πολύ μεγάλη, επομένως η τιμή πώλησης είναι λογικό να είναι πολύ χαμηλή . Από την άλλη πλευρά οι κλάδοι παραγωγής κεράσια και επιτραπέζια ροδάκινα , έχουν αναμφισβήτητα καλύτερη τιμή πώλησης, καθώς οι προσφορά κερασιών και επιτραπέζιων ροδάκινων είναι πολύ μικρότερη .

Συμπεραίνεται λοιπόν ότι η επιμονή των παραγωγών βιομηχανικών ροδάκινων , να μην αλλάζουν την καλλιέργεια αυτή , έχει ως αποτέλεσμα την παραμονή του προβλήματος της ανικανοποίητης τιμής πώλησης. Επομένως προτείνεται διαχείριση της καλλιέργειας αυτής , σε επίπεδο Νομού από ειδικούς μελετητές γεωτεχνικούς, πιο διεξοδικά προτείνεται να μετατραπεί ένα ποσοστό στρεμμάτων, από τα συνολικά του Νομού Πέλλας, που καλλιεργούνται βιομηχανικά ροδάκινα, σε άλλες καλλιέργειες , το ποσοστό μετατροπής πρέπει να εξασφαλίσει ικανοποιητική τιμή, για τον κλάδο παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα, παράλληλα όμως να διατηρήσει και την τιμή πώλησης των άλλων

κλάδων παραγωγής ικανοποιητική, με βάση τουλάχιστον αυτά τα δύο κριτήρια να προσδιοριστεί το ποσοστό μετατροπής σε άλλες καλλιέργειες. Έτσι θα επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα σε επίπεδο Νομού , καθώς το πρόβλημα είναι καθολικό σε όλο τον Νομό Πέλλας , εφόσον ο κλάδος παραγωγής βιομηχανικά ροδάκινα καλλιεργείται σε τόσο μεγάλο ποσοστό εκτάσεων , με αποτέλεσμα την πτώση της τιμής πώλησης σε επίπεδα ακραία.

Συμπεραίνεται ακόμη ότι, με βάση τα στοιχεία της Διεύθυνσης Γεωργίας Γιαννιτσών, και τα αποτελέσματα των λογαριασμών εσόδων, των τριών κλάδων παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης , η μέση απόδοση ανά στρέμμα των τριών κλάδων παραγωγής της εκμετάλλευσης είναι σε επίπεδα περιφέρειας , εφόσον η μέση απόδοση των αντίστοιχων κλάδων στην περιφέρεια των Γιαννιτσών δεν ήταν μεγαλύτερη από αυτήν των κλάδων παραγωγής της εκμετάλλευσης, αλλά σχεδόν ίδια . Από την άλλη και η τιμή πώλησης για κάθε κλάδο από τους τρεις ήταν σχεδόν όμοια με τους αντίστοιχους κλάδους της επικράτειας των Γιαννιτσών. Επομένως προκύπτει όπως διαπιστώθηκε παραπάνω, ότι το πρόβλημα είναι η τιμή πώλησης του βιομηχανικού ροδάκινου σε επίπεδο περιφέρειας Γιαννιτσών , αλλά και Νομού Πέλλας.

Κάτι ακόμη παρατηρείται πως τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο, Οκτώβριο και Νοέμβριο η διαθέσιμη οικογενειακή εργασία , υποαπασχολείται σε πολύ μεγάλο ποσοστό. Αντίθετα τους μήνες Ιούνιο , Ιούλιο και Αύγουστο στην γεωργική εκμετάλλευση χρησιμοποιήθηκε ξένη εργασία. Οπότε είναι χρήσιμο να μειωθούν τα στρέμματα του κλάδου παραγωγής , που απαιτεί τόση εργασία που δεν καλύπτετε μονάχα από την οικογενειακή εργασία ή καλύπτετε αλλά παρόλα αυτά χρησιμοποιεί τον συντελεστή ξένη εργασία η γεωργική εκμετάλλευση , που επιδρά αρνητικά στη διαμόρφωση του οικονομικού αποτελέσματος αυτής . Επίσης είναι απαραίτητο συγχρόνως να προσθέσει κλάδο ή κλάδους παραγωγής που να απαιτούν εργασία τους μήνες που η οικογενειακή εργασία της εν λόγω εκμετάλλευσης υποαπασχολείται σε μεγάλο ποσοστό.

Η απόδοση του επενδυμένου κεφαλαίου της παρούσας γεωργικής εκμετάλλευσης είναι περίπου 8% αυτό το ποσοστό δεν απέχει πολύ από το υφιστάμενο ποσοστό της αγοράς, για επενδύσεις κεφαλαίων .

Το αποτέλεσμα του δείκτη αποτελεσματικότητας των εξόδων που διαμορφώνονται στην εκμετάλλευση έδειξε την αποτελεσματικότητα της εκμετάλλευσης $0.8977 < 1$. Άρα, το φαινόμενο της ζημίας στην γεωργική εκμετάλλευση επιβεβαιώνεται για μια ακόμη φορά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία-Σημειώσεις:

Κιτσοπανίδης, Γ., (2007), *Γεωργική λογιστική και εκτιμητική*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζητή.

Κουτογλίδης, Χ., (2002), *Σημειώσεις γεωργικής λογιστικής*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις.

Κουτογλίδης, Χ., (2005), *Οργάνωση και διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης

Διευθύνσεις Ιστοσελίδων:

Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, (2007), ετήσια στοιχεία πληθυσμού, παραγωγής του Ν. Πέλλας. Ανάκτηση 30-10-2010 από www.statistics.gr.

Δήμος Έδεσσας, Ανάκτηση 30-10-2010 από www.edessacity.gr

Προσωπικές Συνεντεύξεις:

Βογιατζής Γεώργιος, Γεωπόνος της Διεύθυνσης Γεωργίας Γιαννιτσών

Γκίτσας Αθανάσιος, Ροδακινοπαραγωγός και κερασοπαραγωγός.

Κίτκας Χριστόφορος, Γεωπόνος της Στατιστικής Δ/σης Γεωργίας Έδεσσας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α . Κυριότερα αγροτικά προϊόντα που καλλιεργούνται στο Ν.

Πέλλας περίοδος 2002-2009

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2002		2003		2004		2005	
	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΓ.	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΓ.	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΓ.	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΓ.
	ΣΤΡ.	ΤΟΝΟΙ	ΣΤΡ.	ΤΟΝΟΙ	ΣΤΡ.	ΤΟΝΟΙ	ΣΤΡ.	ΤΟΝΟΙ
Σιτάρι μαλακό	14000	3500	15000	2600	13500	3100	13670	3755
Σιτάρι σκληρό	117000	27700	111500	13200	110000	35000	112630	27590
Κριθάρι	14500	4300	15000	2660	15200	3780	14180	3960
Καλαμπόκι	104000	97000	112000	96500	115500	109300	112250	106230
Μηδική	46600	52000	44200	50000	43500	49900	46950	56050
Πατάτες	4800	10000	5100	10800	5100	11000	5400	12180
Σπαράγγια	31100	12000	27000	6700	20400	4700	17800	4260
Τεύτλα	22700	165000	22400	94000	20800	129600	24200	145200
Βαμβάκι	165400	63000	165800	47000	174200	57500	169800	59650
Τομάτα θερμοκηπίου.	2400	11900	1900	13000	1900	13200	1850	12750
Αγγούρι θερμοκηπίου.	1050	11400	850	8500	800	7600	730	7290
Αχλάδια	3500	5300	3600	1850	3800	5500	3770	4990
Μήλα	18200	56000	18100	30500	18400	48600	18160	30900
Ροδάκινα επιτραπέζια.	52500	93000	52000	19600	50700	100000	46500	88000
Ροδάκινα βιομηχανικά.	124500	190000	125000	26500	124200	290000	126200	254000
Νεκταρίνια	21500	38000	22000	6000	22100	45000	20800	35000
Κεράσια	51500	21600	51900	19100	51800	16200	52650	13500
Βερίκοκα	6300	4100	6400	700	6500	7800	6780	7540
Δαμάσκηνα	2750	3700	2800	500	3600	3300	3800	1520
Σταφύλια	7350	9600	7750	9500	8200	7900	8400	12670
Ακτινίδια	1850	2700	1900	3100	2000	4200	2040	4400
Ελιές	6300	200	6400	230	6400	600	6340	1030
Γεωργική γη								921500

(Δ/σης Γεωργίας Έδεσσας, 2009)

**Παράρτημα Α (συνέχεια) . Κυριότερα αγροτικά προϊόντα που
καλλιεργούνται στο Ν. Πέλλας περίοδος 2002-2009**

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2006		2007		2008		2009	
	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΓ.	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΓ.	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΓ.	ΕΚΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΓ.
	ΣΤΡ.	ΤΟΝΟΙ	ΣΤΡ.	ΤΟΝΟΙ	56	ΤΟΝΟΙ	ΣΤΡ.	ΤΟΝΟΙ
Σιτάρι μαλακό	23000	6040	24800	3975	26750	7675	33000	9480
Σιτάρι σκληρό	100300	24970	94000	14210	92900	31840	114000	40870
Κριθάρι	22200	6190	24100	4150	29600	9960	36000	12610
Καλαμπόκι	103600	98900	107400	103000	126900	131380	103000	99600
Μηδική	56100	67850	60270	73200	60400	73150	61300	74250
Πατάτες	5480	13650	5770	14100	6370	16400	6300	14500
Σπαράγγια	19150	4820	17000	3370	14900	4120	12700	2740
Τεύτλα	23600	140500	19600	123000	14600	112000	26150	156800
Βαμβάκι	177500	49700	170800	60000	134500	44880	113000	43000
Τομάτα θερμοκηπίου.	1830	12870	1830	13250	1830	12800	1830	12800
Αγγούρι θερμοκηπίου.	730	7240	760	7480	720	7100	710	7000
Αχλάδια	3770	7100	4070	4280	4090	6850	4300	7500
Μήλα	18150	52500	18350	44200	18500	41600	18750	42600
Ροδάκινα επιτραπέζια.	44500	80000	45800	85000	46850	82000	50000	69000
Ροδάκινα βιομηχανικά.	128500	215000	128600	240000	129200	207000	126000	215000
Νεκταρίνια	20750	31450	22100	33000	23100	32000	24700	30000
Κεράσια	54900	16400	54900	25000	56800	24100	57400	16600
Βερίκοκα	6950	10000	7050	9000	7000	5800	7050	1800
Δαμάσκηνα	4100	4150	5000	5000	5350	3900	5600	5000
Σταφύλια	8600	8550	8680	9700	8550	13300	8480	11400
Ακτινίδια	2200	4500	2260	4470	2400	4900	2460	5000
Ελιές	6250	1300	6600	840	6500	1470	6710	2200
Γεωργική γη		920400		920100		920400		920400

(Δ/σης Γεωργίας Έδεσσας 2009)

Παράρτημα Β. Εργασία που απαιτείται στο κλάδο ροδάκινα βιομηχανικά, έκταση στρεμμάτων 19 . Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010

Μήνας	Εργασία που έγινε	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στο κλάδο						
		Αρχηγός	Μέλη οικογένειας	Εποχιακή εργάτες	Μηχανήματα ιδιόκτητα			
		Ώρες	Αμοιβή	Ώρες	Αμοιβή	Ώρες	Αμοιβή	Ώρες
ΙΑΝ	Λίπανση	14	56,00 €					14
	Κλάδεμα (με μεγάλα ψαλίδια)	85	340,00 €					7
	2 φορές Αρχές-Τέλη Ιαν. Ράνπισμα (με χαλκούχα καταπολέμηση ασθενειών)	9	36,00 €					9
	Σύνολα	108	432,00 €					30
ΦΕΒ	Κλάδεμα	165	660,00 €					24
	Σύνολα	165	660,00 €					24
ΜΑΡ	Ράνπισμα (με μυκητοκτόνα και εντομοκτόνα)	6	24,00 €					6
	Καταπολέμηση ζιζανίων	6	24,00 €					6
	Σύνολα	12	48,00 €					12
ΑΠΡ	Τέλη Απριλίου Ράνπισμα (με μυκητοκτόνα)	4	16,00 €					4
	Καταπολέμηση ζιζανίων	6	24,00 €					6
	Σύνολα	10	40,00 €					10
ΜΑΗ	Αρχές Μάη Ράνπισμα (με μυκητοκτόνο)	6	24,00 €					6
	Ράνπισμα (με εντομοκτόνο)	6	24,00 €					6
	Καταπολέμηση ζιζανίων	6	24,00 €					6
	Σύνολα	18	72,00 €					28

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

Παράρτημα Β. (συνέχεια) Εργασία που απαιτείται στο κλάδο ροδάκινα βιομηχανικά, έκταση στρεμμάτων 19 . Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010 .

Μήνας	Εργασία που έγινε	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στο κλάδο						
		Αρχηγός	Μέλη οικογένειας	Εποχιακή εργάτες	Μηχανήματα ιδιόκτητα			
		Ωρες	Αμοιβή	Ωρες	Αμοιβή	Ωρες	Αμοιβή	Ωρες
ΙΟΥΝ	Αραίωμα	85	340,00 €	83	332,00 €	81	324,00 €	5
	Ράντισμα Αρχές Ιουνίου(με μυκητοκτόνα και εντομοκτόνα)	6	24,00 €					6
	Ράντισμα Τέλη Ιουνίου (με μυκητοκτόνα και εντομοκτόνα)	6	24,00 €					6
	3 Ποτίσματα ανά 10 ημέρες	3	12,00 €					
	Καταπολέμηση ζιζανίων	6	24,00 €					6
	Σύνολα		106	424,00 €	83	332,00 €	81	324,00 €
ΙΟΥΛ	Συγκομιδή βιομηχανικά ροδάκινα (11 στρέμματα)	80	320,00 €	120	480,00 €	100	400,00 €	7
	Ράντισμα Αρχές Ιουλίου (με μυκητοκτόνα και εντομοκτόνα)	6	24,00 €					6
	Επανάληψη ραντίσματος εάν χρειαστεί	6	24,00 €					6
	Καταπολέμηση ζιζανίων	6	24,00 €					6
	3 Ποτίσματα ανά 10 ημέρες	3	12,00 €					
Σύνολα		101	404,00 €	120	480,00 €	100	400,00 €	25

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

Παράρτημα Β. (συνέχεια) Εργασία που απαιτείται στο κλάδο ροδάκινα βιομηχανικά, έκταση στρεμμάτων 19 . Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010 .

Μήνας	Εργασία που έγινε	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στο κλάδο						
		Αρχηγός	Μέλη οικογένειας	Εποχιακή εργάτες	Μηχανήματα ιδιόκτητα			
		Ωρες	Αμοιβή	Ωρες	Αμοιβή	Ωρες	Αμοιβή	Ωρες
ΑΥΓ	Συγκομιδή βιομηχανικά ροδάκινα (8 στρέμματα)	75	300,00 €	80	320,00 €	65	260,00 €	10
	Ράνισμα (με μυκητοκτόνα και εντομοκτόνα)	2	8,00 €					2
	Επανάληψη ραντίσματος εάν χρειαστεί	2	8,00 €					2
	3 Ποτίσματα ανά 10 ημέρες	3	12,00 €					3
	Καταπολέμηση ζιζανίων	6	24,00 €					6
	Σύνολα	88	352,00 €	80	320,00 €	65	260,00 €	23
ΣΕΠ	Αφαίρεση προσβεβλημένων τμημάτων των φυτών από διάφορες ασθένειες	75	300,00 €					5
	Σύνολα	75	300,00 €					5
ΝΟΕ	Ψεκασμός με χαλκούχα σκευάσματα προληπτικά από διάφορες ασθένειες	6	24,00 €					6
	Σύνολα	6	24,00 €					6
ΔΕΚ	Κλάδεμα (με μεγάλα ψαλίδια)	35	140 €					
	Σύνολα	35	140€					
	ΣΥΝΟΛΑ	724	2.976,00 €	283	1.052,00 €	246	984,00 €	186

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

**Παράρτημα Γ. Εργασία που απαιτήθηκε στο κλάδο φυτικής παραγωγής
κεράσια, έκταση στρεμμάτων 2. Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010**

Μήνας	Εργασία που έγινε	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στον κλάδο						
		Αρχηγός		Μέλη οικογένειας		Εποχιακή εργάτες		Μηχανήματα ιδιόκτητα
		Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες
Ι	Λίπανση	4	16					4
	Κλάδεμα (με μεγάλα ψαλίδια)	30	120					3
	2 φορές Αρχές-Τέλη Ιαν. Ράντισμα (με χαλκούχα καταπολέμηση ασθeneιών)	2	8					2
	Καταπολέμηση ζιζανίων (με καταστροφέα)	2	8					2
	Σύνολα	38	152					11
Φ	Καταπολέμηση ζιζανίων	2	8					2
	Σύνολα	2	8					2
Μ	Ράντισμα (με μυκητοκτόνα και εντομοκτόνα)	2	8					2
	Καταπολέμηση ζιζανίων	2	8					2
	Σύνολα	4	16					4

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

Παράρτημα Γ. (συνέχεια) Εργασία που απαιτήθηκε στο κλάδο φυτικής παραγωγής κεράσια, έκταση στρεμμάτων 2. Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010

Μήνας	Εργασία που έγινε	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στον κλάδο						
		Αρχηγός	Μέλη οικογένειας	Εποχιακή εργάτες	Μηχανήματα ιδιόκτητα			
		Ωρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ωρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ωρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ωρες
A	Ράντισμα με εντομοκτόνο	2	8					2
	Τέλη Απριλίου Ράντισμα (με μυκητοκτόνα)	2	8					2
	Καταπολέμηση ζιζανίων	2	8					2
	Σύνολα	4	16					4
M	Αρχές Μάη Ράντισμα (με μυκητοκτόνο)	2	8					2
	Ράντισμα (με εντομοκτόνο)	2	8					2
	Συγκομιδή	60	240	90	360			6
	Ποτίσματα ανά 5 ημέρες από τέλη Απρίλη	5	20					3
	Καταπολέμηση ζιζανίων	2	8					2
	Σύνολα	71	284	90	360			19

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

Παράρτημα Γ. (συνέχεια) Εργασία που απαιτήθηκε στο κλάδο φυτικής παραγωγής κεράσια, έκταση στρεμμάτων 2. Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010

Μήνας	Εργασία που έγινε	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στον κλάδο						
		Αρχηγός	Μέλη οικογένειας	Εποχιακή εργάτες	Μηχανήματα ιδιόκτητα			
		Ωρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ωρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ωρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ωρες
I	Ποτίσματα ανά 10 ημέρες	2	8					1
	Καταπολέμηση ζιζανίων	2	8					2
	Σύνολα	4	16					3
I	Καταπολέμηση ζιζανίων	2	8					2
	Ποτίσματα ανά 10 ημέρες	2	8					1
	Σύνολα	4	16					3
A	Ποτίσματα ανά 15 ημέρες	1	4					1
	Καταπολέμηση ζιζανίων	2	8					2
	Σύνολα	3	12					3
Σ	Αφαίρεση προσβεβλημένων κλάδων , βραχιόνων από διάφορες ασθένειες (μύκητες , βακτήρια , ιοί) και καταστροφή με φωτιά	6	24					1
	Σύνολα	6	24					1
O		-	-					

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

Παράρτημα Γ. (συνέχεια) Εργασία που απαιτήθηκε στο κλάδο φυτικής παραγωγής κερσία, έκταση στρεμμάτων 2. Από: 1-1-2010 έως: 31-12-2010

Μήνας	Εργασία που έγινε	Εργασία που απαιτήθηκε από την οικογένεια , τους εποχιακούς εργάτες και τα μηχανήματα της γεωργικής εκμετάλλευσης στον κλάδο						
		Αρχηγός	Μέλη οικογένειας	Εποχιακή εργάτες	Μηχανήματα ιδιόκτητα			
		Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες	Αμοιβή σε ευρώ	Ώρες
N	Ψεκασμός με χαλκούχα σκευάσματα προληπτικά από διάφορες ασθένειες	2	8					2
	Σύνολα	2	8					2
Δ								
	Σύνολα							
	ΣΥΝΟΛΑ	138	552,00	90	360,00			52

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

Παράρτημα Δ. Εργασία που απαιτήθηκε στο κλάδος φυτικής παραγωγής ροδάκινα επιτραπέζια, έκταση στρεμμάτων 8. Από: 1-1-2010 Έως: 31-12-2010

Μήνας	Είδος εργασίας και τρόπος με τον οποίο έγινε	Ανθρώπινη εργασία						
		Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης		Μέλη οικογένειας του αρχηγού		Εποχιακή εργάτες		Μηχανήματα-εργαλεία εκμετάλλευσης
		Ώρες	Αμοιβή σε €	Ώρες	Αμοιβή σε €	Ώρες	Αμοιβή σε €	
Αύγουστος	Ψεκασμός 1ος	2	8,00 €					2
	Κοπή χόρτου	3	12,00 €					3
	Σύνολο	5	20,00 €					5
Νοέμβριος	Ψεκασμός 2 ^{ος}	2	8,00 €					2
	Σύνολο	2	8,00 €					2
Δεκέμβριος	Κλάδεμα	120	480,00 €					10
	Σύνολο	120	480,00 €					10
Ιανουάριος	Σπάσιμο κλαδιών	4	16,00 €					4
	Σύνολο	4	16,00 €					4
Φεβρουάριος	Βασική λίπανση	6	24,00 €					6
	Σύνολο	6	24,00 €					6
Μάρτιος	Επιφανειακή λίπανση	6	24,00 €					6
	Ψεκασμός 3 ^{ος}	2	8,00 €					2
	ψεκασμός 4 ^{ος}	2	8,00 €					2
	Σύνολο	10	40,00 €					10

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

Παράρτημα Δ.(συνέχεια) Εργασία που απαιτήθηκε στο κλάδος φυτικής παραγωγής ροδάκινα επιτραπέζια, έκταση στρεμμάτων 8. Από: 1-1-2010 Έως: 31-12-2010

Μήνας	Είδος εργασίας και τρόπος με τον οποίο έγινε	Ανθρώπινη εργασία						
		Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης		Μέλη οικογένειας του αρχηγού		Εποχιακή εργάτες		Μηχανήματα-εργαλεία εκμετάλλευσης
		Ώρες	Αμοιβή σε €	Ώρες	Αμοιβή σε €	Ώρες	Αμοιβή σε €	Ώρες
Απρίλιος	Ψεκασμός 5 ^{ος}	2	8,00 €					2
	Ψεκασμός 6 ^{ος}	2	8,00 €					2
	Κοπή χόρτου	3	12,00 €					3
	Ψεκασμός 7 ^{ος}	2	8,00 €					2
	Σύνολο	9	36,00 €					9
Μάιος	Ψεκασμός 8 ^{ος}	2	8,00 €					2
	Κοπή χόρτου	3	12,00 €					3
	Αραίωμα καρπού	70	280,00 €	90	360,00 €			4
	Σύνολο	75	300,00 €	90	360,00 €			9
Ιούνιος	Ψεκασμός 9 ^{ος}	2	8,00 €					2
	Κοπή χόρτου	3	12,00 €					3
	Ψεκασμός 10 ^{ος}	2	8,00 €					2
	Σύνολο	7	28,00 €					7
Ιούλιος	Αρδεύσεις με σταγόνες	20	80,00 €					4
	Συγκομιδή	70	280,00 €	90	360,00 €	50	200,00 €	20
	Σύνολο	90	360,00 €	90	360,00 €	50	200,00 €	24
Σύνολα		328	1.312,0€	180	720,00 €	50	200,00 €	86

(Γκίτσας Α. προσωπική συνέντευξη 2010)

